

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

เอกสารประกอบการพิจารณา

ร่าง

พระราชบัญญัติ

การขนส่งทางบก (ฉบับที่ ..)

พ.ศ.

(ปรับปรุงหน่วยงานที่ได้รับยกเว้นภาษีประจำปี)

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

บรรจกระเบียบวาระการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๑๖/๒๕๕๗

วันพฤหัสบดีที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๕๗

อ.พ. ๓๖/๒๕๕๗

จัดทำโดย

สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

www.senate.go.th

บทสรุปสำหรับสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ร่างพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(ปรับปรุงหน่วยงานที่ได้รับยกเว้นภาษีประจำปี)
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

ร่างพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ..) พ.ศ. เสนอโดย คณะรัฐมนตรี ชุดที่มี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี ต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๕๗ เพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณา ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ โดยมีหลักการและเหตุผลประกอบ ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ดังนี้

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ เพื่อยกเว้นการขออนุญาต ประกอบการขนส่งส่วนบุคคล และยกเว้นภาษีรถประจำปีให้แก่ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐ (แก้ไข เพิ่มเติมมาตรา ๒๙ และมาตรา ๘๘)

เหตุผล

เนื่องจากปัจจุบันได้มีการปรับปรุงการบริหารราชการ ทำให้มีหน่วยงานของรัฐรูปแบบต่าง ๆ เกิดขึ้นเพิ่มเติมจากหน่วยงานทางราชการที่มีอยู่เดิม อีกทั้งหน่วยงานทางราชการเดิมบางหน่วย ก็ได้มีการปรับเปลี่ยนฐานะหรือรูปแบบการดำเนินการใหม่ อันมีผลทำให้หน่วยงานนั้น ๆ มิได้มีฐานะ เป็นกระทรวง ทบวง กรม หรือหน่วยงานตามที่กฎหมายกำหนดให้ได้รับยกเว้นการขออนุญาต ประกอบการขนส่งส่วนบุคคลและยกเว้นภาษีรถประจำปี อย่างไรก็ตาม เนื่องจากหน่วยงานที่เกิดขึ้น หรือปรับเปลี่ยนใหม่นั้นมีฐานะเป็นหน่วยงานของรัฐ สมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก เพื่อให้หน่วยงานดังกล่าวได้รับยกเว้นการขออนุญาตประกอบการขนส่งส่วนบุคคลและยกเว้นภาษีรถ ประจำปี จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่างพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ..) พ.ศ. มีทั้งหมด ๖ มาตรา
สรุปสาระสำคัญ ได้ดังนี้

๑. แก้ไขเพิ่มเติมเพื่อมิให้นำบทบัญญัติของมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๔๒ มาใช้บังคับแก่ การขนส่งส่วนบุคคลซึ่งหน่วยงานของรัฐ วัด มีสยิต มิชซัง มูลนิธิ สภากาชาดไทย และสถานพยาบาล ตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล เป็นผู้ประกอบการขนส่ง (ร่างมาตรา ๓ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๙)

ร่างพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(ปรับปรุงหน่วยงานที่ได้รับยกเว้นภาษีประจำปี)
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

.....

๒. แก้ไขเพิ่มเติมโดยกำหนดให้รถที่ใช้ในการขนส่งส่วนบุคคลของส่วนราชการ องค์การตามรัฐธรรมนูญ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น มหาวิทยาลัยและสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ องค์การมหาชน หน่วยงานอื่นของรัฐตามที่กำหนดในกฎกระทรวง วัด มัสยิด มิชซัง มูลนิธิ และสภากาชาดไทย ให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษี (ร่างมาตรา ๔ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๘๘)

๓. กำหนดให้บรรดาภาษีประจำปีของรถของหน่วยงานตามมาตรา ๘๘ แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ที่ค้างชำระไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้เป็นอันระงับไป (ร่างมาตรา ๕)

ข้อดีของร่างพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(ปรับปรุงหน่วยงานที่ได้รับยกเว้นภาษีประจำปี)

๑. เพื่อให้ครอบคลุมหน่วยงานของรัฐรูปแบบต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นเพิ่มเติมจากหน่วยงานของรัฐที่มีอยู่เดิม เช่น หน่วยงานหรือองค์กรที่จัดตั้งขึ้นตามรัฐธรรมนูญ องค์กรของรัฐที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยองค์การมหาชน สำนักงานศาลปกครอง สำนักงานศาลยุติธรรม อีกทั้งหน่วยราชการเดิมบางหน่วยที่ได้ปรับเปลี่ยนฐานะหรือรูปแบบการดำเนินการใหม่ เช่น มหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษาของรัฐบางแห่ง ให้ได้รับการยกเว้นการขออนุญาตประกอบการขนส่งส่วนบุคคลจากนายทะเบียนและให้ได้รับยกเว้นภาษีรถประจำปี ก่อให้เกิดความเสมอภาคเป็นมาตรฐานเดียวกันทั่วประเทศ อันจะทำให้บทบาทหน้าที่ของกฎหมายมีความชัดเจนและเป็นไปตามเจตนารมณ์ในการบังคับใช้

๒. ทำให้หน่วยงานของรัฐเกิดความสะดวก ไม่เป็นภาระในการดำเนินการขออนุญาตประกอบการขนส่งส่วนบุคคลรวมทั้งไม่เป็นภาระในการดำเนินการเสียภาษีรถประจำปี

๓. สามารถแก้ไขปัญหาการค้างชำระเงินภาษีรถประจำปีของหน่วยงานของรัฐได้ เนื่องจากที่ผ่านมากรมการขนส่งทางบกมิได้จัดเก็บค่าธรรมเนียมและภาษีประจำปีสำหรับรถของหน่วยงานรัฐในรูปแบบใหม่ จึงก่อให้เกิดปัญหาการค้างชำระภาษีประจำปีของหน่วยงานดังกล่าวเป็นจำนวนมาก

๔. เกิดประโยชน์ต่อการบริหารงบประมาณของหน่วยงาน ทำให้ลดภาระหน่วยงานของรัฐในการจัดสรรเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปีเป็นค่าภาษีรถประจำปี

๕. เพื่อให้กฎหมายมีความครอบคลุม เหมาะสม และสอดคล้องกับรูปแบบการบริหารราชการในปัจจุบัน

คำนำ

เอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (ปรับปรุงหน่วยงานที่ได้รับยกเว้นภาษีประจำปี) เสนอโดย คณะรัฐมนตรี ชุดที่มี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี ต่อประธานสภาิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๕๗ เพื่อให้สภาิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗

เอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในราชการวงงาน สภาิติบัญญัติแห่งชาติ โดยมุ่งเน้นสารประโยชน์ในเชิงอ้างอิงเบื้องต้น เพื่อประกอบการพิจารณา ของสมาชิกสภาิติบัญญัติแห่งชาติ

สำนักกฎหมาย
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภาิติบัญญัติแห่งชาติ
ตุลาคม ๒๕๕๗

เอกสารประกอบการพิจารณา

จัดทำโดย

นายันท ผาสุข ที่ปรึกษาด้านกฎหมาย
นางสาวสุภางศ์จิตต์ ไตรเพทพิสัย ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย
นางสาวสุพัตรา วรรณศิริกุล ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานกฎหมาย ๑
นางปริยามา ทาระ นิติกรชำนาญการพิเศษ
นางกิติมา อรุณพลทรัพย์ วิทยากรปฏิบัติการ
นางพวงผกา วรศิลป์ เจ้าหน้าที่งานธุรการอาวุโส
นางสาวอมรรัตน์ สงเคราะห์ธรรม เจ้าหน้าที่งานธุรการปฏิบัติงาน
นางสาวศิริพร แซ่ลี เจ้าหน้าที่งานบันทึกข้อมูลปฏิบัติงาน

กลุ่มงานกฎหมาย ๑ สำนักกฎหมาย โทร. ๐ ๒๘๓๑ ๙๒๘๘

ผลิตโดย

กลุ่มงานการพิมพ์ สำนักการพิมพ์ โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๑๗๔๑ - ๔๒

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภาิติบัญญัติแห่งชาติ

ท่านสมาชิกสภาิติบัญญัติแห่งชาติ และผู้สนใจที่มีความประสงค์หรือต้องการที่จะศึกษาเอกสาร ประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติเป็นการล่วงหน้าก่อนวันประชุมสภาิติบัญญัติแห่งชาติ สามารถสืบค้น ข้อมูลเกี่ยวกับเอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ได้จากเว็บไซต์สภาิติบัญญัติแห่งชาติ www.senate.go.th

หรือขอรับเอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติได้ที่ศูนย์บริการข้อมูลกฎหมาย วุฒิสภา อาคารรัฐสภา ๒ ชั้น ๑ หมายเลขโทรศัพท์ ๐๒ ๒๔๔ ๑๕๖๕

สารบัญ

หน้า

บทสรุปสำหรับสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ	ก
ส่วนที่ ๑ ความเป็นมาและสาระสำคัญ	
ร่างพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	
(ปรับปรุงหน่วยงานที่ได้รับยกเว้นภาษีประจำปี)	
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	๑
ส่วนที่ ๒ ตารางเปรียบเทียบพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒	
กับร่างพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	
ที่วุฒิสภาได้ลงมติในวาระที่ ๓ ให้แก้ไขเพิ่มเติม ในคราวประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๑๗	
(สมัยสามัญนิติบัญญัติ) วันจันทร์ที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๕๖.....	๕
ส่วนที่ ๓ ข้อมูลประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	
(ปรับปรุงหน่วยงานที่ได้รับยกเว้นภาษีประจำปี)	
• ความจำเป็นในการตรากฎหมาย	- ๑ -
• บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	
ประกอบร่างพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	
เรื่องเสร็จที่ ๕๗๗-๕๗๘/๒๕๕๒ (กรกฎาคม ๒๕๕๓)	- ๕ -
• ข้อมูลเบื้องต้นร่างพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	
(ยกเว้นการขออนุญาตประกอบการขนส่งส่วนบุคคลและยกเว้นภาษีรถประจำปี	
ให้แก่ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐ).....	- ๑๑ -
• ข้อดีของร่างพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	- ๑๓ -
• อัตราภาษีรถยนต์	- ๑๕ -
• รายได้จากเงินภาษีรถ เงินเพิ่มและค่าธรรมเนียมที่จัดเก็บได้	
ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๖ จำแนกตามประเภทของรายได้.....	- ๑๙ -
• สถิติการดำเนินการเกี่ยวกับทะเบียนและภาษีรถ ทั่วประเทศ	
ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๖.....	- ๒๐ -
• อัตราการเปลี่ยนแปลงของรายได้จากเงินภาษีรถ เงินเพิ่มและค่าธรรมเนียมที่จัดเก็บได้	
จำแนกตามประเภทของรายได้ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๐ - ๒๕๕๖	- ๒๑ -
• ข้อมูลการค้างชำระภาษีรถของ วัด มูลนิธิ มัสยิด องค์กรตามรัฐธรรมนูญ	
และมหาวิทยาลัยที่ออกนอกระบบ ปี ๒๕๕๖.....	- ๒๒ -
• จำนวนรถและจำนวนเงินภาษีค้างชำระ ณ วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๗	- ๒๓ -
• เปรียบเทียบจำนวนรถค้างชำระภาษี ณ วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๖ และ ๒๕๕๗	- ๒๔ -

สารบัญ (ต่อ)

ภาคผนวก

- : พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ (๑)
- : หนังสือสำนักนายกรัฐมนตรี
ที่ นร ๐๕๐๓/๑๘๘๕๓ ลงวันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๕๗
เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติที่เสนอสมานิติบัญญัติแห่งชาติ จำนวน ๑๐ ฉบับ
กราบเรียน ประธานสมานิติบัญญัติแห่งชาติ (๔๗)
- : ร่างพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ) (๔๘)
- : บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ
ของร่างพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ) (๕๑)

ส่วนที่ ๑

ความเป็นมาและสาระสำคัญ

ของ

ร่างพระราชบัญญัติ

การขนส่งทางบก (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

(ปรับปรุงหน่วยงานที่ได้รับยกเว้นภาษีประจำปี)

ความเป็นมาและสาระสำคัญ
ของร่างพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(ปรับปรุงหน่วยงานที่ได้รับยกเว้นภาษีประจำปี)
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

ความเป็นมา

ร่างพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ..) พ.ศ. เสนอโดย คณะรัฐมนตรี ชุดที่มี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี ต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๕๗ เพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗

สาระสำคัญ

๑. หลักการและเหตุผล

๑.๑ หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ เพื่อยกเว้นการขอ อนุญาตประกอบการขนส่งส่วนบุคคล และยกเว้นภาษีรถประจำปีให้แก่ส่วนราชการหรือหน่วยงาน ของรัฐ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๙ และมาตรา ๘๘)

๑.๒ เหตุผล

เนื่องจากปัจจุบันได้มีการปรับปรุงการบริหารราชการ ทำให้มีหน่วยงานของรัฐ รูปแบบต่าง ๆ เกิดขึ้นเพิ่มเติมจากหน่วยงานทางราชการที่มีอยู่เดิม อีกทั้งหน่วยงานทางราชการเดิม บางหน่วยก็ได้มีการปรับเปลี่ยนฐานะหรือรูปแบบการดำเนินการใหม่ อันมีผลทำให้หน่วยงานนั้น ๆ มิได้มีฐานะเป็นกระทรวง ทบวง กรม หรือหน่วยงานตามที่กฎหมายกำหนดให้ได้รับยกเว้นการขอ อนุญาตประกอบการขนส่งส่วนบุคคลและยกเว้นภาษีรถประจำปี อย่างไรก็ตาม เนื่องจากหน่วยงาน ที่เกิดขึ้นหรือปรับเปลี่ยนใหม่นั้นมีฐานะเป็นหน่วยงานของรัฐ สมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วย การขนส่งทางบกเพื่อให้หน่วยงานดังกล่าวได้รับยกเว้นการขออนุญาตประกอบการขนส่งส่วนบุคคล และยกเว้นภาษีรถประจำปี จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๒. ชื่อร่างพระราชบัญญัติ (ร่างมาตรา ๑)

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ..) พ.ศ.”

ร่างพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(ปรับปรุงหน่วยงานที่ได้รับยกเว้นภาษีประจำปี)
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

.....

๓. คำปรารภ

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก

๔. วันใช้บังคับกฎหมาย (ร่างมาตรา ๒)

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

๕. มาตราการรักษาการ (ร่างมาตรา ๖)

มาตรา ๖ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

๖. เนื้อหาของร่างพระราชบัญญัติ

๖.๑ แก้ไขเพิ่มเติมเพื่มิให้นำบทบัญญัติของมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๔๒ มาใช้บังคับแก่การขนส่งส่วนบุคคลซึ่งหน่วยงานของรัฐ วัด มัสยิด มิชซัง มูลนิธิ สภากาชาดไทย และสถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล เป็นผู้ประกอบการขนส่ง (ร่างมาตรา ๓)

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๙ แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๙ บทบัญญัติแห่งมาตรา ๒๓ มิให้ใช้บังคับแก่การขนส่งส่วนบุคคลซึ่งหน่วยงานของรัฐ วัด มัสยิด มิชซัง มูลนิธิ สภากาชาดไทย และสถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล เป็นผู้ประกอบการขนส่ง แต่ผู้ประกอบการขนส่งต้องปฏิบัติตามบทบัญญัติอื่นแห่งพระราชบัญญัตินี้เสมือนดังเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งส่วนบุคคลทุกประการ”

๖.๒ แก้ไขเพิ่มเติมโดยกำหนดให้รถที่ใช้ในการขนส่งส่วนบุคคลของส่วนราชการ องค์กรตามรัฐธรรมนูญ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มหาวิทยาลัย และสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ องค์กรมหาชน หน่วยงานอื่นของรัฐตามที่กำหนดในกฎกระทรวง วัด มัสยิด มิชซัง มูลนิธิ และสภากาชาดไทย ให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษี (ร่างมาตรา ๔)

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๘๘ แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๘๘ รถที่ใช้ในการขนส่งส่วนบุคคลของส่วนราชการ องค์กรตามรัฐธรรมนูญ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มหาวิทยาลัยและสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ องค์กรมหาชน หน่วยงานอื่นของรัฐตามที่กำหนดในกฎกระทรวง วัด มัสยิด มิชซัง มูลนิธิ และสภากาชาดไทย ให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษี”

ร่างพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

(ปรับปรุงหน่วยงานที่ได้รับยกเว้นภาษีประจำปี)

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

.....

๕.๓ กำหนดให้บรรดาภาษีประจำปีของรถของหน่วยงานตามมาตรา ๘๘ แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ที่ค้างชำระไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้เป็นอันระงับไป (ร่างมาตรา ๕)

มาตรา ๕ บรรดาภาษีประจำปีของรถของหน่วยงานตามมาตรา ๘๘ แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ที่ค้างชำระไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้เป็นอันระงับไป

ร่างพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(ปรับปรุงหน่วยงานที่ได้รับยกเว้นภาษีประจำปี)
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)
.....

ส่วนที่ ๒

ตารางเปรียบเทียบพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒
กับ

ร่างพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
ที่วุฒิสภาได้ลงมติในวาระที่ ๓ ให้แก้ไขเพิ่มเติม ในคราวประชุมวุฒิสภา
ครั้งที่ ๑๗ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ)
วันจันทร์ที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๕๖

ตารางเปรียบเทียบพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ กับ
ร่างพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ที่วุฒิสภาได้ลงมติในวาระที่ ๓ ให้แก้ไขเพิ่มเติม
ในคราวประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๑๗ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) วันจันทร์ที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๕๖

พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒	ร่างพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
<p style="text-align: center;">พระราชบัญญัติ การขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒</p> <hr style="width: 20%; margin: auto;"/> <p style="text-align: center;">ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร. ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๕ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๒๒ เป็นปีที่ ๓๔ ในรัชกาลปัจจุบัน</p> <p style="text-align: center;">พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพล อดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ ประกาศว่า</p> <p style="text-align: center;">โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วย การขนส่ง</p>	<p style="text-align: center;">ร่าง พระราชบัญญัติ การขนส่งทางบก (ฉบับที่ ..) พ.ศ.</p> <hr style="width: 20%; margin: auto;"/> <p style="text-align: center;">.....</p> <p style="text-align: center;">.....</p> <p style="text-align: center;">โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมาย ว่าด้วยการขนส่งทางบก</p>	

พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒	ร่างพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
<p>จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้</p> <p>มาตรา ๒๙ บทบัญญัติมาตรา ๒๓ มิให้ใช้บังคับแก่การขนส่งส่วนบุคคลซึ่งกระทรวง ทบวง กรม ราชการส่วนท้องถิ่น วัด มูลนิธิ สภากาชาดไทย สถานพยาบาล หรือรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ เป็นผู้ประกอบการขนส่ง แต่</p>	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ..) พ.ศ.”</p> <p>มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป</p> <p>มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๙ แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “มาตรา ๒๙ บทบัญญัติแห่งมาตรา ๒๓ มิให้ใช้บังคับแก่การขนส่งส่วนบุคคลซึ่งหน่วยงานของรัฐ วัด มีสยิด มีชัง มูลนิธิ สภากาชาดไทย และสถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล เป็นผู้ประกอบการขนส่ง แต่ผู้ประกอบการขนส่ง</p>	<p>เนื่องจากปัจจุบันได้มีหน่วยงานในภาครัฐ รูปแบบต่าง ๆ เกิดขึ้นเพิ่มเติมจากหน่วยงานทางราชการ ที่มีอยู่เดิม อีกทั้งหน่วยงานทางราชการที่มีอยู่เดิม บางแห่งก็มีการปรับเปลี่ยนฐานะหรือรูปแบบการ ดำเนินการอันทำให้บทบัญญัติของกฎหมาย</p>

พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒	ร่างพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
<p>ผู้ประกอบการขนส่งต้องปฏิบัติตามทบัญญัติอื่นแห่งพระราชบัญญัตินี้เสมือนดังเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งส่วนบุคคลทุกประการ</p> <p>มาตรา ๘๘ รถที่ใช้ในการขนส่งส่วนบุคคลของกระทรวง ทบวง กรม ราชการส่วนท้องถิ่น วัด มูลนิธิ และสภาภษาชาติไทย ให้ได้รับการยกเว้นไม่ต้องเสียภาษี</p>	<p>ต้องปฏิบัติตามทบัญญัติอื่นแห่งพระราชบัญญัตินี้เสมือนดังเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งส่วนบุคคลทุกประการ”</p> <p>มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๘๘ แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “มาตรา ๘๘ รถที่ใช้ในการขนส่งส่วนบุคคลของส่วนราชการ องค์กรตามรัฐธรรมนูญ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มหาวิทยาลัยและสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ องค์กรมหาชน หน่วยงานอื่นของรัฐตามที่กำหนดในกฎกระทรวง วัด มัสยิด มิชซัง มูลนิธิ และสภาภษาชาติไทย ให้ได้รับการยกเว้นไม่ต้องเสียภาษี”</p>	<p>ไม่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของกฎหมายซึ่งประสงค์จะยกเว้นการขออนุญาตประกอบการขนส่งส่วนบุคคลให้แก่รถของหน่วยงานในภาครัฐ</p> <p>ในกรณีที่เพิ่ม “มัสยิด” และ “มิชซัง” ไว้ด้วยนั้น เพื่อให้สอดคล้องกับหลักความเสมอภาคและเสรีภาพในการนับถือศาสนาที่บัญญัติรับรองไว้ในรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ ในทำนองเดียวกับวัดในพระพุทธศาสนา ที่มีฐานะเป็นนิติบุคคลตามที่บัญญัติยกเว้นไว้ในกฎหมายปัจจุบัน</p> <p>เนื่องจากปัจจุบันได้มีหน่วยงานในภาครัฐรูปแบบต่าง ๆ เกิดขึ้นเพิ่มเติมจากหน่วยงานทางราชการที่มีอยู่เดิม อีกทั้งหน่วยงานทางราชการที่มีอยู่เดิม บางแห่งก็มีการปรับเปลี่ยนฐานะหรือรูปแบบการดำเนินการ อันทำให้บทบัญญัติของกฎหมายไม่สอดคล้องกับตามเจตนารมณ์ของกฎหมายซึ่งประสงค์จะยกเว้นภาษีรถประจำปีให้แก่รถของหน่วยงานในภาครัฐ</p>

พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒	ร่างพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
	<p>มาตรา ๕ บรรดาภาษีประจำปีของรถของหน่วยงานตามมาตรา ๘๘ แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ที่ค้างชำระไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้เป็นอันระงับ</p> <p>มาตรา ๖ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้</p> <p>ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ</p> <p>.....</p> <p>นายกรัฐมนตรี</p>	<p>กำหนดบทเฉพาะกาลรองรับปัญหาการค้างชำระภาษีประจำปีของรถของหน่วยงานของรัฐที่ผ่านมา</p>

ส่วนที่ ๓

ข้อมูลประกอบการพิจารณา
ร่างพระราชบัญญัติ
การขนส่งทางบก (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(ปรับปรุงหน่วยงานที่ได้รับยกเว้นภาษีประจำปี)

ความจำเป็นในการตรากฎหมาย*

๑. ชื่อร่างพระราชบัญญัติ

ร่างพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ...) พ.ศ.

๒. ส่วนราชการหรือหน่วยงานผู้เสนอ

กรมการขนส่งทางบก กระทรวงคมนาคม

๓. ความเป็นมา

เนื่องจากรถที่ใช้ในกิจการหรือภารกิจของส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐนั้นเป็นการใช้เพื่อประโยชน์แก่ราชการ มิได้ใช้เพื่อการแสวงหาประโยชน์ทางการค้าหรือหากำไร พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ จึงบัญญัติให้รถของกระทรวง ทบวง กรมได้รับยกเว้นไม่ต้องขออนุญาตประกอบการขนส่งส่วนบุคคล และด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงบัญญัติให้รถดังกล่าวได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีรถประจำปีด้วย

แต่โดยที่ต่อมาได้มีการปรับปรุงการบริหารราชการ ทำให้เกิดมีหน่วยงานของรัฐรูปแบบต่าง ๆ เกิดขึ้นเพิ่มเติมจากหน่วยงานของรัฐที่มีอยู่เดิม เช่น หน่วยงานหรือองค์กรที่จัดตั้งขึ้นตามรัฐธรรมนูญ องค์กรของรัฐที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยองค์กรมหาชน สำนักงานศาลปกครอง สำนักงานศาลยุติธรรม อีกทั้งหน่วยงานราชการเดิมบางหน่วยก็ได้มีการปรับเปลี่ยนฐานะหรือรูปแบบการดำเนินการใหม่ เช่น มหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษาของรัฐบางแห่ง อันมีผลทำให้หน่วยงานนั้น ๆ มิได้มีฐานะเป็นกระทรวง ทบวง หรือกรม อย่างไรก็ตาม เนื่องจากหน่วยงานที่เกิดขึ้นใหม่ยังมีฐานะเป็นหน่วยงานของรัฐ กรมการขนส่งทางบกจึงเห็นสมควรที่จะได้รับยกเว้นการขออนุญาตประกอบการขนส่งส่วนบุคคลและให้ได้รับยกเว้นภาษีรถประจำปีต่อไปด้วย แต่กรณีดังกล่าวมีความเห็นออกเป็น ๒ ฝ่าย กล่าวคือ ฝ่ายแรกเห็นด้วยกับกรมการขนส่งทางบกด้วยเหตุผลว่า แม้ถ้อยคำในตัวบทกฎหมายจะระบุเฉพาะหน่วยงานที่ได้รับสิทธิว่าต้องเป็นกระทรวง ทบวง กรม ก็ตาม แต่โดยเจตนารมณ์แห่งกฎหมายย่อมประสงค์จะให้หน่วยงานของรัฐทุกรูปแบบได้รับสิทธิดังกล่าวด้วย ฝ่ายที่สองเห็นว่า การตีความต้องตีความตามตัวอักษร เมื่อหน่วยงานที่เกิดขึ้นใหม่หรือที่ปรับเปลี่ยนรูปแบบการบริหารราชการไป แม้จะเป็นหน่วยงานของรัฐแต่ก็มิได้มีฐานะเป็นกระทรวง ทบวง หรือกรม ดังนั้น จึงมีอาจได้รับสิทธิตามที่กฎหมายบัญญัติ

กรมการขนส่งทางบกจึงได้มีหนังสือหรือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกากรณีการจัดเก็บค่าธรรมเนียมและภาษีประจำปีสำหรับรถตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ว่า มหาวิทยาลัยและสถาบันการศึกษาของรัฐจะได้รับการยกเว้นค่าธรรมเนียมและภาษีประจำปีหรือไม่ ซึ่งได้มีคำวินิจฉัยว่า แม้กฎหมายจะมีวัตถุประสงค์ในการที่จะยกเว้นค่าธรรมเนียมและภาษีประจำปีให้แก่บรรดาหน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐทุกประเภท อันได้แก่ ราชการส่วนกลางและราชการส่วนท้องถิ่น แต่โดยที่บทบัญญัติมาตรา ๙ บัญญัติถึงลักษณะของหน่วยงานของรัฐไว้ชัดเจนว่าให้ได้รับยกเว้นเฉพาะรถของกระทรวง ทบวง กรม เท่านั้น การที่มหาวิทยาลัยของรัฐเคยได้รับยกเว้นก็เนื่องจากมีกฎหมายกำหนดให้มหาวิทยาลัยของรัฐมีฐานะเป็นกรม แต่ในปัจจุบันกฎหมายจัดตั้งมหาวิทยาลัยของรัฐส่วนใหญ่ไม่ได้กำหนดไว้เช่นนั้น แม้ว่าจะมีความประสงค์ให้เป็นหน่วยงานของรัฐในอีกรูปแบบหนึ่งก็ตาม แต่เมื่อมหาวิทยาลัยของรัฐมิได้มีกฎหมายกำหนดให้เป็นกรม จึงไม่ได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมและภาษีประจำปี แต่อย่างไรก็ตาม เมื่อคำนึงถึงเจตนารมณ์ของกฎหมายที่ประสงค์จะยกเว้นค่าธรรมเนียมให้แก่รถของส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐแล้ว ก็เป็นการสมควรที่จะดำเนินการแก้ไขกฎหมายเพื่อให้การยกเว้นนั้นครอบคลุมถึงหน่วยงานของรัฐในรูปแบบใหม่ด้วย

* ที่มา : สำนักกฎหมาย กรมการขนส่งทางบก กระทรวงคมนาคม

จากคำวินิจฉัยดังกล่าวได้ส่งผลถึงการจัดเก็บภาษีรถประจำปีตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบกด้วย เนื่องจากทั้งกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบกและกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ต่างก็มีหลักการของกฎหมายเช่นเดียวกัน และที่ผ่านมารกรมการขนส่งทางบกมิได้จัดเก็บค่าธรรมเนียมและภาษีประจำปีสำหรับรถของหน่วยงานรัฐในรูปแบบใหม่ดังกล่าว ดังนั้น จึงก่อให้เกิดปัญหาว่าหน่วยงานดังกล่าวมีหนี้ภาษีประจำปีค้างชำระเป็นจำนวนมาก และไม่สามารถขอจัดตั้งงบประมาณเพื่อชำระหนี้นั้นได้เร็ววัน ดังนั้น สมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบกเพื่อให้หน่วยงานดังกล่าวได้รับยกเว้นการขออนุญาตประกอบการขนส่งส่วนบุคคลและยกเว้นภาษีรถประจำปี นอกจากนี้สมควรนิรโทษกรรมภาษีรถประจำปีที่ค้างชำระให้แก่หน่วยงานดังกล่าวด้วย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๔. วัตถุประสงค์และเป้าหมายของภารกิจ

๔.๑ วัตถุประสงค์และเป้าหมายของภารกิจ

(๑) เพื่อให้หน่วยงานรัฐรูปแบบใหม่ได้รับยกเว้นการขออนุญาตประกอบการขนส่งส่วนบุคคล

(๒) เพื่อให้รถของหน่วยงานรัฐรูปแบบใหม่ที่มีได้เป็นกระทรวง ทบวง กรม ได้รับยกเว้น

ภาษีรถประจำปี

(๓) เพื่อนิรโทษกรรมภาษีรถประจำปีค้างชำระให้กับรถของหน่วยงานรัฐรูปแบบใหม่

๔.๒ ความจำเป็นที่ต้องทำภารกิจ

เนื่องจากเจตนารมณ์แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ มิได้ประสงค์จะให้หน่วยงานของรัฐต้องขออนุญาตประกอบการขนส่งส่วนบุคคล และไม่ประสงค์จะจัดเก็บภาษีรถประจำปีสำหรับรถของหน่วยงานของรัฐด้วย แต่บทบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับการขออนุญาตประกอบการขนส่งและการยกเว้นภาษีรถประจำปีในปัจจุบันมิได้ครอบคลุมถึงหน่วยงานของรัฐรูปแบบใหม่ และมีได้มีฐานะเป็นกระทรวง ทบวง กรม ทั้งที่หน่วยงานของรัฐรูปแบบใหม่ที่เกิดขึ้นต่างก็เป็นหน่วยงานที่ดำเนินการกิจเพื่อประโยชน์ของสังคมส่วนรวม และเป็นกิจการที่มีได้แสวงประโยชน์ทางการค้าหรือหากำไรเช่นเดียวกับส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐที่เป็นกระทรวง ทบวง กรมที่ได้รับยกเว้นภาษีประจำปี ดังนั้น เพื่อประโยชน์แก่การบริหารราชการแผ่นดินและมีให้เกิดความคล่องตัวระหว่างหน่วยงานของรัฐ สมควรให้หน่วยงานของรัฐที่เกิดขึ้นใหม่ทุกประเภทได้รับยกเว้นการขออนุญาตประกอบการขนส่งส่วนบุคคลและได้รับยกเว้นภาษีรถประจำปี รวมทั้งนิรโทษกรรมภาษีประจำปีที่ค้างชำระด้วย ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวไม่สามารถใช้วิธีการอื่นใดได้ นอกจากการแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย

๔.๓ ปัญหาหรือข้อบกพร่องที่ต้องการแก้ไข

(๑) บทบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับการยกเว้นการประกอบการขนส่งส่วนบุคคลและการยกเว้นภาษีรถประจำปีไม่ครอบคลุมถึงหน่วยงานของรัฐรูปแบบใหม่

(๒) ปัญหาการค้างชำระค่าภาษีรถประจำปีของหน่วยงานของรัฐรูปแบบใหม่

๔.๔ มาตรการที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ของภารกิจมีดังต่อไปนี้

(๑) ปรับปรุงบทบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับการยกเว้นการประกอบการขนส่งส่วนบุคคลและการยกเว้นภาษีรถประจำปีให้ครอบคลุมถึงหน่วยงานของรัฐรูปแบบใหม่

(๒) เสนอกฎหมายเพื่อนิรโทษกรรมภาษีรถประจำปีให้กับหน่วยงานของรัฐรูปแบบใหม่

๔.๕ ทางเลือกอื่นที่จะบรรลุวัตถุประสงค์เดียวกัน

-ไม่มี-

๔.๖ เหตุผลที่ทำให้เชื่อว่ามาตรการนี้จะสามารถแก้ไขปัญหาหรือข้อบกพร่องนั้นได้

เนื่องจากสภาพปัญหาหรือข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นนั้นมีผลมาจากบทบัญญัติกฎหมายที่ล้าสมัย ไม่เหมาะสมกับรูปแบบการบริหารราชการ และสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ดังนั้น แนวทางแก้ไขจึงจำเป็นต้องอาศัยการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายให้มีความครอบคลุม เหมาะสม และสอดคล้องกับสภาพข้อเท็จจริงในปัจจุบัน ซึ่งร่างพระราชบัญญัตินี้สามารถแก้ไขปัญหาหรือข้อบกพร่องนั้นได้

๕. ใครเป็นผู้ทำภารกิจ

เนื่องจากกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบกเป็นภารกิจหน้าที่ของกรมการขนส่งทางบก ดังนั้น กรมการขนส่งทางบกจึงเป็นผู้ทำภารกิจ

๖. ความจำเป็นในการตรากฎหมาย

๖.๑ ความจำเป็นในการตรากฎหมาย

เนื่องจากหลักการที่เสนอแก้ไขเพิ่มเติมได้บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ ดังนั้น จึงมีความจำเป็นต้องตราเป็นพระราชบัญญัติ

๖.๒ การใช้บังคับของกฎหมาย

เมื่อกฎหมายมีเจตนารมณ์ที่จะยกเว้นการประกอบการขนส่งส่วนบุคคลและยกเว้นการจัดเก็บภาษีรถประจำปีให้แก่หน่วยงานของรัฐทุกประเภท จึงสมควรกำหนดให้เป็นกฎหมายที่มีผลใช้บังคับอย่างเสมอภาคเป็นมาตรฐานเดียวกันทั่วประเทศ และเป็นหน้าที่ของกรมการขนส่งทางบกที่จะดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมาย

๖.๓ สภาพบังคับของกฎหมาย

กฎหมายนี้บัญญัติขึ้นเพื่อให้เกิดสิทธิและประโยชน์แก่รถของหน่วยงานของรัฐรูปแบบใหม่ เพื่อให้ไม่ต้องขออนุญาตประกอบการขนส่งส่วนบุคคลและไม่ต้องเสียภาษีรถประจำปี ดังนั้น จึงไม่มีสภาพบังคับของกฎหมาย

๗. ความซ้ำซ้อนกับกฎหมายอื่น

ร่างพระราชบัญญัตินี้เป็นการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งเป็นอำนาจหน้าที่ของกรมการขนส่งทางบกโดยเฉพาะ จึงไม่มีความซ้ำซ้อนกับกฎหมายอื่น

๘. ภาระต่อบุคคลและความคุ้มค่า

ร่างพระราชบัญญัตินี้เป็นการยกเว้นการขออนุญาตประกอบการขนส่งส่วนบุคคลและยกเว้นภาษีรถประจำปีให้แก่รถของหน่วยงานของรัฐ จึงไม่เกิดภาระต่อบุคคลใด แต่กลับจะเกิดผลดีต่อหน่วยงานนั้น ๆ ในด้านความสะดวกที่จะไม่ต้องยื่นขอคำเนิการประกอบการขนส่ง อีกทั้งยังย่อมเกิดประโยชน์ต่อการบริหารงบประมาณของหน่วยงาน รวมทั้งประโยชน์ต่อรัฐบาลไม่ต้องจัดสรรงบประมาณให้แก่หน่วยงานเพื่อเป็นค่าภาษีรถประจำปี

๙. ความพร้อมของรัฐ

กรมการขนส่งทางบก กระทรวงคมนาคม มีความพร้อมในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ เนื่องจากร่างพระราชบัญญัตินี้มิได้ก่อให้เกิดภาระงานเพิ่มเติมแต่ประการใด

๑๐. วิธีการทำงานและการตรวจสอบ

เนื่องจากหลักการของร่างพระราชบัญญัติเป็นการยกเว้นการขออนุญาตประกอบการขนส่งส่วนบุคคลและยกเว้นภาษีรถประจำปีให้แก่หน่วยงานของรัฐ ดังนั้น จึงไม่จำเป็นต้องวางแนวทางการทำงานหรือการตรวจสอบแต่อย่างใด อย่างไรก็ตาม เมื่อกฎหมายมีผลใช้บังคับ กรมการขนส่งทางบก กระทรวงคมนาคม จะได้ดำเนินการแจ้งเวียนและประชาสัมพันธ์ให้หน่วยงานต่าง ๆ ตลอดจนเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานได้รับทราบและถือปฏิบัติต่อไป

๑๑. อำนาจในการตราอนุบัญญัติ

ร่างพระราชบัญญัตินี้ได้กำหนดให้อำนาจในการตราอนุบัญญัติ

๑๒. การรับฟังความคิดเห็น

ร่างพระราชบัญญัตินี้ได้ผ่านกระบวนการรับฟังความคิดเห็นมาแล้วในชั้นยกร่าง และได้ผ่านการเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี ผ่านการตรวจพิจารณาจากสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา และคณะรัฐมนตรีได้ส่งให้รัฐสภาพิจารณาแล้ว แต่เนื่องจากมีคณะรัฐมนตรีชุดใหม่ และคณะรัฐมนตรีมีได้ร้องขอให้รัฐสภาพิจารณาดำเนินการต่อไป จึงทำให้ร่างพระราชบัญญัติตกไป ซึ่งกรมการขนส่งทางบกเห็นว่า เป็นกฎหมายที่แก้ไขเพื่อให้ประโยชน์แก่การบริหารราชการแผ่นดิน จึงเห็นควรเสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง

เรื่องเสร็จที่ ๕๗๗-๕๗๘/๒๕๕๒

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
ประกอบร่างพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
และร่างพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้มีหนังสือที่ นร ๐๕๐๓/๑๒๙๙๕ ลงวันที่ ๓ กันยายน ๒๕๕๑ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๕๑ อนุมัติหลักการร่างพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (ปรับปรุงประเภทของหน่วยงานราชการที่ได้รับการยกเว้นค่าธรรมเนียมหรือภาษีประจำปี และนิรโทษกรรมค่าธรรมเนียมและภาษีประจำปี ค้างชำระของหน่วยงานราชการ) รวม ๒ ฉบับ ตามที่กระทรวงคมนาคมเสนอ และให้ส่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณา โดยให้รับข้อสังเกตของกระทรวงศึกษาธิการและสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีไปพิจารณาด้วย แล้วให้ส่งให้คณะกรรมการประสานงานสภาผู้แทนราษฎรพิจารณา ก่อนเสนอสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาต่อไป

ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้เสนอให้คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ตรวจพิจารณาร่างพระราชบัญญัติทั้งสองฉบับดังกล่าว โดยมีผู้แทนสำนักนายกรัฐมนตรี (สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี) ผู้แทนกระทรวงการคลัง (สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง) ผู้แทนกระทรวงคมนาคม (สำนักงานปลัดกระทรวง และกรมการขนส่งทางบก) และผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานปลัดกระทรวง และสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา) เป็นผู้ชี้แจงรายละเอียด และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเห็นสมควรจัดทำบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาประกอบร่างพระราชบัญญัติทั้งสองฉบับ ดังต่อไปนี้

๑. หลักการของร่างพระราชบัญญัติทั้งสองฉบับที่กระทรวงคมนาคมเสนอ

๑.๑ หลักการของร่างพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

ร่างพระราชบัญญัตินี้เป็นการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ โดยเฉพาะในประเด็น ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดให้รถของส่วนราชการ องค์กรตามรัฐธรรมนูญ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานของรัฐอื่นที่อยู่ในการควบคุมหรือกำกับดูแลของรัฐที่มีใช้รัฐวิสาหกิจ ทั้งนี้ เฉพาะรถที่มีได้ใช้ในทางการค้าหรือหากำไร ได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมและภาษีประจำปี

(๒) กำหนดให้รถของส่วนราชการ องค์กรตามรัฐธรรมนูญ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานของรัฐอื่นที่อยู่ในการควบคุมหรือกำกับดูแลของรัฐที่มีใช้รัฐวิสาหกิจ ที่ค้างชำระค่าธรรมเนียมและภาษีประจำปีไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับให้ภาระภาษีเป็นอันระงับไป

๑.๒ หลักการของร่างพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

ร่างพระราชบัญญัตินี้เป็นการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ โดยเฉพาะในประเด็น ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดให้ยกเว้นการขออนุญาตประกอบการขนส่งส่วนบุคคลซึ่งส่วนราชการ องค์การตามรัฐธรรมนูญ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานอื่นของรัฐที่อยู่ในการควบคุมหรือกำกับดูแลของรัฐ วัด มูลนิธิ สภาวิชาชีพ สถานพยาบาล หรือรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ เป็นผู้ประกอบการขนส่ง แต่ผู้ประกอบการขนส่งต้องปฏิบัติตามบทบัญญัติอื่นแห่งพระราชบัญญัตินี้เสมือนดังเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งส่วนบุคคล

(๒) กำหนดให้รถที่ใช้ในการขนส่งส่วนบุคคลของส่วนราชการ องค์การตามรัฐธรรมนูญ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานอื่นของรัฐที่อยู่ในการควบคุมหรือกำกับดูแลของรัฐที่ใช้รัฐวิสาหกิจ วัด มูลนิธิ สภาวิชาชีพ ให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษี

(๓) กำหนดให้รถที่ใช้ในการขนส่งส่วนบุคคลของส่วนราชการ องค์การตามรัฐธรรมนูญ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานอื่นของรัฐที่อยู่ในการควบคุมหรือกำกับดูแลของรัฐที่ใช้รัฐวิสาหกิจที่ค้างชำระค่าภาษีรถประจำปีไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ภาระภาษีเป็นอันระงับไป

๒. ข้อสังเกตและความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๒.๑ สำนักนายกรัฐมนตรีและกระทรวงการคลัง เห็นชอบด้วยกับหลักการของร่างพระราชบัญญัติทั้งสองฉบับ

๒.๒ กระทรวงศึกษาธิการ มีข้อสังเกตในการใช้ถ้อยคำของคำว่า “หน่วยงานของรัฐอื่น” ที่กำหนดไว้ในร่างพระราชบัญญัติทั้งสองฉบับว่า เห็นควรแก้ไขเป็นคำว่า “หน่วยงานอื่นใดของรัฐ” หรือ “หน่วยงานของรัฐ” หรือ “หน่วยงานอื่นของรัฐ” แทน เนื่องจากเป็นคำที่มีบัญญัติไว้แล้วในกฎหมายหลายฉบับ เช่น มาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๐๒ มาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

๒.๓ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี มีข้อสังเกตว่า กระทรวงคมนาคมได้ปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมให้มีบทนิรโทษกรรมในร่างพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาแล้ว ประกอบกับปัจจุบันร่างพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. (รวมพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ และพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ เข้าด้วยกัน) อยู่ระหว่างการตรวจพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ดังนั้น จึงควรส่งร่างพระราชบัญญัติรวมทั้ง ๒ ฉบับดังกล่าว ให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณา รวมเป็นฉบับเดียวกับร่างพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ.

๓. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติฯ ที่ผ่านการตรวจพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑)

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ได้ตรวจพิจารณาร่างพระราชบัญญัติทั้งสองฉบับเสร็จแล้ว สรุปผลการพิจารณาได้ดังนี้

๓.๑ ร่างพระราชบัญญัติรณนต (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติรณนต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ที่กระทรวงคมนาคมเสนอ โดยได้นำข้อสังเกตของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาประกอบการพิจารณาแล้ว สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

(๑) กำหนดให้รถของมหาวิทยาลัยและสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ องค์การมหาชน และหน่วยงานอื่นของรัฐตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ทั้งนี้ เฉพาะรถที่มีได้ใช้ในทางการค้าหรือหากำไร ได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียม และได้ตัดรถของหน่วยงานของรัฐอื่นที่อยู่ใน การควบคุมหรือกำกับดูแลของรัฐที่มีใช้รัฐวิสาหกิจออกด้วย เนื่องจากปัจจุบันได้มีหน่วยงานในภาครัฐ รูปแบบต่าง ๆ เกิดขึ้นเพิ่มเติมจากหน่วยงานราชการที่มีอยู่เดิม นอกจากนี้ หน่วยงานราชการที่มีอยู่ เดิมบางแห่งมีการปรับเปลี่ยนฐานะหรือรูปแบบการดำเนินการ อันทำให้บทบาทหน้าที่ของกฎหมาย ไม่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของกฎหมายซึ่งประสงค์จะยกเว้นค่าธรรมเนียมให้แก่รถของหน่วยงาน ในภาครัฐที่มีใช้รัฐวิสาหกิจ ซึ่งมาตรา ๙ (๓) แห่งพระราชบัญญัติรณนต พ.ศ. ๒๕๒๒ มีเจตนารมณ์ ประสงค์จะยกเว้นค่าธรรมเนียมให้กับรถของส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐทั้งหมด และหากมีการ จัดตั้งส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐในรูปแบบอื่นเพิ่มเติม กระทรวงคมนาคมสามารถ ออกกฎกระทรวงกำหนดยกเว้นค่าธรรมเนียมดังกล่าวได้

(๒) กำหนดให้ค่าธรรมเนียมและภาษีประจำปีของรถของส่วนราชการ องค์การตาม รัฐธรรมนูญ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น มหาวิทยาลัยและสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ องค์การมหาชน และหน่วยงานอื่นของรัฐตามที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ค้างชำระก่อนวันที่ร่างพระราชบัญญัตินี้ ใช้บังคับ ให้เป็นอันระงับไป เนื่องจากตามบทบัญญัติของกฎหมายที่ผ่านมาไม่สอดคล้องกับ เจตนารมณ์ของกฎหมายที่ประสงค์จะยกเว้นค่าธรรมเนียมและภาษีประจำปีให้แก่รถของหน่วยงาน ของรัฐที่มีใช้รัฐวิสาหกิจ ซึ่งทำให้ในทางปฏิบัติมีหน่วยงานบางหน่วยมิได้ดำเนินการตามกฎหมาย จึงต้องกำหนดบทเฉพาะกาลรองรับปัญหาการค้างชำระค่าธรรมเนียมและภาษีประจำปีของรถ ของหน่วยงานของรัฐที่ผ่านมา

(๓) กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อให้มีผู้รับผิดชอบตามกฎหมาย

๓.๒ ร่างพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ที่กระทรวงคมนาคมเสนอ โดยได้นำข้อสังเกตของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมา ประกอบการพิจารณาแล้ว สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

(๑) เนื่องจากผู้แทนกระทรวงคมนาคม และผู้แทนกรมการขนส่งทางบกชี้แจงว่า ประสงค์จะแก้ไขเพิ่มเติมให้ครอบคลุมถึงการขนส่งส่วนบุคคลของหน่วยงานของรัฐทั้งหมดให้ได้รับ ยกเว้นไม่ต้องขออนุญาตเป็นผู้ประกอบการขนส่งส่วนบุคคลตามมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติ การขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ ดังนั้น การแก้ไขมาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก

พ.ศ. ๒๕๒๒ จึงได้แก้ไขคำว่า “ส่วนราชการ องค์การตามรัฐธรรมนูญ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานของรัฐอื่นที่อยู่ในการควบคุมหรือกำกับดูแลของรัฐ” เป็นคำว่า “หน่วยงานของรัฐ” และตัดคำว่า “รัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ” ออก และแก้ไขเพิ่มเติมคำว่า “สถานพยาบาล” เป็น “สถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล” เนื่องจากปัจจุบันได้มีหน่วยงานในภาครัฐรูปแบบต่างๆเกิดขึ้นเพิ่มเติมจากหน่วยงานราชการที่มีอยู่เดิม อีกทั้งหน่วยงานราชการที่มีอยู่เดิมบางแห่งมีการปรับเปลี่ยนฐานะหรือรูปแบบการดำเนินการอันทำให้บทบัญญัติของกฎหมายไม่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของกฎหมายซึ่งประสงค์จะยกเว้นการขออนุญาตประกอบการขนส่งส่วนบุคคลให้แก่รถของหน่วยงานในภาครัฐ นอกจากนี้ คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) เห็นว่า การขนส่งส่วนบุคคลซึ่งนำมาใช้เพื่ออำนวยความสะดวกเกี่ยวกับการศึกษานั้น ไม่ว่าจะป็นมหาวิทยาลัยและสถาบันอุดมศึกษาของรัฐหรือเอกชนก็ตาม สมควรได้รับการยกเว้น จึงได้เพิ่มเติมคำว่า “มหาวิทยาลัยและสถาบันอุดมศึกษา” และเมื่อพิจารณาถึงหลักความเสมอภาคและเสรีภาพในการนับถือศาสนาตามที่บัญญัติในมาตรา ๓๗ วรรคสองของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ๒๕๕๐ นั้น การยกเว้นให้แก่วัดซึ่งมีฐานะเป็นนิติบุคคลในพระพุทธศาสนาแล้ว สมควรแก้ไขเพิ่มเติมให้ยกเว้นองค์การทางศาสนาอื่นที่มีฐานะเป็นนิติบุคคลไม่ต้องขออนุญาตประกอบการขนส่งด้วย จึงได้เพิ่มเติมคำว่า “มัสยิด” และ “มิชซัง” ไว้ในร่างพระราชบัญญัตินี้ด้วย

อนึ่ง สำหรับการรวมตัวขององค์การทางศาสนาอื่นๆ เช่น วัดบาทพลวงโรมันคาทอลิก องค์การในศาสนาคริสต์นิกายโปรเตสแตนต์ โบสถ์พราหมณ์ วัดในศาสนาซิกข์ เป็นต้น เนื่องจากยังไม่มีกฎหมายกำหนดให้การรวมตัวในรูปแบบดังกล่าวมีฐานะเป็นนิติบุคคล จึงไม่อาจนำมาบัญญัติไว้ได้ และในทางปฏิบัติหากองค์การทางศาสนาดังกล่าวมีการจัดตั้งเป็นนิติบุคคลในรูปของมูลนิธิก็จะทำให้ได้รับประโยชน์ตามร่างพระราชบัญญัตินี้ด้วยเช่นกัน

(๒) กำหนดเพิ่มเติมให้รถที่ใช้ในการขนส่งส่วนบุคคลของมหาวิทยาลัยและสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ องค์การมหาชน และหน่วยงานอื่นของรัฐตามที่กำหนดในกฎกระทรวง มัสยิด มิชซัง ให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษี และได้ตัดกรณีหน่วยงานอื่นของรัฐที่อยู่ในการควบคุมดูแลของรัฐที่มีใช้รัฐวิสาหกิจออก เนื่องจากปัจจุบันได้มีหน่วยงานในภาครัฐรูปแบบต่างๆเกิดขึ้นเพิ่มเติมจากหน่วยงานราชการที่มีอยู่เดิม นอกจากนี้ หน่วยงานราชการที่มีอยู่เดิมบางแห่งมีการปรับเปลี่ยนฐานะหรือรูปแบบการดำเนินการ อันทำให้บทบัญญัติของกฎหมายไม่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของกฎหมายซึ่งประสงค์จะยกเว้นภาษีรถประจำปีให้แก่รถของหน่วยงานในภาครัฐ

(๓) กำหนดให้ภาษีประจำปีของรถที่ใช้ในการขนส่งส่วนบุคคลของหน่วยงานตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๘๘ แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยร่างพระราชบัญญัตินี้ ที่ค้างชำระไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้เป็นอันระงับไป เนื่องจากตามบทบัญญัติของกฎหมายที่ผ่านมาไม่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของกฎหมายที่ประสงค์จะยกเว้นภาษีรถประจำปีให้แก่รถของหน่วยงานในภาครัฐ ซึ่งทำให้ในทางปฏิบัติมีหน่วยงานบางหน่วยมิได้ดำเนินการตามกฎหมาย จึงต้องกำหนดบทเฉพาะกาลรองรับปัญหาการค้างชำระภาษีประจำปีของรถของหน่วยงานของรัฐที่ผ่านมา

(๔) กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อให้มีผู้รับผิดชอบตามกฎหมาย

๔. ข้อสังเกต

สำหรับประเด็นข้อสังเกตของกระทรวงศึกษาธิการที่มีข้อสังเกตว่าในการใช้ถ้อยคำว่า “หน่วยงานของรัฐอื่น” ในร่างพระราชบัญญัติทั้งสองฉบับยังไม่สอดคล้องกันนั้น เนื่องจากในปัจจุบันมีการตรากฎหมายจัดตั้งหน่วยงานของรัฐประเภทใหม่ๆขึ้นมากมายหลายประเภท เพื่อทำภารกิจของรัฐให้สำเร็จลุล่วง โดยมีฐานะ รูปแบบ และชื่อที่ใช้เรียกแตกต่างกัน ขณะที่กฎหมายในเรื่องนี้มีเจตนารมณ์ที่จะยกเว้นค่าธรรมเนียมและภาษีประจำปีให้กับรถของส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐทั้งหมดที่มีได้นำรถไปใช้ในทางการค้าหรือหากำไร และยกเว้นการขออนุญาตในการขนส่งส่วนบุคคลซึ่งส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐเป็นผู้ประกอบการขนส่ง ดังนั้น เพื่อประโยชน์ในการตีความและบังคับใช้กฎหมาย คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) จึงได้แก้ไขคำว่า “หน่วยงานของรัฐอื่น” เป็นคำว่า “หน่วยงานอื่นของรัฐตามที่กำหนดในกฎกระทรวง” เพื่อให้ครอบคลุมถึงหน่วยงานของรัฐทุกประเภท โดยบัญญัติไว้ในการแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๙ (๓) แห่งพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ และมาตรา ๘๘ แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒

สำหรับข้อสังเกตของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีที่ประสงค์จะให้รวมร่างพระราชบัญญัติทั้งสองฉบับพิจารณาร่วมกับร่างพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. (รวมพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ และพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ เข้าด้วยกัน) นั้น เนื่องจากร่างพระราชบัญญัติการขนส่งทางบกมีหลักการในการรวมสาระสำคัญของพระราชบัญญัติทั้งสองฉบับเข้าด้วยกัน คือ พระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ และพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ เพื่อบูรณาการให้เกิดกฎหมายฉบับใหม่ที่มีเนื้อหา สาระสำคัญ ตลอดจนอนุบัญญัติต่างๆของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับรถยนต์และการขนส่งทางบกซึ่งใช้บังคับมาเป็นระยะเวลาอันให้ครบถ้วนและสอดคล้องกัน ดังนั้น ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. จึงมีความจำเป็นจะต้องใช้เวลาในการพิจารณาอย่างละเอียดรอบคอบ สมควรบังคับใช้ร่างพระราชบัญญัติทั้งสองฉบับนี้ไปก่อน เพื่อให้สอดคล้องกับรูปแบบของหน่วยงานของรัฐที่มีอยู่ในขณะนี้ ทั้งนี้ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาจะได้นำหลักการที่แก้ไขตามร่างพระราชบัญญัติทั้งสองฉบับนี้ไปตรวจพิจารณาร่วมกับร่างพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ต่อไป

๕. การเสนอร่างพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ต่อสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา

ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (ปรับปรุงประเภทของหน่วยงานราชการที่ได้รับการยกเว้นภาษีประจำปีและนิรโทษกรรมภาษีประจำปีที่ค้างชำระของหน่วยงานราชการ) ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว ที่ประชุมวุฒิสภาได้พิจารณาและลงมติรับร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ไว้พิจารณา ในคราวประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๑๑ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) วันจันทร์ที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖ และส่งให้คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (ปรับปรุงประเภทของหน่วยงานราชการที่ได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียม และภาษีประจำปีและนิรโทษกรรมค่าธรรมเนียมและภาษีประจำปีค้างชำระของหน่วยงานราชการ) พิจารณา เมื่อคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาเสร็จแล้ว จึงได้เสนอต่อวุฒิสภาพิจารณา

ในคราวประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๑๗ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) วันจันทร์ที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๕๖ ที่ประชุมได้ลงมติให้แก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติฉบับนี้ โดยตัดคำว่า “มหาวิทยาลัยและสถาบันอุดมศึกษา” ออก ทั้งนี้ ทำให้การยกเว้นการขออนุญาตประกอบการขนส่งส่วนบุคคล ซึ่งตามร่างเดิมที่สภาผู้แทนราษฎรได้ลงมติเห็นชอบแล้วนั้น ยกเว้นให้แก่รถของหน่วยงานในภาครัฐ รวมถึงการขนส่งส่วนบุคคลซึ่งนำมาใช้เพื่ออำนวยความสะดวกเกี่ยวกับการศึกษา ไม่ว่าจะเป็นมหาวิทยาลัยและสถาบันอุดมศึกษาของรัฐหรือเอกชนก็ตาม เปลี่ยนเป็นยกเว้นให้เฉพาะรถของหน่วยงานในภาครัฐ และมหาวิทยาลัยและสถาบันอุดมศึกษาของรัฐเท่านั้น

ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้วุฒิสภาส่งคืนสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๕๖

๖. คำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ

คณะรักษาความสงบแห่งชาติได้มีคำสั่ง เมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๕๗ มอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีการวบรวมและกลั่นกรองร่างกฎหมายที่สมควรนำเสนอสภานิติบัญญัติแห่งชาติเพื่อพิจารณา ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้เสนอให้คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) พิจารณา โดยมีผู้แทนกระทรวงคมนาคม (สำนักงานปลัดกระทรวงและกรมการขนส่งทางบก) เป็นผู้ชี้แจงรายละเอียด นั้น บัดนี้ คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ได้พิจารณาร่างที่ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการสิทธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. วุฒิสภา แล้ว เห็นควรให้นำร่างดังกล่าวเสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติเพื่อพิจารณาต่อไป

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

กรกฎาคม ๒๕๕๗

ข้อมูลเบื้องต้นร่างพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ..) พ.ศ. *

(ยกเว้นการขออนุญาตประกอบการขนส่งส่วนบุคคลและ
ยกเว้นภาษีรถประจำปีให้แก่ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐ)

สถานะก่อนหน้า : อยู่ระหว่างการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร เนื่องจากจากวุฒิสภามีการแก้ไขเพิ่มเติม
ร่างพระราชบัญญัติ

สถานะปัจจุบัน : คสช. ได้ประชุมเมื่อวันที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๕๗ มีมติเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติ
และให้นำเสนอสภานิติบัญญัติแห่งชาติต่อไป

ข้อมูลเบื้องต้น

พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ ที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน (มาตรา ๒๙
และมาตรา ๘๘) บัญญัติให้ยกเว้นการประกอบการขนส่งส่วนบุคคลและภาษีประจำปีให้เฉพาะแก่กระทรวง
ทบวง กรม ราชการส่วนท้องถิ่น ดังนั้น จึงไม่ครอบคลุมถึงหน่วยงานของรัฐรูปแบบต่างๆ ที่เกิดขึ้น
เพิ่มเติมจากหน่วยงานราชการที่มีอยู่เดิม

หลักการของร่างพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

(๑) ยกเว้นการประกอบการขนส่งส่วนบุคคลให้กับหน่วยงานของรัฐ วัด มัสยิด มิชซัง มูลนิธิ
สภาภาษาไทย และสถานพยาบาล

(๒) กำหนดให้รถที่ใช้ในการขนส่งส่วนบุคคลของส่วนราชการ องค์กรตามรัฐธรรมนูญ องค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่น มหาวิทยาลัยและสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ องค์กรมหาชน หน่วยงานอื่นของรัฐ
ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง วัด มัสยิด มิชซัง มูลนิธิ และสภาภาษาไทย ให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษี

(๓) กำหนดให้รถของหน่วยงานตาม (๒) ที่ค้างชำระไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ
ให้เป็นอันระงับไป

สาระสำคัญ

ร่างพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (ปรับปรุงประเภทของหน่วยงาน
ราชการที่ได้รับยกเว้นภาษีประจำปีและนิรโทษกรรมภาษีประจำปีที่ค้างชำระของหน่วยงานราชการ)

(๑) แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๙ ยกเว้นการประกอบการขนส่งส่วนบุคคลซึ่ง ส่วนราชการ
หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น วัด มัสยิด มิชซัง มูลนิธิ สภาภาษาไทย สถานพยาบาล
ตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล

* ที่มา : กองนิติการ สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงคมนาคม

(๒) แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๘๘ ยกเว้นภาษีประจำปีให้กับรถของส่วนราชการ องค์กรตาม รัฐธรรมนูญ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มหาวิทยาลัยและสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ องค์กรมหาชน หน่วยงานอื่นของรัฐตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

(๓) นิรโทษกรรมภาษีประจำปีรถของหน่วยงานตาม (๒) ที่ค้างชำระ

ข้อดีของร่างพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ..) พ.ศ. *

พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ กำหนดให้การประกอบการขนส่งส่วนบุคคลจะต้องได้รับใบอนุญาตจากนายทะเบียนและให้ชำระภาษีรถประจำปี เว้นแต่การขนส่งส่วนบุคคลซึ่งกระทรวง ทบวง กรม ราชการส่วนท้องถิ่น วัด มูลนิธิ สภากาชาดไทย สถานพยาบาล หรือรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณเป็นผู้ประกอบการขนส่งให้ได้รับการยกเว้นไม่ต้องขออนุญาตจากนายทะเบียนและได้รับยกเว้นชำระภาษีรถประจำปี เนื่องจากรถที่ใช้ในกิจการหรือภารกิจของส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐนั้น เป็นการใช้เพื่อประโยชน์แก่ราชการ มิได้ใช้เพื่อการแสวงหาประโยชน์ทางการค้าหรือหากำไร

ปัจจุบันได้มีการปรับปรุงการบริหารราชการ ทำให้มีหน่วยงานของรัฐรูปแบบต่าง ๆ เกิดขึ้นเพิ่มเติมจากหน่วยงานราชการที่มีอยู่เดิม อีกทั้งหน่วยงานทางราชการเดิมบางหน่วยงานได้มีการปรับเปลี่ยนฐานะหรือรูปแบบการดำเนินการใหม่ อาทิ องค์กรที่จัดตั้งขึ้นตามรัฐธรรมนูญ มหาวิทยาลัยและสถาบันการอุดมศึกษาของรัฐ อันมีผลทำให้หน่วยงานดังกล่าว มิได้มีฐานะเป็นกระทรวง ทบวง กรม หรือหน่วยงานตามที่กฎหมายกำหนดให้ได้รับยกเว้นการขออนุญาตประกอบการขนส่งส่วนบุคคลและยกเว้นภาษีรถประจำปีตามพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ อย่างไรก็ดี หน่วยงานราชการที่เกิดขึ้นหรือปรับเปลี่ยนใหม่นั้นยังคงมีฐานะเป็นหน่วยงานของรัฐอยู่ ดังนั้น จึงสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบกเพื่อให้หน่วยงานดังกล่าวได้รับยกเว้นการขออนุญาตประกอบการขนส่งส่วนบุคคลและยกเว้นภาษีรถประจำปี รวมทั้ง นิรโทษกรรมภาษีรถประจำปีที่ค้างชำระให้แก่หน่วยงานดังกล่าวด้วย

ข้อดีของร่างพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

๑. เพื่อให้ครอบคลุมหน่วยงานของรัฐรูปแบบต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นเพิ่มเติมจากหน่วยงานของรัฐที่มีอยู่เดิม เช่น หน่วยงานหรือองค์กรที่จัดตั้งขึ้นตามรัฐธรรมนูญ องค์กรของรัฐที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยองค์กรมหาชน สำนักงานศาลปกครอง สำนักงานศาลยุติธรรม อีกทั้งหน่วยราชการเดิมบางหน่วยที่ได้ปรับเปลี่ยนฐานะหรือรูปแบบการดำเนินการใหม่ เช่น มหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษาของรัฐบางแห่ง ให้ได้รับการยกเว้นการขออนุญาตประกอบการขนส่งส่วนบุคคลจากนายทะเบียนและให้ได้รับยกเว้นภาษีรถประจำปี ก่อให้เกิดความเสมอภาคเป็นมาตรฐานเดียวกันทั่วประเทศ อันจะทำให้บทบัญญัติของกฎหมายมีความชัดเจนและเป็นไปตามเจตนารมณ์ในการบังคับใช้

* ที่มา : ความจำเป็นในการตรากฎหมาย เรียบเรียงโดย นางกิตติมา อรุณพลทรัพย์ วิทยาการปฏิบัติการ กลุ่มงานกฎหมาย ๑ สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

๒. ทำให้หน่วยงานของรัฐเกิดความสะดกไม่เป็นภาระในการดำเนินการขออนุญาต ประกอบการขนส่งส่วนบุคคลรวมทั้งไม่เป็นภาระในการดำเนินการเสียภาษีรถประจำปี

๓. สามารถแก้ไขปัญหาการค้างชำระเงินภาษีรถประจำปีของหน่วยงานของรัฐได้ เนื่องจากที่ผ่านมากรมการขนส่งทางบกมิได้จัดเก็บค่าธรรมเนียมและภาษีประจำปีสำหรับรถของ หน่วยงานรัฐในรูปแบบใหม่ จึงก่อให้เกิดปัญหาการค้างชำระภาษีประจำปีของหน่วยงานดังกล่าว เป็นจำนวนมาก

๔. เกิดประโยชน์ต่อการบริหารงบประมาณของหน่วยงาน ทำให้ลดภาระหน่วยงาน ของรัฐในการจัดสรรเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปีเป็นค่าภาษีรถประจำปี

๕. เพื่อให้กฎหมายมีความครอบคลุม เหมาะสม และสอดคล้องกับรูปแบบการบริหาร ราชการในปัจจุบัน

อัตราภาษีรถยนต์*

ประเภทที่	รายการ	อัตราภาษี			
		อัตราสูงสุดที่จัดเก็บ		อัตราที่จัดเก็บในปัจจุบัน	
		ตามมูลค่า (ร้อยละ)	ตามปริมาณ (บาท)	ตามมูลค่า (ร้อยละ)	ตามปริมาณ (บาท)
05.01	รถยนต์				
	- รถยนต์นั่ง				
	(1) รถยนต์นั่ง				
	(1.1) ที่มีความจุของกระบอกสูบไม่เกิน 2,000 C.C. และมีกำลังเครื่องยนต์ไม่เกิน 220 แรงม้า (HP)	50	-	30	-
	(1.2) ที่มีความจุของกระบอกสูบเกิน 2,000 C.C. แต่ไม่เกิน 2,500 C.C. และมีกำลังเครื่องยนต์ไม่เกิน 220 แรงม้า (HP)	50	-	35	-
	(1.3) ที่มีความจุของกระบอกสูบเกิน 2,500 C.C. แต่ไม่เกิน 3,000 C.C. และมีกำลังเครื่องยนต์ไม่เกิน 220 แรงม้า (HP)	50	-	40	-
	(1.4) ที่มีความจุของกระบอกสูบเกิน 3,000 C.C. หรือมีกำลังเครื่องยนต์เกิน 220 แรงม้า (HP)	50	-	50	-
	(2) รถยนต์นั่งกึ่งบรรทุกทุก (PPV) ซึ่งมีคุณลักษณะตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังประกาศกำหนด				
	(2.1) ที่มีความจุของกระบอกสูบไม่เกิน 3,250 C.C.	50	-	20	-
	(2.2) ที่มีความจุของกระบอกสูบเกิน 3,250 C.C.	50	-	50	-
	(3) รถยนต์นั่งที่มีกระบะ (DOUBLE CAB) ซึ่งมีคุณลักษณะตามที่ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ประกาศกำหนด				
	(3.1) ที่มีความจุของกระบอกสูบไม่เกิน 3,250 C.C.	50	-	12	-
	(3.2) ที่มีความจุของกระบอกสูบเกิน 3,250 C.C.	50	-	50	-
	(4) รถยนต์นั่ง ซึ่งมีคุณลักษณะตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังประกาศกำหนด ที่ผลิตจากรถยนต์กระบะหรือแชสซีส์และกระจกบังลมหน้า (Chassis With Windshield) ของรถยนต์กระบะหรือดัดแปลงมาจากรถยนต์กระบะ				

* ที่มา : สำนักมาตรฐานและพัฒนาการจัดเก็บภาษี ๒ สืบค้นจาก : <http://bta.excise.go.th>

	(4.1) ที่ผลิตหรือดัดแปลงโดยผู้ประกอบการ ซึ่งมีคุณสมบัติตามที่รัฐมนตรีว่าการ กระทรวงการคลังประกาศกำหนด				
	(4.1.1) ที่มีความจุของกระบอกสูบไม่เกิน 3,250 C.C.	50	-	3	-
	(4.1.2) ที่มีความจุของกระบอกสูบเกิน 3,250 C.C.	50	-	50	-
	(4.2) ที่ดัดแปลงโดยผู้ดัดแปลง ตามมาตรา 144 ตรี ซึ่งเสียภาษีตามมาตรา 144 ตรี ซึ่งเสียภาษีตาม มาตรา 144 เบญจ	50	-	อัตรา ภาษีตาม (1) รถยนต์ นั่ง (1.1) ถึง (1.4)	-
05. 02	- รถยนต์โดยสารที่มีที่นั่งไม่เกิน 10 คน				
	(1) ที่มีความจุของกระบอกสูบไม่เกิน 2,000 C.C. และมีกำลังเครื่องยนต์ไม่เกิน 220 แรงม้า (HP)	50	-	30	-
	(2) ที่มีความจุของกระบอกสูบเกิน 2,000 C.C. แต่ไม่ เกิน 2,500 C.C. และมีกำลังเครื่องยนต์ไม่เกิน 220 แรงม้า (HP)	50	-	35	-
	(3) ที่มีความจุของกระบอกสูบเกิน 2,500 C.C. แต่ไม่เกิน 3,000 C.C. และมีกำลังเครื่องยนต์ไม่เกิน 220 แรงม้า (HP)	50	-	40	-
	(4) ที่มีความจุของกระบอกสูบเกิน 3,000 C.C.หรือมี กำลังเครื่องยนต์เกิน 220 แรงม้า (HP)	50	-	50	-
05.01 และ 05.02	- รถยนต์นั่งที่นำไปติดตั้งก๊าซชุดอุปกรณ์ที่ใช้ก๊าซ ธรรมชาติ (NGV-Retrofit)			อัตรา ภาษีตาม 05.01 (1.1) ถึง (1.3)	
	- รถยนต์โดยสารที่นำไปติดตั้งก๊าซชุดอุปกรณ์ที่ใช้ ก๊าซธรรมชาติ (NGV-Retrofit)			อัตรา ภาษีตาม 05.02 (1) ถึง (3)	
05.01 และ 05.02	- รถยนต์นั่งหรือรถยนต์โดยสารที่มีที่นั่งไม่เกิน 10 คน				
	(1) รถยนต์นั่งหรือรถยนต์โดยสารที่มีที่นั่งไม่เกิน 10 คน ซึ่งใช้เป็นรถพยาบาลของส่วนราชการ โรงพยาบาลหรือองค์การการสาธารณสุขทุกสถาน	50	-	ยกเว้น	-

หลักเกณฑ์ เงื่อนไข และจำนวนที่รัฐมนตรีว่าการ กระทรวงการคลังประกาศกำหนด				
(2) รถยนต์นั่ง หรือรถยนต์โดยสารที่มีที่นั่งไม่เกิน 10 คนประเภทประหยัดพลังงาน				
(2.1) แบบผสมที่ใช้พลังงานเชื้อเพลิงและไฟฟ้า (Hybrid Electric Vehicle)				
(2.1.1) ที่มีความจุของกระบอกสูบไม่เกิน 3,000 C.C.	50	-	10	-
(2.1.2) ที่มีความจุของกระบอกสูบเกิน 3,000 C.C.	50	-	50	-
(2.2) แบบพลังงานไฟฟ้า (Electric Powered Vehicle)	50	-	10	-
(2.3) แบบเซลล์เชื้อเพลิง (Fuel Cell Powered Vehicle)	50	-	10	-
(2.4) รถยนต์ประหยัดพลังงานมาตรฐานสากล				
(2.4.1) เครื่องยนต์เบนซิน ที่มีความจุของกระบอก สูบไม่เกิน 1,300 C.C	50	-	17	-
(2.4.2) เครื่องยนต์ดีเซล ที่มีความจุของกระบอกสูบ ไม่เกิน 1,400 C.C	50	-	17	-
3) รถยนต์นั่งหรือรถยนต์โดยสารที่มีที่นั่งไม่เกิน 10 คน ประเภทใช้เชื้อเพลิงทดแทนที่มีความจุของ กระบอกสูบไม่เกิน 3,000 ลูกบาศก์เซนติเมตร				
(3.1) ที่ใช้เชื้อเพลิงประเภทเอทานอลไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 เป็นส่วนผสมกับน้ำมันเชื้อเพลิงได้				
(3.1.1) ที่มีความจุของกระบอกสูบไม่เกิน 2,000 C.C. และมีกำลังเครื่องยนต์ไม่เกิน 220 แรงม้า (HP)	50	-	25	-
(3.1.2) ที่มีความจุของกระบอกสูบเกิน 2,000 C.C. แต่ไม่เกิน 2,500 C.C. และมีกำลังเครื่องยนต์ไม่เกิน 220 แรงม้า (HP)	50	-	30	-
(3.1.3) ที่มีความจุของกระบอกสูบเกิน 2,500 C.C. แต่ไม่เกิน 3,000 C.C. และมีกำลังเครื่องยนต์ไม่เกิน 220 แรงม้า (HP)	50	-	35	-
(3.1.4) ที่มีความจุของกระบอกเกิน 3,000 C.C. หรือมีกำลังเครื่องยนต์เกิน 220 แรงม้า (HP)	50	-	50	-
(3.2) ที่ใช้เชื้อเพลิงประเภทก๊าซธรรมชาติได้	50	-	20	-
(3.3) ที่ใช้เชื้อเพลิงประเภทเอทานอล ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 85 เป็นส่วนผสมกับน้ำมันเชื้อเพลิงได้				
(3.3.1) ที่มีความจุของกระบอกสูบตั้งแต่ 1,780 C.C. แต่ไม่เกิน 2,000 C.C. และมีกำลังเครื่องยนต์ไม่เกิน	50	-	22	-

	220 แรงม้า (HP)				
	(3.3.2) ที่มีความจุของกระบอกสูบเกิน 2,000 C.C. แต่ไม่เกิน 2,500 C.C. และมีกำลังเครื่องยนต์ไม่เกิน 220 แรงม้า (HP)	50	-	27	-
	(3.3.3) ที่มีความจุของกระบอกสูบเกิน 2,500 C.C. แต่ไม่เกิน 3,000 C.C. และมีกำลังเครื่องยนต์ไม่เกิน 220 แรงม้า (HP)	50	-	32	-
	(4) รถยนต์นั่งสามล้อ และรถยนต์นั่งที่ผลิตขึ้นโดยใช้เครื่องยนต์ของรถจักรยานยนต์ขนาดไม่เกิน 250 C.C.				
	(4.1) รถยนต์นั่งสามล้อ	50	-	5	-
	(4.2) รถยนต์นั่งที่ผลิตขึ้นโดยใช้เครื่องยนต์ของรถจักรยานยนต์ขนาดไม่เกิน 250 C.C.	50	-	5	-
05.90	(1) รถยนต์กระบะที่ออกแบบสำหรับให้น้ำหนักบรรทุกน้ำหนักบรรทุกไม่เกิน 4,000 กิโลกรัม				
	(1.1) ที่มีความจุของกระบอกสูบไม่เกิน 3,250 C.C.				
	(1.1.1) ซึ่งมีคุณลักษณะตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังประกาศกำหนด	50	-	3	-
	(1.1.2) ซึ่งมีคุณลักษณะนอกเหนือจาก (1.1.1)	50	-	18	-
	(1.2) ที่มีความจุของกระบอกสูบเกิน 3,250 C.C.	50	-	50	-

รายได้จากเงินภาษีรถ เงินเพิ่มและค่าธรรมเนียมที่จัดเก็บได้ ประจำปีงบประมาณ 2556
จำแนกตามประเภทของรายได้

หน่วย : บาท

ประเภทรายได้	ทั่วประเทศ	ส่วนกลาง	ส่วนภูมิภาค
1. เงินภาษีและเงินเพิ่ม ตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์	19,805,968,822.92	6,112,828,524.71	13,693,140,298.21
2. ค่าธรรมเนียม ตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์	1,207,034,420.54	387,688,716.50	819,345,704.04
3. ค่าแผ่นป้าย ตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์	690,593,612.20	216,253,530.00	474,340,082.20
4. เงินภาษีและเงินเพิ่ม ตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก	3,212,711,551.44	499,208,163.18	2,713,503,388.26
5. ค่าธรรมเนียม ตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก	19,957,645.00	2,556,555.00	17,401,090.00
6. ค่าแผ่นป้าย ตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก	30,642,200.00	4,544,000.00	26,098,200.00
7. ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตขับรถ ตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์	1,185,752,130.00	182,020,390.00	1,003,731,740.00
8. ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตผู้ประจำรถ ตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก	141,380,830.00	9,694,110.00	131,686,720.00
9. ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตประกอบการขนส่ง	48,089,320.00	924,000.00	47,165,320.00
รวม	26,342,130,532.10	7,415,717,989.39	18,926,412,542.71

สถิติการดำเนินงานเกี่ยวกับการเตรียมและภาษีรด รวมทั้งปีงบประมาณ 2556

ประเภทการขนส่ง / ประเภทรถ	จำนวนรถ ที่มามีค่าเงินการ	ต่ออายุ ทะเบียนและ ชำระภาษี	จดทะเบียน รถใหม่	เปลี่ยน ประเภท	เปลี่ยน ลักษณะ	ย้ายเข้า	ย้ายออก	โอน	แจ้งเลิกใช้ ตาม ม.79 / แจ้งไม่ใช้รถ ตลอดไป	แจ้งไม่เสียภาษี ตาม ม.89 / แจ้งไม่ใช้รถ ชั่วคราว	เปลี่ยนแปลง สาระสำคัญ / เปลี่ยนแปลง รายการในทะเบียนรถ	อื่น ๆ
ประจำทาง - รถโดยสาร	100,332	83,266	5,059	301	610	92	1,913	9,656	5,288	846	1,204	3,034
ไม่ประจำทาง - รถโดยสาร	48,282	38,626	5,872	62	225	450	1,541	4,126	2,744	327	1,136	1,668
- รถบรรทุก	287,115	224,372	33,716	5,020	2,316	2,277	9,559	21,653	9,544	1,273	6,190	11,883
ส่วนบุคคล - รถโดยสาร	9,983	5,829	686	78	33	38	342	246	451	24	158	215
- รถบรรทุก	787,690	661,530	73,663	1,325	13,589	13,022	35,270	58,288	26,858	2,009	13,660	27,093
โดยรถพาคัดัก	876	738	19	-	1	-	18	43	90	5	3	31
รวม	1,234,278	1,014,361	119,015	6,786	16,774	15,879	48,643	94,012	44,975	4,484	22,351	43,974
รย.1	7,531,061	6,167,891	1,078,707	5,667		190,762	29,284	1,027,867	6,384	1,560	195,641	154,144
รย.2	444,895	335,670	25,818	2,839		9,972	2,380	55,948	2,324	192	7,471	10,718
รย.3	6,454,416	5,249,884	380,860	5,197		208,266	31,158	964,351	7,234	394	175,001	154,898
รย.4	1,197	1,129	197	3		3	-	9	4	19	30	32
รย.5	1	1	-	-		-	-	-	-	-	-	-
รย.6	128,051	110,562	12,096	291		23	67	14,300	116	53	7,353	1,386
รย.7	2,671	2,505	92	-		-	1	278	41	3	121	60
รย.8	19,768	18,478	257	-		-	1	1,869	26	82	2,515	799
รย.9	3,556	2,629	230	1,085		9	8	450	23	-	102	49
รย.10	1,921	1,344	233	505		2	7	185	27	-	97	37
รย.11	83	75	9	1		-	-	8	1	-	2	-
รย.12	14,973,177	13,423,727	2,199,264	10,994		303,213	50,737	1,574,253	76,829	310	186,892	157,049
รย.13	338,448	299,626	71,374	1		5,399	2,602	41,645	835	149	3,871	1,343
รย.14	10,430	8,392	713	2		136	43	390	86	34	176	277
รย.15	52,071	225	3,087	-		103	40	39	12	1	606	478
รย.16	2,307	1,656	334	-		20	4	36	13	14	6	25
รย.17	90,595	81,892	2,055	4,643		300	304	3,446	1,199	6	730	864
รวม	30,054,648	25,705,686	3,775,326	31,228		718,208	116,636	3,685,074	95,154	2,817	580,614	482,159
รวมทั้งสิ้น	31,288,926	26,720,047	3,894,341	38,014	16,774	734,087	165,279	3,779,086	140,129	7,301	602,965	526,083

กลุ่มสถิติการขนส่ง กองแผนงาน

อัตราการเปลี่ยนแปลงของรายได้จากเงินภาษี เงินเพิ่มและค่าธรรมเนียมที่จัดเก็บได้
 จำนวนตามประเภทของรายได้ ประจำปีงบประมาณ 2550 - 2556

ประเภทรายได้	ปีงบประมาณ						อัตราการเปลี่ยนแปลง					
	2550	2551	2552	2553	2554	2555	2551/ 2550	2552/ 2551	2553/ 2552	2554/ 2553	2555/ 2554	
เงินภาษีและเงินเพิ่ม	12,628,118,258.11	13,802,665,989.96	15,202,225,740.80	14,541,925,481.80	15,824,159,000.01	18,019,253,818.86	9.30	10.14	-4.34	8.82	13.87	
ตามกฎหมายว่าด้วย รถยนต์												
ค่าธรรมเนียม	767,289,188.90	871,073,334.52	811,487,048.40	914,430,539.15	1,052,437,588.43	1,082,751,578.90	13.53	-6.84	12.69	15.09	2.88	
ตามกฎหมายว่าด้วย รถยนต์												
ค่าผ่านทาง	434,563,255.00	451,691,114.88	414,811,145.00	482,714,310.00	564,618,523.32	591,523,307.59	3.94	-8.16	16.37	16.97	4.77	
ตามกฎหมายว่าด้วย รถยนต์												
เงินภาษีและเงินเพิ่ม	2,462,833,223.25	2,571,287,340.20	2,642,965,016.90	2,736,970,676.66	2,854,162,517.70	2,960,723,152.01	4.40	2.79	3.56	4.28	3.73	
ตามกฎหมายว่าด้วย การขนส่งทางบก												
ค่าธรรมเนียม	15,950,431.00	16,683,475.00	16,780,529.00	17,912,695.00	18,766,720.00	19,904,375.00	4.60	0.58	6.75	4.77	6.06	
ตามกฎหมายว่าด้วย การขนส่งทางบก												
ค่าผ่านทาง	21,286,340.00	21,209,080.00	20,563,500.00	22,932,340.00	26,356,840.00	27,396,520.00	-0.36	-3.04	11.52	14.93	3.94	
ตามกฎหมายว่าด้วย การขนส่งทางบก												
ค่าธรรมเนียมใบอนุญาต รับรถตามกฎหมาย ว่าด้วยรถยนต์	721,769,300.00	710,582,700.00	1,044,167,910.00	1,282,659,055.00	1,230,841,625.00	1,218,201,785.00	-1.55	46.95	22.84	-4.04	-1.03	
ค่าธรรมเนียมใบอนุญาต ผู้ประจำรถตามกฎหมาย ว่าด้วยกฎหมาย ว่าด้วยการขนส่งทางบก	134,202,140.00	88,936,470.00	95,202,170.00	133,331,500.00	101,169,220.00	105,805,260.00	-33.73	7.05	40.05	-24.12	4.58	
ค่าธรรมเนียมใบอนุญาต ประกอบการขนส่ง	40,961,400.00	41,128,000.00	42,851,300.00	44,526,000.00	45,384,725.00	47,616,400.00	0.41	4.19	3.91	1.93	4.92	
รวม	17,226,973,536.26	18,575,257,504.56	20,291,054,360.70	20,177,402,597.61	21,717,896,759.46	24,073,176,197.36	7.63	9.24	-0.56	7.63	10.84	

ข้อมูลการค้างชำระภาษีรถของ วัด มูลนิธิ มัสยิด องค์กรตามรัฐธรรมนูญและ
มหาวิทยาลัยที่ออกนอกระบบ ปี 2556*

ชื่อหน่วยงาน	พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. 2522		
	ชำระภาษี (คัน)	ค้างภาษี (คัน)	จำนวนเงินค้าง ภาษี (บาท)
วัด	744	4	26,600.00
มูลนิธิ	666	12	52,250.00
มัสยิด	2	-	-
มิชซัง	1	-	-
(องค์กรตามรัฐธรรมนูญ)			
ศาลปกครอง	-	-	-
ศาลรัฐธรรมนูญ	-	-	-
สำนักงาน ปปช.	-	-	-
สำนักงานผู้ตรวจเงินแผ่นดินรัฐสภา	-	-	-
สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง (มหาวิทยาลัย)	-	-	-
จุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย/มหาจุฬาลงกรณ์	12		2,400.00
มหามงกุฎราชวิทยาลัย	-	-	-
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	32	-	7,800.00
มหาวิทยาลัยทักษิณ	3	-	3,600.00
สถาบัน/ม.เทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี	7	-	1,800.00
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ	4	-	2,400.00
มหาวิทยาลัยมหิดล	43	-	73,000.000
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	58	-	-
มหาวิทยาลัยบูรพา	21	-	3,600.00
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี	8	-	2,200.00
มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์	-	-	-
มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง	7	-	-
มหาวิทยาลัยพระจอมเกล้าคุณทหารลาดกระบัง	11	-	4,400.00
รวม	1,619	16	180,050

* ที่มา : กลุ่มสถิติ กองแผนงาน กรมการขนส่งทางบก

จำนวนรถและจำนวนเงินภาษีค้ำชำระ ณ วันที่ 31 มีนาคม 2557 *

ประเภทรถ	จำนวนรถ ทั้งสิ้น (คัน)	จำนวนรถ ค้ำชำระภาษี (คัน)	อัตราส่วน รถค้ำชำระภาษี ต่อรถทั้งสิ้น	เงินภาษีค้ำชำระ รวมเงินเพิ่ม (บาท)
รวมทั้งสิ้น	34,997,233	10,388,139	29.68	7,615,838,221.58
ก. รถตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์	33,880,850	10,205,947	30.12	5,201,310,158.95
รถยนต์นั่งส่วนบุคคลไม่เกิน 7 คน	6,907,320	860,874	12.46	2,417,687,860.47
รถยนต์นั่งส่วนบุคคลเกิน 7 คน	431,383	94,926	22.01	152,905,324.75
รถยนต์บรรทุกส่วนบุคคล	5,805,503	786,794	13.55	1,007,022,611.37
รถยนต์สามล้อส่วนบุคคล	1,588	527	33.19	317,509.75
รถยนต์รับจ้างระหว่างจังหวัด	3	3	100.00	32,719.50
รถยนต์รับจ้างบรรทุกคนโดยสารไม่เกิน 7 คน	114,260	7,571	6.63	5,584,947.28
รถยนต์สี่ล้อเล็กรับจ้าง	3,145	938	29.83	1,311,775.15
รถยนต์รับจ้างสามล้อ	20,561	3,386	16.47	1,804,980.48
รถยนต์บริการธุรกิจ	3,005	232	7.72	584,401.14
รถยนต์บริการทัศนาจร	1,746	153	8.76	372,440.26
รถยนต์บริการให้เช่า	74	7	9.46	20,349.00
รถจักรยานยนต์ส่วนบุคคล	19,960,115	8,234,517	41.25	1,495,136,205.50
รถแทรกเตอร์	411,358	120,187	29.22	109,742,679.80
รถบดถนน	11,303	2,273	20.11	912,207.00
รถใช้งานเกษตรกรรม	97,721	54,433	55.70	46,871.00
รถพ่วง	3,059	992	32.43	134,829.50
รถจักรยานยนต์สาธารณะ	108,706	38,134	35.08	7,692,447.00
ข. รถตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก	1,116,383	182,192	16.32	2,414,528,062.63
รวมรถโดยสาร	140,103	24,553	17.52	207,295,713.98
แยกเป็น - ประจำทาง	87,059	14,367	16.50	135,163,379.04
- ไม่ประจำทาง	41,505	6,391	15.40	51,886,917.44
- ส่วนบุคคล	11,539	3,795	32.89	20,245,417.50
รวมรถบรรทุก	975,143	157,011	16.10	2,198,831,260.90
แยกเป็น - ไม่ประจำทาง	231,059	19,672	8.51	362,847,949.40
- ส่วนบุคคล	744,084	137,339	18.46	1,835,983,311.50
รถขนาดเล็ก	1,137	628	55.23	8,401,087.75

* ที่มา : สถิติการขนส่งประจำไตรมาสที่ ๒ ปีงบประมาณ ๒๕๕๗ (มกราคม - มีนาคม ๒๕๕๗) กลุ่มสถิติการขนส่ง
กองแผนงาน กรมการขนส่งทางบก

เปรียบเทียบจำนวนรถค้างชำระภาษี ณ วันที่ 31 มีนาคม 2556 และ 2557 *

ประเภทรถ	จำนวนรถ ค้างชำระภาษี 2556 (คัน)	จำนวนรถ ค้างชำระภาษี 2557 (คัน)	ร้อยละ การเปลี่ยนแปลง 2557/2556
รวมทั้งสิ้น	8,905,326	10,388,139	16.65
ก. รถตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์	8,736,494	10,205,947	16.82
รถยนต์นั่งส่วนบุคคลไม่เกิน 7 คน	641,329	860,874	34.23
รถยนต์นั่งส่วนบุคคลเกิน 7 คน	83,010	94,926	14.35
รถยนต์บรรทุกส่วนบุคคล	620,087	786,794	26.88
รถยนต์สามล้อส่วนบุคคล	499	527	5.61
รถยนต์รับจ้างระหว่างจังหวัด	2	3	50.00
รถยนต์รับจ้างบรรทุกคนโดยสารไม่เกิน 7 คน	5,209	7,571	45.34
รถยนต์สี่ล้อเล็กรับจ้าง	926	938	1.30
รถยนต์รับจ้างสามล้อ	3,150	3,386	7.49
รถยนต์บริการธุรกิจ	150	232	54.67
รถยนต์บริการทัศนาจร	114	153	34.21
รถยนต์บริการให้เช่า	10	7	-30.00
รถจักรยานยนต์ส่วนบุคคล	7,206,459	8,234,517	14.27
รถแทรกเตอร์	81,917	120,187	46.72
รถบดถนน	2,197	2,273	3.46
รถใช้งานเกษตรกรรม	50,947	54,433	6.84
รถพ่วง	889	992	11.59
รถจักรยานยนต์สาธารณะ	39,599	38,134	-3.70
ข. รถตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก	168,832	182,192	7.91
รวมรถโดยสาร	23,679	24,553	3.69
แยกเป็น - ประจำทาง	14,378	14,367	-0.08
- ไม่ประจำทาง	5,820	6,391	9.81
- ส่วนบุคคล	3,481	3,795	9.02
รวมรถบรรทุก	144,390	157,011	8.74
แยกเป็น - ไม่ประจำทาง	17,219	19,672	14.25
- ส่วนบุคคล	127,171	137,339	8.00
รถขนาดเล็ก	763	628	-17.69

* ที่มา : สถิติการขนส่งประจำไตรมาสที่ ๒ ปีงบประมาณ ๒๕๕๗ (มกราคม - มีนาคม ๒๕๕๗) กลุ่มสถิติการขนส่ง
กองแผนงาน กรมการขนส่งทางบก

ภาคผนวก

- : พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒
- : หนังสือสำนักนายกรัฐมนตรี
ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๓/๑๘๘๕๓ ลงวันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๕๗
เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติที่เสนอสมานิติบัญญัติแห่งชาติ จำนวน ๑๐ ฉบับ
กราบเรียน ประธานสมานิติบัญญัติแห่งชาติ
- : ร่างพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)
- : บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของ
ร่างพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

พระราชบัญญัติ
การขนส่งทางบก
พ.ศ. ๒๕๒๒

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.
ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๕ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๒๒
เป็นปีที่ ๓๔ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการขนส่ง

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒”

มาตรา ๒^๑ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวัน นับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

- (๑) พระราชบัญญัติการขนส่ง พ.ศ. ๒๔๙๗
- (๒) พระราชบัญญัติการขนส่ง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๐
- (๓) พระราชบัญญัติการขนส่ง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๑๘

บรรดาบทกฎหมาย กฎ และข้อบังคับอื่นในส่วนที่มีบัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้แทน

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

- (๑) “การขนส่ง” หมายความว่า การขนคน สัตว์ หรือสิ่งของ โดยทางบกด้วยรถ
- (๒) “การขนส่งประจำทาง” หมายความว่า การขนส่งเพื่อสินจ้างตามเส้นทางที่คณะกรรมการกำหนด
- (๓) “การขนส่งไม่ประจำทาง” หมายความว่า การขนส่งเพื่อสินจ้างโดยไม่จำกัดเส้นทาง

^๑ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๙๖/ตอนที่ ๓๘/ฉบับพิเศษ หน้า ๑/๒๑ มีนาคม ๒๕๒๒

(๔)^๒ “การขนส่งโดยรถขนาดเล็ก” หมายความว่า การขนส่งคนหรือสิ่งของหรือคนและสิ่งของรวมกันเพื่อสินจ้างตามเส้นทางที่คณะกรรมการกำหนดด้วยรถที่มีน้ำหนักและน้ำหนักบรรทุกรวมกันไม่เกินสี่พันกิโลกรัม

(๕)^๓ “การขนส่งส่วนบุคคล” หมายความว่า การขนส่งเพื่อการค้าหรือธุรกิจของตนเองด้วยรถที่มีน้ำหนักเกินกว่าหนึ่งพันกิโลกรัม

(๖) “การขนส่งระหว่างจังหวัด” หมายความว่า การขนส่งประจำทาง การขนส่งไม่ประจำทาง หรือการขนส่งส่วนบุคคลซึ่งกระทำระหว่างจังหวัดกับจังหวัด

(๗) “การขนส่งระหว่างประเทศ” หมายความว่า การขนส่งประจำทาง การขนส่งไม่ประจำทาง หรือการขนส่งส่วนบุคคลซึ่งกระทำระหว่างประเทศไทยกับต่างประเทศ

(๘) “การรับจัดการขนส่ง” หมายความว่า การรับจ้างรวบรวมคน สัตว์หรือสิ่งของ และจัดให้บุคคลอื่นซึ่งเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งทำการขนส่งจากที่แห่งหนึ่งไปยังที่อีกแห่งหนึ่งในความรับผิดชอบของผู้รับจัดการขนส่ง

(๙) “รถ” หมายความว่า ยานพาหนะทุกชนิดที่ใช้ในการขนส่งทางบกซึ่งเดินด้วยกำลังเครื่องยนต์ กำลังไฟฟ้า หรือพลังงานอื่น และหมายความรวมถึงรถพ่วงของรถนั้นด้วย ทั้งนี้ เว้นแต่รถไฟ

(๑๐) “ผู้ตรวจการ” หมายความว่า ข้าราชการสังกัดกรมการขนส่งทางบก ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้มีหน้าที่ตรวจการขนส่ง

(๑๑) “พนักงานตรวจสภาพ” หมายความว่า ข้าราชการสังกัดกรมการขนส่งทางบก ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้มีหน้าที่ตรวจความมั่นคงแข็งแรง ความสะอาด ความเรียบร้อย และความเหมาะสมของสภาพรถที่นำมาใช้ในการขนส่ง

(๑๒) “นายทะเบียน” หมายความว่า นายทะเบียนกลาง หรือนายทะเบียนประจำจังหวัด แล้วแต่กรณี

(๑๓) “คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกกลาง หรือคณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกประจำจังหวัด แล้วแต่กรณี

(๑๔) “อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมการขนส่งทางบก

(๑๕) “รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕^๔ พระราชบัญญัตินี้มิให้ใช้บังคับแก่

(๑) การขนส่งโดยรถยนต์ทหารตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ทหาร

(๒) การขนส่งโดย

^๒ มาตรา ๔ (๔) แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๓

^๓ มาตรา ๔ (๕) แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๓

^๔ มาตรา ๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๓๗

(ก) รถยนต์รับจ้างที่บรรทุกผู้โดยสารไม่เกินเจ็ดคน รถยนต์รับจ้างระหว่างจังหวัดที่บรรทุกผู้โดยสารไม่เกินเจ็ดคน รถยนต์บริการที่บรรทุกผู้โดยสารไม่เกินเจ็ดคน และรถยนต์นั่งส่วนบุคคลไม่เกินเจ็ดคนตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์

(ข) รถยนต์นั่งส่วนบุคคลเกินเจ็ดคนแต่ไม่เกินสิบสองคน และรถยนต์ส่วนบุคคลที่มีน้ำหนักไม่เกินหนึ่งพันกิโลกรัมตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ ซึ่งมีได้ใช้ประกอบการขนส่งเพื่อสินจ้าง

(ค) รถยนต์สามล้อ รถจักรยานยนต์ และรถแทรกเตอร์ ตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์

(๓) การขนส่งตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๖ ให้อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายเป็นนายทะเบียนกลางมีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ในส่วนที่เกี่ยวกับการขนส่งระหว่างจังหวัดและการขนส่งระหว่างประเทศ

ให้นายทะเบียนกลางเป็นนายทะเบียนประจำกรุงเทพมหานคร มีอำนาจและหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ภายในเขตกรุงเทพมหานคร

ให้ขนส่งจังหวัดเป็นนายทะเบียนประจำจังหวัด มีอำนาจและหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ภายในเขตจังหวัดของตน

ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้นายทะเบียนกลางมีอำนาจมอบหมายกิจการอันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของตนให้บุคคลหนึ่งบุคคลใดทำแทนได้

การมอบหมายตามวรรคสี่ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๗ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งผู้ตรวจการและพนักงานตรวจสอบสภาพกับออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้ ยกเว้นค่าธรรมเนียมและกำหนดกิจการอื่นเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ในส่วนที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของแต่ละกระทรวง

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

คณะกรรมการนโยบายการขนส่งทางบก

มาตรา ๘ ให้มีคณะกรรมการนโยบายการขนส่งทางบกคณะหนึ่ง ประกอบด้วย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมเป็นประธานกรรมการ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม เป็นรองประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงคมนาคม ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปลัดกระทรวงพาณิชย์ ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม ปลัดกระทรวงการคลัง เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ ผู้อำนวยการสำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร* อธิบดีกรมทางหลวงเป็นกรรมการ และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิอื่นอีกไม่เกินห้าคนซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีสัญชาติไทย และมีความรู้หรือความชัดเจนในการขนส่ง การเศรษฐกิจหรือกฎหมาย ให้อธิบดีกรมการขนส่งทางบก เป็นกรรมการและเลขานุการคณะกรรมการ ให้คณะกรรมการนโยบายการขนส่งทางบกแต่งตั้งผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ ได้ตามความจำเป็น

มาตรา ๙ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปี ในกรณีที่มีการแต่งตั้งกรรมการในระหว่างที่กรรมการซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่งไม่ว่าจะเป็นการแต่งตั้งเพิ่มขึ้นหรือแต่งตั้งซ่อม ให้ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งนั้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วนั้น กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งอาจได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการอีกได้

มาตรา ๑๐ ผู้มีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ ห้ามมิให้เป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

- (๑) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๒) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดหรือคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
- (๓) เป็นบุคคลล้มละลาย
- (๔) เป็นกรรมการพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่ในพรรคการเมือง

มาตรา ๑๑ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๙ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) รัฐมนตรีให้ออก
- (๔) มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๐

มาตรา ๑๒ ในการประชุมของคณะกรรมการ ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานและรองประธานไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุมแทน

มาตรา ๑๓ การประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งจำนวนของกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งมีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๑๔ คณะกรรมการนโยบายการขนส่งทางบกมีอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดนโยบายการขนส่งทางบกระยะสั้นและระยะยาวเสนอต่อคณะรัฐมนตรี

(๒) กำหนดนโยบายเกี่ยวกับการพัฒนาและดำเนินการสถานีขนส่งเสนอต่อคณะรัฐมนตรี

(๓) กำหนดมาตรการและแผนพัฒนาการขนส่งทางบกเสนอต่อคณะรัฐมนตรี

(๔) กำหนดมาตรการเกี่ยวกับความปลอดภัยและความสะดวกในการขนส่งทางบก เพื่อให้คณะกรรมการปฏิบัติ

(๕) กำหนดการห้ามรับจดทะเบียนรถเป็นครั้งคราวตามความจำเป็นโดยอนุมัติคณะรัฐมนตรีเพื่อให้คณะกรรมการปฏิบัติ

(๖) ประสานงานที่เกี่ยวข้องระหว่างกันในด้านขนส่งทางบก ตลอดจนประสานงานด้านการขนส่งทางบกกับการขนส่งทางน้ำและการขนส่งทางอากาศ

(๗) ให้คำปรึกษาต่อรัฐมนตรีเกี่ยวกับการขนส่งทางบก

มาตรา ๑๕ คณะกรรมการนโยบายการขนส่งทางบกมีอำนาจแต่งตั้งอนุกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดก็ได้

ให้นำมาตรา ๑๒ และมาตรา ๑๓ มาใช้บังคับแก่การประชุมคณะอนุกรรมการโดยอนุโลม

หมวด ๒

คณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบก

มาตรา ๑๖ ให้มีคณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกกลางคณะหนึ่งประกอบด้วยปลัดกระทรวงคมนาคมเป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงมหาดไทยหรือผู้แทนเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาหรือผู้แทน อธิบดีกรมทางหลวงชนบทหรือผู้แทน* อธิบดีกรมตำรวจหรือผู้แทน อธิบดีกรมทางหลวงหรือผู้แทน ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครหรือผู้แทนเป็นกรรมการ และผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งอีกไม่เกินสามคนเป็นกรรมการ ทั้งนี้ โดยให้มีผู้มีความรู้และมีความชัดเจนในการขนส่งรวมอยู่ด้วย

ให้อธิบดีกรมการขนส่งทางบก เป็นกรรมการและเลขานุการคณะกรรมการ

ให้คณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกกลางแต่งตั้งผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการได้ตามความจำเป็น

มาตรา ๑๗ ให้มีคณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกประจำจังหวัดทุกจังหวัด ยกเว้นกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วยผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธานกรรมการ อัยการจังหวัด ผู้กำกับการตำรวจภูธรจังหวัดเป็นกรรมการ และผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งอีกไม่เกินห้าคน โดยมีนายกเทศมนตรีในจังหวัดนั้นรวมอยู่ด้วยหนึ่งคนเป็นกรรมการ

ให้ขนส่งจังหวัดเป็นกรรมการและเลขานุการคณะกรรมการ

ให้คณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกประจำจังหวัดแต่งตั้งผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการได้ตามความจำเป็น

มาตรา ๑๘ ให้นำมาตรา ๙ มาตรา ๑๐ มาตรา ๑๑ มาตรา ๑๒ และมาตรา ๑๓ มาใช้บังคับแก่คณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกกลาง และคณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกประจำจังหวัดโดยอนุโลม

มาตรา ๑๙ ให้คณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกกลางมีอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) กำหนดลักษณะของการขนส่งประจำทางและการขนส่งไม่ประจำทาง
 - (๒) กำหนดเส้นทาง จำนวนผู้ประกอบการขนส่ง และจำนวนรถสำหรับการขนส่งประจำทางในเขตกรุงเทพมหานคร ระหว่างจังหวัดและระหว่างประเทศ
 - (๓) กำหนดจำนวนผู้ประกอบการขนส่งและจำนวนรถสำหรับการขนส่งไม่ประจำทางในเขตกรุงเทพมหานคร ระหว่างจังหวัดและระหว่างประเทศ
 - (๔) กำหนดเส้นทาง จำนวนผู้ประกอบการขนส่ง และจำนวนรถสำหรับการขนส่งโดยรถขนาดเล็ก
 - (๕) กำหนดจำนวนผู้ประกอบการรับจัดการขนส่ง
 - (๖) กำหนดอัตราค่าขนส่งและค่าบริการอย่างอื่นในการขนส่ง
 - (๗) กำหนดอัตราค่าบริการในการดำเนินการของสถานีขนส่ง
 - (๘) กำหนดสถานที่ จัดให้มีหรือจัดตั้ง และระเบียบเกี่ยวกับสถานีขนส่ง
 - (๙) กำหนดชนิดหรือสภาพรถที่มีให้รับจดทะเบียน
 - (๑๐) กำหนดประเภทหรือชนิดของรถที่ต้องเข้าหยุดหรือจอดเพื่อการรับส่งผู้โดยสารหรือขนถ่ายสินค้า ณ สถานีขนส่ง
 - (๑๑) กำหนดที่หยุดหรือจอดรถเพื่อรับส่งผู้โดยสาร
 - (๑๒) วางมาตรการในการกำหนด อนุญาต เพิกถอนการอนุญาตและการควบคุมกิจการขนส่งทางบก
 - (๑๓) ปฏิบัติการอื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ และตามมติคณะกรรมการนโยบายการขนส่งทางบก
- การกำหนดตาม (๒) (๓) (๔) (๕) (๘) (๙) และ (๑๐) ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๒๐ ให้คณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกประจำจังหวัดมีอำนาจและหน้าที่ภายในเขตจังหวัด ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดเส้นทาง จำนวนผู้ประกอบการขนส่งและจำนวนรถสำหรับการขนส่งประจำทาง

(๒) กำหนดจำนวนผู้ประกอบการขนส่งและจำนวนรถสำหรับการขนส่งไม่ประจำทาง

(๓) กำหนดเส้นทาง จำนวนผู้ประกอบการขนส่งและจำนวนรถสำหรับการขนส่งโดยรถขนาดเล็ก

(๔) กำหนดอัตราค่าขนส่งและค่าบริการอย่างอื่นในการขนส่ง

(๕) ปฏิบัติการอื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ และตามมติคณะกรรมการนโยบายการขนส่งทางบกและคณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกกลาง

การกำหนดตาม (๑) และ (๔) เมื่อได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกกลางแล้วจึงจะใช้บังคับได้ และการกำหนดตาม (๑) (๒) และ (๓) ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๒๑ คณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกกลางมีอำนาจแต่งตั้งอนุกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดก็ได้

ให้นำมาตรา ๑๒ และมาตรา ๑๓ มาใช้บังคับแก่การประชุมคณะอนุกรรมการโดยอนุโลม

มาตรา ๒๒ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจหน้าที่กำกับโดยทั่วไปซึ่งกิจการการขนส่งทางบก เพื่อประโยชน์ในการนี้จะสั่งให้คณะกรรมการชี้แจงข้อเท็จจริงแสดงความคิดเห็นหรือทำรายงานหรือยับยั้งการกระทำใด ๆ ซึ่งขัดต่อนโยบายของรัฐบาลหรือมติของคณะรัฐมนตรีตลอดจนมีอำนาจสั่งสอบสวนข้อเท็จจริงที่เกี่ยวกับการดำเนินงานได้

หมวด ๓

การประกอบการขนส่ง

มาตรา ๒๓ ห้ามมิให้ผู้ใดประกอบการขนส่งประจำทาง การขนส่งไม่ประจำทาง การขนส่งโดยรถขนาดเล็ก หรือการขนส่งส่วนบุคคล เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากนายทะเบียน การขออนุญาตและการอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๔ ผู้ขอรับใบอนุญาตประกอบการขนส่งประจำทาง การขนส่งไม่ประจำทางและการขนส่งโดยรถขนาดเล็ก ต้องมีสัญชาติไทย

ในกรณีที่ผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นห้างหุ้นส่วน บริษัทจำกัด หรือบริษัทมหาชน จำกัด ห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทจำกัด หรือบริษัทมหาชนจำกัดนั้นต้องจดทะเบียนตามกฎหมายไทย และมีสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ในราชอาณาจักรไทย และ

(๑) ในกรณีที่ เป็นห้างหุ้นส่วนสามัญจดทะเบียน ผู้เป็นหุ้นส่วนทั้งหมดต้องมี สัญชาติไทย

(๒) ในกรณีที่ เป็นห้างหุ้นส่วนจำกัด ผู้เป็นหุ้นส่วนจำพวกไม่จำกัดความรับผิด ทั้งหมดต้องมีสัญชาติไทย และทุนของห้างหุ้นส่วนจำกัดนั้นไม่น้อยกว่าร้อยละห้าสิบเอ็ดต้องเป็น ของผู้เป็นหุ้นส่วนซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาและมีสัญชาติไทย

(๓)^๔ ในกรณีที่ เป็นบริษัทจำกัด กรรมการบริษัทจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งต้องมี สัญชาติไทย และทุนของบริษัทจำกัดนั้นไม่น้อยกว่าร้อยละห้าสิบเอ็ดต้องเป็นของผู้ถือหุ้น ซึ่งเป็น บุคคลธรรมดาและมีสัญชาติไทย หรือต้องเป็นของห้างหุ้นส่วนสามัญจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วน จำกัด หรือบริษัทจำกัด หรือต้องเป็นของกระทรวง ทบวง กรม ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ ตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ หรือองค์การของรัฐตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์การ ของรัฐบาลหรือตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น ๆ และบริษัทจำกัดนั้นต้องไม่มีข้อบังคับ อนุญาตให้มีการออกหุ้นชนิดออกให้แก่ผู้ถือ

(๔) ในกรณีที่ เป็นบริษัทมหาชนจำกัด กรรมการบริษัทจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง ต้องมีสัญชาติไทย และทุนของบริษัทมหาชนจำกัดนั้นไม่น้อยกว่าร้อยละห้าสิบของจำนวนหุ้นที่ จำหน่ายได้ทั้งหมดต้องเป็นของผู้ถือหุ้นซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาและมีสัญชาติไทย

ในกรณีที่ผู้ถือหุ้นบริษัทจำกัด หรือบริษัทมหาชนจำกัดเป็นห้างหุ้นส่วนสามัญจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด หรือบริษัทมหาชนจำกัด ผู้ถือหุ้นดังกล่าวจะต้องมี ลักษณะตาม (๑) (๒) (๓) หรือ (๔) แล้วแต่กรณี

ให้คณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกกลางมีอำนาจยกเว้นคุณสมบัติตาม ความจำเป็น หรือมีเหตุพิเศษเป็นการเฉพาะรายได้

มาตรา ๒๕ ห้ามมิให้ผู้ใดประกอบการขนส่งระหว่างประเทศเว้นแต่จะได้รับ ใบอนุญาตจากนายทะเบียนกลางโดยอนุมัติของคณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกกลางและ ผู้ได้รับใบอนุญาตดังกล่าวต้องปฏิบัติตามบทบัญญัติทั้งหลายแห่งพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ เท่าที่ไม่ ขัดต่ออนุสัญญาหรือข้อตกลงระหว่างประเทศในส่วนที่เกี่ยวกับการขนส่ง

การขออนุญาตและการอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดใน กฎกระทรวง

ให้นำมาตรา ๒๘ มาตรา ๓๑ มาตรา ๓๒ มาตรา ๓๔ และมาตรา ๓๖ มาใช้ บังคับแก่การประกอบการขนส่งระหว่างประเทศโดยอนุโลม

^๔ มาตรา ๒๔ (๓) แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ๙) พ.ศ.

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๒๖ ห้ามมิให้ผู้ใดนำรถที่จดทะเบียนในต่างประเทศมาใช้ประกอบการขนส่งในประเทศไทย เว้นแต่เพื่อการขนส่งระหว่างประเทศและได้รับใบอนุญาตจากนายทะเบียนกลางแล้ว

ผู้ประจํารถตามมาตรา ๙๒ ซึ่งประจําในรถตามวรรคหนึ่งต้องปฏิบัติตามบทบัญญัติทั้งหลายแห่งพระราชบัญญัตินี้ และหรือตามข้อตกลงที่มีอยู่ระหว่างรัฐบาลไทยกับรัฐบาลของประเทศนั้น ๆ

มาตรา ๒๗ ใบอนุญาตประกอบการขนส่งมีสี่ประเภท คือ

- (๑) ใบอนุญาตประกอบการขนส่งประจําทาง
- (๒) ใบอนุญาตประกอบการขนส่งไม่ประจําทาง
- (๓) ใบอนุญาตประกอบการขนส่งโดยรถขนาดเล็ก
- (๔) ใบอนุญาตประกอบการขนส่งส่วนบุคคล

ใบอนุญาตประกอบการขนส่งประจําทาง ใบอนุญาตประกอบการขนส่งไม่ประจําทางหรือใบอนุญาตประกอบการขนส่งโดยรถขนาดเล็ก ให้ใช้เป็นใบอนุญาตประกอบการขนส่งส่วนบุคคลได้

ห้ามมิให้ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งใช้รถผิดประเภทตามที่ระบุไว้ข้างต้น เว้นแต่จะได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากนายทะเบียนเป็นครั้งคราว ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกกลางกำหนด

มาตรา ๒๘ ใบอนุญาตประกอบการขนส่งประจําทางให้มีอายุเจ็ดปีนับแต่วันออกใบอนุญาต

ใบอนุญาตประกอบการขนส่งไม่ประจําทาง ใบอนุญาตประกอบการขนส่งโดยรถขนาดเล็ก และใบอนุญาตประกอบการขนส่งส่วนบุคคล ให้มีอายุห้าปีนับแต่วันออกใบอนุญาต

ผู้ได้รับใบอนุญาตซึ่งประสงค์จะขอต่ออายุใบอนุญาตจะต้องยื่นคำขอเสียก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุ แต่การขอต่ออายุใบอนุญาตประกอบการขนส่งประจําทางและใบอนุญาตประกอบการขนส่งโดยรถขนาดเล็ก จะต้องยื่นคำขอก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยยี่สิบวัน

การขอต่ออายุใบอนุญาตและการอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๙^๖ บทบัญญัติมาตรา ๒๓ มิให้ใช้บังคับแก่การขนส่งส่วนบุคคลซึ่งกระทรวง ทบวง กรม ราชการส่วนท้องถิ่น วัด มูลนิธิ สภากาชาดไทย สถานพยาบาล หรือรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ เป็นผู้ประกอบการขนส่ง แต่ผู้ประกอบการ

^๖ มาตรา ๒๙ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๕๒

ขนส่งต้องปฏิบัติตามบทบัญญัติอื่นแห่งพระราชบัญญัตินี้เสมือนดังเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งส่วนบุคคลทุกประการ

มาตรา ๓๐ ให้นำทะเบียนกลางเป็นผู้ออกใบอนุญาตประกอบการขนส่งในกรุงเทพมหานคร การขนส่งระหว่างจังหวัด และการขนส่งระหว่างประเทศ และให้นำทะเบียนประจำจังหวัดเป็นผู้ออกใบอนุญาตประกอบการขนส่งในจังหวัดของตน

ในการออกใบอนุญาตประกอบการขนส่งประจำทางจะต้องได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการ

มาตรา ๓๑ ในการออกใบอนุญาตประกอบการขนส่งประจำทาง ให้นำทะเบียนโดยอนุมัติของคณะกรรมการกำหนดเงื่อนไขไว้ในใบอนุญาตเกี่ยวกับ

(๑) จำนวนรถที่ต้องใช้ในการประกอบการขนส่งตามเส้นทางที่ใช้ในการประกอบการขนส่ง

(๒) สิทธิในรถที่ใช้ประกอบการขนส่งของผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่ง

(๓) ลักษณะ ชนิด ขนาดและสีของรถและเครื่องหมายของผู้ประกอบการขนส่งที่

ต้องให้ปรากฏประจำรถทุกคัน

(๔) จำนวนที่นั่ง เกณฑ์น้ำหนักบรรทุกและวิธีการบรรทุก

(๕) จำนวนผู้ประจำรถ

(๖) เส้นทางที่ใช้ในการประกอบการขนส่ง

(๗) อัตราค่าขนส่งและค่าบริการอย่างอื่นในการขนส่ง

(๘) สถานที่หยุดและจอดเพื่อขนถ่ายคน สัตว์ หรือสิ่งของ

(๙) ที่ที่รถจะต้องหยุดในระหว่างเส้นทาง

(๑๐) มาตรฐานบริการในการประกอบการขนส่ง

(๑๑) เวลาและจำนวนเที่ยวของการเดินรถ

(๑๒) เวลาทำงานประจำวันในการประกอบการขนส่ง

(๑๓) สถานที่เก็บ ซ่อม และบำรุงรักษารถ

(๑๔) การประกอบกิจการอื่นนอกจากการประกอบการขนส่งประจำทาง

(๑๕) เงื่อนไขอื่นที่กำหนดในกฎกระทรวง

ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งประจำทางต้องจัดให้มีประกาศเงื่อนไขตาม

(๖) (๗) (๘) (๙) และ (๑๑) ณ ที่ซึ่งอธิบดีกำหนด

มาตรา ๓๒ ในการออกใบอนุญาตประกอบการขนส่งไม่ประจำทางให้นำทะเบียนโดยอนุมัติของคณะกรรมการกำหนดเงื่อนไขไว้ในใบอนุญาตเกี่ยวกับ

(๑) จำนวนรถที่ต้องใช้ในการประกอบการขนส่ง

(๒) ลักษณะ ชนิดและขนาดของรถและเครื่องหมายของผู้ประกอบการขนส่งที่

ต้องให้ปรากฏประจำรถทุกคัน

- (๓) จำนวนที่นั่ง เกณฑ์น้ำหนักบรรทุกและวิธีการบรรทุก
- (๔) จำนวนผู้ประจำรถ
- (๕) ท้องที่ที่ทำการขนส่ง
- (๖) มาตรฐานบริการในการประกอบการขนส่ง
- (๗) อัตราค่าขนส่งและค่าบริการอย่างอื่นในการขนส่ง
- (๘) สถานที่หยุดและจอดเพื่อขนถ่ายคน สัตว์ หรือสิ่งของ
- (๙) สถานที่เก็บ ช่อม และบำรุงรักษารถ
- (๑๐) เงื่อนไขอื่นที่กำหนดในกฎกระทรวง

ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งไม่ประจำทางต้องจัดให้มีการประกาศเงื่อนไขตาม (๗) และ (๘) ณ ที่ซึ่งอธิบดีกำหนด

มาตรา ๓๓ ในการออกใบอนุญาตประกอบการขนส่งโดยรถขนาดเล็ก ให้นายทะเบียนโดยอนุมัติของคณะกรรมการกำหนดเงื่อนไขไว้ในใบอนุญาตเกี่ยวกับ

(๑) จำนวนรถที่ต้องใช้ในการประกอบการขนส่งตามเส้นทางที่ใช้ในการประกอบการขนส่ง

(๒) ลักษณะ ชนิด ขนาดและสีของรถและเครื่องหมายของผู้ประกอบการขนส่งที่ต้องให้ปรากฏประจำรถทุกคัน

- (๓) จำนวนที่นั่ง เกณฑ์น้ำหนักบรรทุก และวิธีการบรรทุก
- (๔) เวลาและจำนวนเที่ยวของการเดินรถ
- (๕) เส้นทางที่ใช้ในการประกอบการขนส่ง
- (๖) อัตราค่าขนส่งและค่าบริการอย่างอื่นในการขนส่ง
- (๗) เงื่อนไขอื่นที่กำหนดในกฎกระทรวง

ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งโดยรถขนาดเล็กต้องจัดให้มีการประกาศเงื่อนไขตาม (๕) และ (๖) ณ ที่ซึ่งอธิบดีกำหนด

มาตรา ๓๔^๗ ในการออกใบอนุญาตประกอบการขนส่งส่วนบุคคล ให้นายทะเบียนกำหนดเงื่อนไขตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกกลางกำหนดไว้ในใบอนุญาตเกี่ยวกับ

(๑) จำนวนรถที่ต้องใช้ในการประกอบการขนส่ง

(๒) ลักษณะ ชนิด และขนาดของรถและเครื่องหมายของผู้ประกอบการขนส่งที่ต้องให้ปรากฏประจำรถทุกคัน

- (๓) สถานที่เก็บ ช่อม และบำรุงรักษา
- (๔)^๘ จำนวนผู้ประจำรถ

^๗ มาตรา ๓๔ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๓

^๘ มาตรา ๓๔ (๔) เพิ่มโดยพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๓๕

(๕)^๙ เงื่อนไขอื่นที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๓๕ ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งตามประเภทที่กำหนดในกฎกระทรวง ต้องจัดให้มีสมุดประจำรถ ประวัติผู้ประจำรถ และหรือใบกำกับสินค้าที่ทำการขนส่ง และต้องทำรายงานเกี่ยวกับการขนส่งและอุบัติเหตุที่เกิดจากการขนส่งตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๓๖^{๑๐} ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งต้องจัดให้มีอุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้ และต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดว่าด้วยความปลอดภัยในการขนส่ง ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๓๗ ให้ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งประจำทางจัดให้มีที่พักผู้โดยสารตามระยะทางโดยมีลักษณะ ขนาด จำนวน และจุดที่ตั้งของที่พักผู้โดยสารตามที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๓๘ ห้ามมิให้ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่ง เพิ่ม ลด หรือยกเว้นค่าขนส่งหรือค่าบริการอย่างอื่นในการขนส่ง เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการ

มาตรา ๓๙ ห้ามมิให้ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งประจำทาง ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งไม่ประจำทาง ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งโดยรถขนาดเล็ก หรือผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งส่วนบุคคลใช้หรือยอมให้บุคคลอื่นใช้รถที่ได้รับอนุญาตทำการขนส่งนอกเส้นทาง หรือนอกท้องที่ที่ได้รับอนุญาต แล้วแต่กรณี เว้นแต่จะได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากนายทะเบียน หรือผู้ซึ่งนายทะเบียนมอบหมาย ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกกลางกำหนด

มาตรา ๔๐ ห้ามมิให้ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งไม่ประจำทางกระทำการขนส่งอันมีลักษณะเช่นเดียวหรือคล้ายกับผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งประจำทางหรือมีลักษณะเป็นการแย่งผลประโยชน์กับผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งประจำทางในเส้นทางที่ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งประจำทางได้รับอนุญาต

มาตรา ๔๐ ทวิ^{๑๑} ห้ามมิให้ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งใช้หรือยินยอมให้ผู้ใดปฏิบัติหน้าที่ขับรถที่ใช้ในการขนส่งหากปรากฏว่าขณะใช้หรือขณะยินยอมให้ปฏิบัติหน้าที่ขับรถ ผู้นั้นมีอาการหรือกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้

(๑) เมาสุราหรือของมีเมาอย่างอื่น

^๙ มาตรา ๓๕ (๕) เพิ่มโดยพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๓๕

^{๑๐} มาตรา ๓๖ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๓๕

^{๑๑} มาตรา ๔๐ ทวิ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๔๒

(๒) เสพยาเสพติดให้โทษตามกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษ

(๓) เสพวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทตามกฎหมายว่าด้วยวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท

ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งต้องคอยดูแลและป้องกันไม่ให้ผู้ซึ่งมีอาการหรือกระทำการตาม (๑) (๒) หรือ (๓) ของวรรคหนึ่งปฏิบัติหน้าที่ขับรถ

มาตรา ๔๑ ในกรณีที่มีเหตุฉุกเฉิน หรือมีความจำเป็นที่จะแก้ไขสถานการณ์ เพื่อให้การขนส่งได้รับความสะดวกหรือให้มีรถเพียงพอแก่การขนส่ง นายทะเบียนมีอำนาจที่จะสั่งเปลี่ยนแปลงเส้นทางการเดินรถ เวลา และจำนวนเที่ยวของการเดินรถหรือให้ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่ง ผู้ใดส่งรถที่ตนได้รับอนุญาตไปช่วยเหลือเป็นการชั่วคราวตามควรแก่กรณีแล้ว ให้รายงานคณะกรรมการโดยเร็ว

มาตรา ๔๒ ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งต้องแสดงใบอนุญาตประกอบการขนส่ง หรือใบแทนใบอนุญาตไว้ในที่เปิดเผย ณ ที่ตั้งสำนักงานของผู้ได้รับใบอนุญาต

มาตรา ๔๓ ในกรณีที่ใบอนุญาตประกอบการขนส่งสูญหาย ถูกทำลายหรือชำรุดในสาระสำคัญ ให้ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาตต่อนายทะเบียนภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้ทราบถึงการสูญหาย ถูกทำลายหรือชำรุดดังกล่าว

มาตรา ๔๔ ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งประจำทาง ซึ่งประสงค์จะเลิกประกอบการขนส่งต้องแจ้งความประสงค์ดังกล่าวเป็นหนังสือให้นายทะเบียนทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าเก้าสิบวันก่อนวันเลิกประกอบการขนส่ง

มาตรา ๔๕ ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งโดยรถขนาดเล็กซึ่งประสงค์จะเลิกประกอบการขนส่งต้องแจ้งความประสงค์ดังกล่าวเป็นหนังสือให้นายทะเบียนทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าหกสิบวันก่อนวันเลิกประกอบการขนส่ง

มาตรา ๔๖ เมื่อปรากฏว่าผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่ง

(๑) ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๒๔

(๒) ไม่ปฏิบัติหรือปฏิบัติไม่ถูกต้องตามเงื่อนไขในมาตรา ๓๑ มาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ หรือมาตรา ๓๔ หรือไม่ปฏิบัติหรือปฏิบัติไม่ถูกต้องตามข้อกำหนดว่าด้วยความปลอดภัยของผู้โดยสารตามมาตรา ๓๖ หรือไม่ปฏิบัติหรือปฏิบัติไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติในหมวด ๔ ว่าด้วยการชดใช้ค่าเสียหายที่เกิดจากการขนส่ง

ให้นายทะเบียนมีอำนาจสั่งให้ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งนั้นปฏิบัติให้ถูกต้อง หรือจัดการแก้ไขให้ถูกต้องภายในระยะเวลาที่กำหนด ถ้าผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งไม่ปฏิบัติหรือไม่แก้ไขให้ถูกต้อง หรือเป็นที่เห็นได้ว่าผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งไม่สามารถจะดำเนินการตามเงื่อนไขหรือข้อกำหนดนั้น หรือการดำเนินการนั้นน่าจะเป็นเหตุให้เกิด

ภยันตรายหรือเสื่อมประโยชน์ต่อประชาชน ให้นายทะเบียนโดยอนุมัติของคณะกรรมการสั่งเพิกถอนใบอนุญาตประกอบการขนส่งได้ แต่ถ้าเป็นการเพิกถอนใบอนุญาตประกอบการขนส่งประจำทางให้เป็นอำนาจของคณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกกลางที่จะพิจารณามติ

มาตรา ๔๗ ให้ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งซึ่งถูกสั่งเพิกถอนใบอนุญาตต้องส่งคืนใบอนุญาตต่อนายทะเบียนภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ถูกลงโทษเพิกถอนใบอนุญาต

มาตรา ๔๘ ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งซึ่งถูกสั่งเพิกถอนใบอนุญาตมีสิทธิอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ทราบคำสั่ง

คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด

การอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่งไม่เป็นการทุเลาการบังคับตามคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาต

มาตรา ๔๙ ให้อธิบดีหรือนายทะเบียนมีอำนาจควบคุมดูแลบรรดากิจการที่เกี่ยวข้องกับการขนส่งให้เป็นไปตามความในพระราชบัญญัตินี้ และเพื่อประโยชน์ดังกล่าวให้อธิบดีหรือนายทะเบียนมีอำนาจ

(๑) เข้าไปในสถานที่ดำเนินการของผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งในระหว่างเวลาทำงานตามปกติ เพื่อทราบข้อเท็จจริงและเพื่อตรวจสอบบัญชีและเอกสารอื่นที่เกี่ยวข้องกับการประกอบการขนส่ง

(๒) เรียกผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่ง ผู้จัดการและพนักงานของผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งซึ่งเป็นนิติบุคคลมาให้ถ้อยคำหรือสั่งให้ยื่นคำชี้แจงแสดงข้อเท็จจริงตามที่ต้องการ

ในการปฏิบัติตาม (๑) ให้อธิบดีมีอำนาจมอบหมายให้ผู้ตรวจการหรือพนักงานตรวจสอบสภาพทำการแทนได้

ในการปฏิบัติกรของอธิบดี นายทะเบียน ผู้ตรวจการหรือพนักงานตรวจสอบสภาพตามมาตรานี้ ใ้บุคคลที่เกี่ยวข้องซึ่งอยู่ในสถานที่นั้นอำนวยความสะดวกหรือช่วยเหลือตามสมควร

มาตรา ๕๐ ให้ผู้ตรวจการมีอำนาจเรียกรถให้หยุดเพื่อทำการตรวจสอบ และเมื่อเชื่อว่าการกระทำอันเป็นการฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้เกิดขึ้น ให้ผู้ตรวจการมีอำนาจจับกุมผู้ฝ่าฝืนเพื่อส่งให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจดำเนินคดีต่อไป

บทบัญญัติในวรรคหนึ่งไม่ลบล้างอำนาจจับกุมของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ

มาตรา ๕๑ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๔๙ และมาตรา ๕๐ ให้ผู้ตรวจการและพนักงานตรวจสอบสภาพแสดงบัตรประจำตัวต่อผู้ซึ่งเกี่ยวข้อง

บัตรประจำตัวผู้ตรวจการและพนักงานตรวจสอบให้เป็นไปตามแบบที่รัฐมนตรี
กำหนด

หมวด ๔

การชดใช้ค่าเสียหายที่เกิดจากการขนส่ง

มาตรา ๕๒^{๑๖} ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งประจำทาง ผู้ได้รับ
ใบอนุญาตประกอบการขนส่งไม่ประจำทาง ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งโดยรถขนาดเล็ก
และผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งส่วนบุคคล ต้องวางหลักทรัพย์เป็นเงินสด หรือพันธบัตร
รัฐบาลไทยอย่างใดอย่างหนึ่งหรือทั้งสองอย่างรวมกัน หรือเป็นสัญญาประกันภัยและกรรมธรรม์
ประกันภัยซึ่งทำกับบริษัทประกันภัยที่นายทะเบียนกลางให้ความเห็นชอบต่อนายทะเบียนกลาง ใน
กรณีเป็นสัญญาประกันภัยและกรรมธรรม์ประกันภัยผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งต้องเป็นผู้
เอาประกันภัย โดยให้บุคคลภายนอกผู้ได้รับความเสียหายเนื่องจากการขนส่งของตนเป็นผู้รับ
ประโยชน์ สำหรับการชดใช้ค่าเสียหายที่เป็นค่าใช้จ่ายเบื้องต้นเพื่อประกันความเสียหายอันเกิดแก่
ชีวิตหรือร่างกายของบุคคลภายนอก และซึ่งผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งจะต้อง
รับผิดชอบเนื่องจากการขนส่งของตน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดใน
กฎกระทรวง

จำนวนหรือมูลค่าของหลักทรัพย์ตามวรรคหนึ่ง ให้กำหนดตามขนาดและ
ประเภทของการประกอบการขนส่งแต่ต้องไม่น้อยกว่าที่กำหนดในกฎกระทรวง

ในกรณีที่ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งวางหลักทรัพย์เป็นเงินสดไม่ว่า
ทั้งหมดหรือบางส่วนให้ดอกผลที่เกิดจากหลักทรัพย์ที่เป็นเงินสดนั้นตกเป็นของผู้ได้รับใบอนุญาต
ประกอบการขนส่งที่วางหลักทรัพย์

ให้กรมการขนส่งทางบกเป็นผู้รับผิดชอบในการเปิดบัญชีเงินฝาก และการเบิก
จ่ายเงินจากบัญชีหลักทรัพย์กับธนาคารตามระเบียบของกระทรวงการคลัง

มาตรา ๕๓ ในกรณีที่หลักทรัพย์ที่นำมาวางประกันตามมาตรา ๕๒ มีจำนวนหรือ
มูลค่าลดน้อยลง นายทะเบียนกลางมีอำนาจสั่งให้ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งนำ
หลักทรัพย์มาเพิ่มเติมให้ครบจำนวนหรือมูลค่าตามที่กำหนดได้ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับ
คำสั่ง

มาตรา ๕๔ ในการวางหลักทรัพย์ซึ่งเป็นพันธบัตรรัฐบาลไทย ให้ผู้ได้รับ
ใบอนุญาตประกอบการขนส่งทำหนังสือมอบอำนาจให้นายทะเบียนกลางมีอำนาจจัดการจำหน่าย
พันธบัตรนั้น เพื่อชดใช้ค่าเสียหายแทนผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งด้วย

^{๑๖} มาตรา ๕๒ วรรคหนึ่ง แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ๕)

มาตรา ๕๕ หลักทรัพย์ที่ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งนำมาวางประกันตามมาตรา ๕๒ ไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดี เว้นแต่จะเป็นการบังคับคดีเพื่อการชำระหนี้ ซึ่งผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายที่เกิดแก่ชีวิตหรือร่างกายของบุคคลภายนอกอื่นเนื่องจากการขนส่งของตน

มาตรา ๕๖ เมื่อรถของผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งได้ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ร่างกายหรือชีวิตของบุคคลใดนอกจากความรับผิดชอบที่กำหนดไว้ในมาตรา ๕๕ ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งซึ่งเป็นเจ้าของรถที่ก่อให้เกิดความเสียหายจะต้องชดใช้ค่าใช้จ่ายเบื้องต้นให้แก่ผู้เสียหายหรือทายาทในกรณีที่ผู้เสียหายถึงแก่ความตาย

ค่าใช้จ่ายเบื้องต้นซึ่งจะต้องจ่ายให้แก่ผู้เสียหาย ให้จ่ายตามความร้ายแรงของความเสียหาย ทั้งนี้ ตามอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง

เพื่อประโยชน์แห่งพระราชบัญญัตินี้ ค่าใช้จ่ายเบื้องต้นหมายถึง ค่าใช้จ่ายที่ต้องใช้ในการรักษาพยาบาล รวมทั้งค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ระหว่างการรักษาพยาบาลและหรือค่าปลงศพ

มาตรา ๕๗ เมื่อผู้เสียหายหรือทายาทในกรณีที่ผู้เสียหายถึงแก่ความตายประสงค์จะได้รับชดใช้ค่าใช้จ่ายเบื้องต้น ให้ยื่นคำขอตามแบบที่กรมตำรวจกำหนดต่อพนักงานสอบสวน โดยแสดงพยานหลักฐานว่าผู้เสียหายได้รับความเสียหายจากรถของผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่ง ให้พนักงานสอบสวนพิจารณาจากสำนวนการสอบสวน และเมื่อเห็นว่าความเสียหายได้เกิดขึ้นจากรถของผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งคันใด ให้มีหนังสือสั่งให้ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งซึ่งเป็นเจ้าของรถคันนั้นชดใช้ค่าใช้จ่ายเบื้องต้นตามจำนวนที่กำหนดในกฎกระทรวงซึ่งออกตามมาตรา ๕๖ วรรคสอง ในกรณีนี้ให้แจ้งให้นายทะเบียนกลางทราบโดยเร็วด้วย

ในการสั่งของพนักงานสอบสวนตามวรรคหนึ่ง พนักงานสอบสวนต้องพิจารณาสั่งภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับคำขอ

ในการชดใช้ค่าใช้จ่ายเบื้องต้นตามวรรคหนึ่ง ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่ง ต้องชำระภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่รับคำสั่งจากพนักงานสอบสวน

มาตรา ๕๘ ผู้เสียหายหรือทายาทของผู้เสียหายต้องใช้สิทธิในการขอรับชดใช้ค่าใช้จ่ายเบื้องต้นตามมาตรา ๕๗ ภายในกำหนดหนึ่งปีนับแต่วันที่ความเสียหายเกิดขึ้น

มาตรา ๕๙ การชดใช้ค่าใช้จ่ายเบื้องต้นตามหมวดนี้ไม่ตัดสิทธิผู้เสียหายในอันที่จะเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนเพื่อความเสียหายอันเกิดจากการละเมิดตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

มาตรา ๖๐ บุคคลซึ่งมีสิทธิได้รับชดใช้ค่าใช้จ่ายเบื้องต้นตามหมวดนี้ได้แก่ผู้เสียหายดังต่อไปนี้

- (๑) ผู้เสียหายซึ่งมิได้อยู่ในรถคันที่ก่อให้เกิดความเสียหาย แต่ได้รับความเสียหายจากรถที่ก่อให้เกิดความเสียหายขึ้น
- (๒) ผู้เสียหายซึ่งอยู่ในรถคันที่ก่อให้เกิดความเสียหาย แต่ไม่รวมถึงผู้ขับรถคนงานหรือลูกจ้างประจำรถซึ่งอยู่ในระหว่างปฏิบัติหน้าที่
- (๓) ผู้เสียหายซึ่งอยู่ในรถคันที่ไม่ได้ก่อให้เกิดความเสียหาย

มาตรา ๖๑ ในกรณีที่ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งไม่เห็นด้วยกับคำสั่งของพนักงานสอบสวนตามมาตรา ๕๗ ให้อุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวต่อคณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกกลางภายในสิบห้าวันนับแต่วันได้รับคำสั่งของพนักงานสอบสวนตามมาตรา ๕๗ และให้พนักงานสอบสวนบันทึกความเห็นของผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งซึ่งไม่เห็นด้วยไว้ในสำนวนการสอบสวน

คำวินิจฉัยของคณะกรรมการควบคุมการขนส่งกลางให้เป็นที่สุด

มาตรา ๖๒ ในกรณีที่ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งอุทธรณ์คำสั่งของพนักงานสอบสวน ถ้าคณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกกลางมีความเห็นตามความเห็นของพนักงานสอบสวน ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งต้องชดใช้ค่าใช้จ่ายเบื้องต้นให้แก่ผู้เสียหายหรือทายาทของผู้เสียหายเพิ่มขึ้นจากค่าใช้จ่ายเบื้องต้นที่พนักงานสอบสวนกำหนดไว้อีกครั้งละสิบ

มาตรา ๖๓ ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งผู้ใดไม่ยอมชดใช้ค่าใช้จ่ายเบื้องต้นตามคำสั่งของพนักงานสอบสวนตามมาตรา ๕๗ หรือตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกกลางตามมาตรา ๖๑ ในกรณีที่เป็นผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งตามมาตรา ๕๒ ให้นายทะเบียนกลางมีอำนาจนำหลักทรัพย์ของผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งนั้นซึ่งได้นำมาวางไว้เป็นประกันชดใช้ค่าใช้จ่ายเบื้องต้นแทนได้

มาตรา ๖๔ ในกรณีที่ผู้เสียหายไม่ได้รับชดใช้ค่าใช้จ่ายเบื้องต้นหรือได้รับชดใช้ไม่ครบตามจำนวนที่พนักงานสอบสวนหรือคณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกกลางสั่งไม่ว่าเพราะเหตุหลักทรัพย์ที่วางประกันไว้ไม่พอจ่ายค่าใช้จ่ายเบื้องต้นหรือเพราะเหตุอื่นใด เมื่อผู้เสียหายได้ร้องเรียนต่อนายทะเบียนกลาง ให้นายทะเบียนกลางสั่งให้ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งชำระให้เสร็จสิ้นภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับคำสั่ง ถ้าผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของนายทะเบียนกลางดังกล่าว ให้นายทะเบียนกลางเพิกถอนใบอนุญาตประกอบการขนส่ง และให้นำมาตรา ๔๗ และมาตรา ๔๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๖๕ ห้ามมิให้ผู้ใดประกอบการรับจัดการขนส่ง เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากนายทะเบียนกลาง

การขออนุญาตและการอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๖๖ ในการออกใบอนุญาตประกอบการรับจัดการขนส่ง ให้นายทะเบียนกลางโดยอนุมัติของคณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกกลางกำหนดเงื่อนไขไว้ในใบอนุญาตเกี่ยวกับ

- (๑) ท้องที่ที่ประกอบการรับจัดการขนส่ง
- (๒) สถานที่ตั้งสำนักงานของผู้ประกอบการรับจัดการขนส่ง
- (๓) สถานที่พักคน สัตว์ หรือเก็บสิ่งของ
- (๔) วิธีการปฏิบัติเกี่ยวกับสวัสดิภาพ ความสะอาดและความปลอดภัยในการรับจัดการขนส่ง

- (๕) อัตราค่าบริการรับจัดการขนส่ง
 - (๖) เงื่อนไขอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง
- ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการรับจัดการขนส่งต้องจัดให้มีการประกาศเงื่อนไขตาม (๑) (๒) (๓) (๔) และ (๕) ณ ที่ซึ่งอธิบดีกำหนด

มาตรา ๖๗ ผู้ได้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๖๕ ต้องวางหลักทรัพย์ต่อนายทะเบียน เพื่อเป็นประกันการปฏิบัติตามสัญญาจัดการขนส่ง ทั้งนี้ ตามจำนวนหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๖๘ ในกรณีที่หลักทรัพย์ที่นำมาวางประกันตามมาตรา ๖๗ มีจำนวนหรือมูลค่าลดน้อยลง นายทะเบียนมีอำนาจสั่งให้ผู้ได้รับใบอนุญาตนำหลักทรัพย์มาเพิ่มเติมให้ครบจำนวนหรือมูลค่าตามที่กำหนดภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับคำสั่ง

มาตรา ๖๙ ใบอนุญาตประกอบการรับจัดการขนส่งให้มีอายุสองปีนับแต่วันที่ออกใบอนุญาต

การขอต่ออายุใบอนุญาตและการอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๗๐ ให้นำมาตรา ๒๔ มาตรา ๓๔ มาตรา ๔๒ มาตรา ๔๓ มาตรา ๔๖ มาตรา ๔๗ มาตรา ๔๘ และมาตรา ๔๙ มาใช้บังคับแก่การประกอบการรับจัดการขนส่งโดยอนุโลม

มาตรา ๗๑ รถที่ใช้ในการขนส่งต้องมีสภาพมั่นคงแข็งแรง มีเครื่องอุปกรณ์และส่วนควบถูกต้องตามที่กำหนดในกฎกระทรวงกับได้จดทะเบียนตามมาตรา ๗๓ และเสียภาษีตามมาตรา ๘๕ แล้ว

รถที่ใช้ในการขนส่งที่เสียภาษีตามพระราชบัญญัตินี้แล้ว ให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีรถยนต์ตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์

มาตรา ๗๒^{๑๓} รถที่จะนำมาจดทะเบียนและเสียภาษีต้องผ่านการตรวจสอบสภาพรถจากพนักงานตรวจสอบสภาพ หรือจากสถานตรวจสอบสภาพที่ได้รับอนุญาตตามมาตรา ๗๔ เว้นแต่รถประเภท หรือชนิดใดที่สมควรได้รับการยกเว้นการตรวจสอบสภาพเป็นครั้งคราวให้กำหนดในกฎกระทรวง

ในกรณีที่ปรากฏว่ารถที่นำมารับการตรวจสอบสภาพนั้นมีสภาพมั่นคงแข็งแรง มีเครื่อง อุปกรณ์ และส่วนควบถูกต้องตามที่กำหนดในกฎกระทรวงแล้ว ให้พนักงานตรวจสอบสภาพ หรือสถานตรวจสอบสภาพที่ได้รับการอนุญาตออกใบรับรองให้

ใบรับรองการตรวจสอบสภาพรถให้ทำตามแบบที่อธิบดีกำหนด

มาตรา ๗๓^{๑๔} เมื่อนายทะเบียนเห็นว่าพนักงานตรวจสอบสภาพหรือสถานตรวจสอบสภาพที่ได้รับอนุญาตได้ตรวจสอบสภาพรถถูกต้องตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๗๑ และมาตรา ๗๒ แล้ว ให้รับจดทะเบียนและออกหนังสือแสดงการจดทะเบียนพร้อมกับแผ่นป้ายเลขทะเบียนรถคันนั้นให้โดยมิชักช้า

มาตรา ๗๔ ผู้ใดประสงค์จะจัดตั้งสถานตรวจสอบสภาพเพื่อรับรองสภาพรถตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องได้รับใบอนุญาตจากนายทะเบียนกลาง

การขออนุญาตและการอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๗๕ ใบอนุญาตจัดตั้งสถานตรวจสอบสภาพรถให้มีอายุสามปีนับแต่วันที่ออกใบอนุญาต

การขอต่ออายุใบอนุญาตและการอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๗๖ ผู้ได้รับใบอนุญาตจัดตั้งสถานตรวจสอบสภาพรถผู้ใดไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวงตามมาตรา ๗๔ ให้นายทะเบียนกลางมีอำนาจสั่งเพิกถอนใบอนุญาตจัดตั้งสถานตรวจสอบสภาพรถนั้นได้

^{๑๓} มาตรา ๗๒ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๓

^{๑๔} มาตรา ๗๓ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๓

ให้นำมาตรา ๔๗ มาตรา ๔๘ และมาตรา ๔๙ มาใช้บังคับแก่การจัดตั้งสถาน
ตรวจสภาพรถที่ได้รับอนุญาตโดยอนุโลม

มาตรา ๗๗ หนังสือแสดงการจดทะเบียนรถให้ใช้ได้สิ่งวดนับแต่งวดที่ออก
หนังสือนี้

ให้เดือนมกราคม เดือนเมษายน เดือนกรกฎาคม และเดือนตุลาคม เป็นเดือน
แรกของแต่ละงวด

การขอต่ออายุทะเบียน ให้ยื่นคำขอต่อนายทะเบียนภายในเวลาที่นายทะเบียนจะ
ได้ประกาศกำหนด

ให้นำมาตรา ๗๑ มาตรา ๗๒ และมาตรา ๗๓ มาใช้บังคับแก่การขอต่ออายุ
ทะเบียนโดยอนุโลม

มาตรา ๗๘ ห้ามมิให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงสภาพเครื่องอุปกรณ์
หรือส่วนควบของรถให้ผิดแผกแตกต่างในสาระสำคัญตามที่กำหนดในกฎกระทรวง เว้นแต่จะ
ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากนายทะเบียน

มาตรา ๗๙ ให้ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งที่ประสงค์จะเลิกใช้รถที่จด
ทะเบียนแล้ว แจ้งเป็นหนังสือให้นายทะเบียนทราบและนำแผ่นป้ายเลขทะเบียนรถคืนแก่นาย
ทะเบียนภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่เลิกใช้รถนั้น

มาตรา ๘๐ ให้ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งซึ่งมีความจำเป็นจะต้อง
ระงับใช้รถนั้นชั่วคราวเป็นเวลาเกินสิบห้าวันแจ้งเป็นหนังสือให้นายทะเบียนทราบก่อนวันที่จะ
ระงับใช้รถนั้น

มาตรา ๘๑ รถที่ยังมิได้จดทะเบียนตามความในพระราชบัญญัตินี้หรือรถที่เลิก
ใช้ตามมาตรา ๗๙ ถ้านำมาใช้เพื่อขายหรือเพื่อซ่อม ต้องมีใบอนุญาตและเครื่องหมาย
โดยเฉพาะตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ใบอนุญาตและเครื่องหมายดังกล่าวใช้ได้เฉพาะรถที่อยู่ในความครอบครองของผู้
ได้รับใบอนุญาตโดยสับเปลี่ยนกันได้ ไม่เฉพาะคัน

มาตรา ๘๒ การโอนรถซึ่งได้จดทะเบียนตามมาตรา ๗๓ แล้วผู้โอนและผู้รับโอน
จะต้องแจ้งต่อนายทะเบียนภายในสิบห้าวันนับแต่วันโอนและให้นายทะเบียนแจ้งการโอนไว้ใน
หนังสือแสดงการจดทะเบียนรถนั้น

มาตรา ๘๓ เมื่อผู้ตรวจการตรวจพบว่ารถคันใดมีสภาพไม่มั่นคงแข็งแรงหรือมี
เครื่องอุปกรณ์หรือส่วนควบไม่ครบถ้วน หรือไม่ถูกต้องตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ให้
ผู้ตรวจการรายงานให้นายทะเบียนทราบ แต่ถ้าปรากฏโดยชัดแจ้งว่าการใช้รถคันนั้นต่อไปน่าจะ

เป็นเหตุให้เกิดภัยอันตรายแก่การขนส่ง ให้ผู้ตรวจการมีอำนาจสั่งระงับใช้ไว้เป็นการชั่วคราวได้ และให้รับรายงานให้นายทะเบียนทราบภายในยี่สิบสี่ชั่วโมง

ให้นายทะเบียนมีอำนาจสั่งให้ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งผู้เป็นเจ้าของรถตามวรรคหนึ่ง จัดการส่งรถคันนั้นไปให้พนักงานตรวจสอบสภาพหรือสถานตรวจสอบสภาพรถที่ได้รับอนุญาตตรวจสอบความบกพร่องตามรายงานของผู้ตรวจการภายในเวลาที่กำหนด

เมื่อนายทะเบียนมีคำสั่งตามวรรคสองแล้ว ให้ผู้ได้รับใบอนุญาตงดการใช้รถดังกล่าวไว้จนกว่านายทะเบียนจะมีคำสั่งอนุญาตให้ใช้ได้ต่อไป

มาตรา ๘๔ เมื่อพนักงานตรวจสอบสภาพหรือสถานตรวจสอบสภาพรถที่ได้รับอนุญาตเห็นว่ารรถที่นำมาให้ตรวจตามมาตรา ๘๓ สมควรจะต้องซ่อมแซม ปรับปรุง เพื่อให้รถกลับมีสภาพมั่นคงแข็งแรง หรือจะต้องแก้ไขเปลี่ยนแปลงอุปกรณ์หรือส่วนควบให้ถูกต้องตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ให้แจ้งให้ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งดำเนินการซ่อมแซม ปรับปรุงหรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงให้ถูกต้อง แล้วให้พนักงานตรวจสอบสภาพหรือสถานตรวจสอบสภาพรถที่ได้รับอนุญาตตรวจสอบความถูกต้องและรายงานให้นายทะเบียนทราบ

เมื่อได้พิจารณาเห็นสมควรตามรายงานของพนักงานตรวจสอบสภาพหรือสถานตรวจสอบสภาพรถที่ได้รับอนุญาตตามวรรคหนึ่งให้นายทะเบียนอนุญาตให้ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งใช้รถคันนั้นต่อไปได้

มาตรา ๘๕ เพื่อประโยชน์ในการจัดเก็บภาษีรถตามพระราชบัญญัตินี้ กรมการขนส่งทางบกจะกำหนดเวลาการชำระภาษีรถประจำปีสำหรับผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งแต่ละรายก็ได้ และให้คำนวณภาษีตามน้ำหนักรถตามอัตราในบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้

ในการคำนวณน้ำหนักรถ ให้รวมน้ำหนักของรถและเครื่องอุปกรณ์ที่ติดอยู่กับตัวรถตามปกติแต่ไม่รวมน้ำหนักของน้ำมันเชื้อเพลิง น้ำมันเครื่อง น้ำและเครื่องมือประจำรถ เฉพาะของหนึ่งกิโลกรัมให้ปัดทิ้ง

เงินภาษีรถตามพระราชบัญญัตินี้ที่จัดเก็บได้ในกรุงเทพมหานครให้ตกเป็นรายได้ของกรุงเทพมหานคร ส่วนในจังหวัดอื่นให้ตกเป็นรายได้ของราชการส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนั้น โดยให้จังหวัดจัดสรรตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง^๔

มาตรา ๘๖ ภาษีรถให้ชำระล่วงหน้าเป็นรายปีต่อนายทะเบียน และจะขอชำระเป็นงวดก็ได้ แต่ต้องเสียค่าธรรมเนียมเพิ่มตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

รถที่จดทะเบียนใหม่ในงวดใด ให้ชำระภาษีตั้งแต่งวดนั้นเป็นต้นไป

ถ้าเจ้าของรถไม่ชำระภาษีภายในกำหนดเวลาที่จะต้องชำระให้เสียเงินเพิ่มอีกร้อยละหนึ่งต่อเดือน หรือเศษของเดือนของภาษีที่ต้องชำระ

เงินเพิ่มตามมาตรานี้ให้ถือเป็นเงินภาษี

^๔ มาตรา ๘๕ วรรคสาม แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ๙)

มาตรา ๘๖/๑^{๖๖} รถที่ได้เสียภาษีรถประจำปีสำหรับปีใด ถ้าเปลี่ยนเจ้าของรถ เจ้าของใหม่ไม่ต้องเสียภาษีรถประจำปีในปีนั้นอีก

มาตรา ๘๖/๒^{๖๗} ในระหว่างที่เจ้าของรถค้างชำระภาษีรถประจำปี ให้นายทะเบียนมีอำนาจที่จะไม่รับดำเนินการทางทะเบียนจนกว่าเจ้าของรถจะเสียภาษีที่ค้างชำระให้ครบถ้วนก่อน หรือได้มีการดำเนินการตามมาตรา ๘๖/๓ วรรคสองแล้ว

มาตรา ๘๖/๓^{๖๘} รถที่ค้างชำระภาษีรถประจำปีไม่ถึงสามปี หากเจ้าของรถประสงค์จะขอเสียภาษีรถประจำปีเพื่อใช้รถในปีนั้น ให้นายทะเบียนรับชำระภาษีนั่นได้

สำหรับภาษีรถที่ค้างชำระ ให้นายทะเบียนกำหนดจำนวนเงิน และระยะเวลาในการชำระตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด

ในกรณีที่เจ้าของรถผิดนัดไม่เสียภาษีรถที่ค้างชำระตามวรรคสองให้ครบถ้วน นายทะเบียนมีอำนาจที่จะไม่รับดำเนินการทางทะเบียน จนกว่าเจ้าของรถจะเสียภาษีรถที่ค้างชำระให้ครบถ้วน

มาตรา ๘๖/๔^{๖๙} รถที่ค้างชำระภาษีรถประจำปีติดต่อกันครบสามปี ให้การจดทะเบียนรถเป็นอันระงับไป ในการนี้ให้นายทะเบียนประกาศหมายเลขทะเบียนพร้อมทั้งจำนวนภาษีที่ค้างชำระไว้ ณ ที่ทำการนายทะเบียนและในสถานที่ที่อธิบดีประกาศกำหนด และแจ้งให้เจ้าของรถหรือผู้ครอบครองรถทราบ และให้บุคคลดังกล่าวส่งคืนแผ่นป้ายเลขทะเบียนรถต่อนายทะเบียนและนำหนังสือแสดงการจดทะเบียนรถมาแสดงต่อนายทะเบียนเพื่อบันทึกหลักฐานการระงับทะเบียนรถภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้แจ้งและปิดประกาศดังกล่าว

ในกรณีที่เจ้าของรถหรือผู้ครอบครองรถมิได้ดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้นายทะเบียนหรือผู้ตรวจการหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายมีอำนาจยึดแผ่นป้ายเลขทะเบียนรถได้

ให้ภาระภาษีรถประจำปีหลังจากปีที่สามเป็นอันระงับไป แต่เจ้าของรถหรือผู้ครอบครองรถยังคงต้องเสียภาษีที่ค้างชำระให้ครบถ้วน และให้นำมาตรา ๘๖/๒ และมาตรา ๘๖/๓ วรรคสอง และวรรคสามมาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๘๗ รถที่ได้จดทะเบียนและเสียภาษีแล้ว ถ้าต่อมามีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือปรับปรุงเพิ่มเติม เป็นเหตุให้รถมีน้ำหนักเพิ่มขึ้นจากเดิม เจ้าของรถจะต้องเสียภาษีเพิ่มตามน้ำหนักที่เพิ่มขึ้นด้วย และให้นำมาตรา ๘๖ วรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

^{๖๖} มาตรา ๘๖/๑ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๕๖

^{๖๗} มาตรา ๘๖/๒ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๕๖

^{๖๘} มาตรา ๘๖/๓ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๕๖

^{๖๙} มาตรา ๘๖/๔ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๕๖

มาตรา ๘๘^{๒๐} รถที่ใช้ในการขนส่งส่วนบุคคลของกระทรวง ทบวง กรม ราชการ ส่วนท้องถิ่น วัด มูลนิธิ และสภากาชาดไทย ให้ได้รับการยกเว้นไม่ต้องเสียภาษี

มาตรา ๘๘ ทวิ^{๒๑} (ยกเลิก)

มาตรา ๘๙ รถที่ได้จดทะเบียนแล้ว ถ้าไม่ได้เสียภาษีตามกำหนดตามมาตรา ๘๖ เจ้าของรถต้องแจ้งให้นายทะเบียนทราบพร้อมก็นำแผ่นป้ายเลขทะเบียนรถนั้นคืนต่อนายทะเบียนภายในสามสิบวันนับแต่วันถึงกำหนดเสียภาษีครั้งถัดไป

เจ้าของรถผู้ใดไม่ปฏิบัติตามวรรคหนึ่งจะต้องเสียภาษีครั้งถัดไปตามมาตรา ๘๖

มาตรา ๙๐ เจ้าของรถต้องติดแผ่นป้ายเลขทะเบียนและเครื่องหมายแสดงการเสียภาษีที่นายทะเบียนออกให้ไว้กับตัวรถตามที่อธิบดีกำหนด

มาตรา ๙๑ ในกรณีที่แผ่นป้ายเลขทะเบียนหรือเครื่องหมายแสดงการเสียภาษีสูญหาย ถูกทำลาย ชำรุดหรือลบบเลือนในสาระสำคัญ ให้เจ้าของรถยื่นคำขอ ขอรับแผ่นป้ายเลขทะเบียนหรือเครื่องหมายแสดงการเสียภาษีต่อนายทะเบียน ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้ทราบถึงการสูญหาย ถูกทำลาย ชำรุดหรือลบบเลือนดังกล่าว

หมวด ๗

ผู้ประจำรถ

มาตรา ๙๒ ผู้ประจำรถ ได้แก่

- (๑) ผู้ขับรถ
- (๒) ผู้เก็บค่าโดยสาร
- (๓) นายตรวจ
- (๔) ผู้บริการตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๙๓ ห้ามมิให้ผู้ใดปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ประจำรถ เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากนายทะเบียน

การขออนุญาตและการอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

^{๒๐} มาตรา ๘๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๕๒

^{๒๑} มาตรา ๘๘ ทวิ เพิ่มโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ พ.ศ. ๒๕๒๙ ต่อมา มีประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง การไม่อนุมัติพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ พ.ศ. ๒๕๒๙ ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ ๑/๒๕๒๙ (สมัยสามัญ) วันพฤหัสบดีที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๒๙ ที่ประชุมได้ลงมติไม่อนุมัติ

มาตรา ๙๔ ใบอนุญาตสำหรับผู้ประจำรถ มี ๔ ประเภท คือ

- (๑) ใบอนุญาตเป็นผู้ขับรถ
- (๒) ใบอนุญาตเป็นผู้เก็บค่าโดยสาร
- (๓) ใบอนุญาตเป็นนายตรวจ
- (๔) ใบอนุญาตเป็นผู้บริการ

ใบอนุญาตแต่ละประเภทจะใช้สับเปลี่ยนกันไม่ได้ เว้นแต่ใบอนุญาตประเภทที่หนึ่ง ประเภทที่สาม และประเภทที่สี่ใช้เป็นใบอนุญาตประเภทที่สองได้

มาตรา ๙๕^{๒๖} ใบอนุญาตเป็นผู้ขับรถมีดังนี้

(๑) ชนิดที่หนึ่ง ใบอนุญาตเป็นผู้ขับรถสำหรับรถที่มีน้ำหนักรถและน้ำหนักบรรทุกรวมกันไม่เกินสามพันห้าร้อยกิโลกรัมที่มีได้ใช้ขนส่งผู้โดยสาร หรือสำหรับรถขนส่งผู้โดยสารไม่เกินยี่สิบคน

(๒) ชนิดที่สอง ใบอนุญาตเป็นผู้ขับรถสำหรับรถที่มีน้ำหนักรถและน้ำหนักบรรทุกรวมกันเกินกว่าสามพันห้าร้อยกิโลกรัมที่มีได้ใช้ขนส่งผู้โดยสาร หรือสำหรับรถขนส่งผู้โดยสารเกินยี่สิบคน

(๓) ชนิดที่สาม ใบอนุญาตเป็นผู้ขับรถซึ่งโดยสภาพใช้สำหรับลากจูงรถอื่นหรือล้อเลื่อนที่บรรทุกสิ่งใด ๆ บนล้อเลื่อนนั้น

(๔) ชนิดที่สี่ ใบอนุญาตเป็นผู้ขับรถสำหรับรถที่ใช้ขนส่งวัตถุอันตรายตามประเภท หรือชนิดและลักษณะการบรรทุกตามที่อธิบดีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ใบอนุญาตแต่ละชนิดใช้สับเปลี่ยนกันไม่ได้ เว้นแต่ใบอนุญาตชนิดที่สอง ชนิดที่สาม และชนิดที่สี่ใช้เป็นใบอนุญาตชนิดที่หนึ่งได้ ใบอนุญาตชนิดที่สามและชนิดที่สี่ใช้เป็นใบอนุญาตชนิดที่สองได้ และใบอนุญาตชนิดที่สี่ใช้เป็นใบอนุญาตชนิดที่สามได้

ประกาศของอธิบดีตามความใน (๔) ของวรรคหนึ่ง ให้มีผลใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหกสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๙๖ ผู้ขอรับใบอนุญาตปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ประจำรถตามมาตรา ๙๓ ในประเภทการขนส่งประจำทาง การขนส่งไม่ประจำทาง หรือการขนส่งโดยรถขนาดเล็กต้องมีคุณสมบัติและลักษณะดังต่อไปนี้

- (๑) มีสัญชาติไทย
- (๒) มีความรู้และความสามารถตามที่กำหนดในกฎกระทรวง
- (๓) ไม่เป็นผู้มีร่างกายพิการจนเป็นที่เห็นได้ว่าไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ด้วย

ความเหมาะสม

(๔) ไม่เป็นผู้วิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ

(๕) ไม่เป็นผู้มีโรคติดต่ออันเป็นที่รังเกียจ

^{๒๖} มาตรา ๙๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๓๕

- (๖) ไม่เป็นผู้ติดสุรายาเมาหรือยาเสพติดให้โทษ
- (๗) ไม่เป็นผู้มีใบอนุญาตปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ประจำรถประเภทหรือชนิดเดียวกับที่ได้รับอนุญาตอยู่แล้ว
- (๘) ไม่เป็นผู้อยู่ในระหว่างถูกพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ประจำรถ เว้นแต่การเพิกถอนใบอนุญาตนั้นพ้นกำหนดสามปีแล้วนับแต่วันที่มีคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาต
- (๙) ไม่เป็นผู้เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดหรือคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดอันได้กระทำโดยประมาทที่มีใช้เกี่ยวกับการใช้รถในการกระทำความผิดหรือความผิดลหุโทษ หรือได้พ้นโทษมาแล้วเกินสามปี
- (๑๐) ไม่เป็นผู้เคยถูกควบคุมตัวเพราะมีพฤติการณ์เป็นภัยต่อสังคม หรือเป็นอันตราย เว้นแต่ได้พ้นจากการควบคุมตัวมาแล้วเกินหนึ่งปี

มาตรา ๙๗ ภายใต้บังคับมาตรา ๙๖ ผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ขับรถต้องมีอายุไม่ต่ำกว่าที่กำหนดในกฎกระทรวง และได้ผ่านการศึกษาและจบหลักสูตรจากโรงเรียนการขนส่งของกรมการขนส่งทางบกหรือโรงเรียนสอนขับรถที่กรมการขนส่งทางบกรับรอง

การรับรองโรงเรียนสอนขับรถตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๙๘ ภายใต้บังคับมาตรา ๙๖ ผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นผู้เก็บค่าโดยสารนายตรวจ และผู้บริการต้องมีอายุไม่ต่ำกว่าที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๙๙ ผู้ขอรับใบอนุญาตปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ประจำรถในการขนส่งส่วนบุคคลต้องมีคุณสมบัติและมีลักษณะตามมาตรา ๙๖ (๒) (๓) (๔) (๕) (๖) (๗) (๘) (๙) และ (๑๐) และต้องมีอายุไม่ต่ำกว่าที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๐๐^{๒๓} ใบอนุญาตปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ประจำรถให้มีอายุสามปีนับแต่วันที่ออกใบอนุญาต

การต่ออายุใบอนุญาตปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ประจำรถ ให้ผู้ได้รับใบอนุญาตปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ประจำรถยื่นคำขอต่อนายทะเบียนก่อนวันที่ใบอนุญาตสิ้นอายุตามแบบที่นายทะเบียนกำหนด

มาตรา ๑๐๑ ในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่ ผู้ได้รับใบอนุญาตปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ประจำรถต้องมีใบอนุญาตอยู่กับตัวและต้องแสดงต่อนายทะเบียนหรือผู้ตรวจการเมื่อขอตรวจ

^{๒๓} มาตรา ๑๐๐ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ๗) พ.ศ.

มาตรา ๑๐๒ ในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่ ผู้ได้รับใบอนุญาตปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ประจำรถต้อง

- (๑) แต่งกายสะอาดเรียบร้อยตามแบบที่กำหนดในกฎกระทรวง
- (๒) ไม่แสดงกิริยาหรือใช้ถ้อยคำเป็นการเสียดสี ดูหมิ่น ก้าวร้าว รังแก ระบาย หรือหยาบหยามผู้หนึ่งผู้ใด หรือแสดงกิริยาวาจาหรือส่งเสียงด้วยประการหนึ่งประการใดในลักษณะไม่สมควรหรือไม่สุภาพ
- (๓) ไม่เสพหรือเมาสุราหรือของมีนเมาอย่างอื่น
- (๓ ทวิ)^{๒๔} ไม่เสพยาเสพติดให้โทษตามกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษ
- (๓ ตริ)^{๒๕} ไม่เสพวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทตามกฎหมายว่าด้วยวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท
- (๔) ต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดว่าด้วยความปลอดภัยในการขนส่งตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๐๒ ทวิ^{๒๖} ในกรณีมีเหตุอันควรเชื่อว่าผู้ได้รับใบอนุญาตปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ประจำรถผู้ใด ในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่นั้นมีสารอยู่ในร่างกายอันเกิดจากการเสพสุราหรือของมีนเมาอย่างอื่น หรือยาเสพติดให้โทษ หรือวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท ให้ผู้ตรวจการหรือพนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจมีอำนาจตรวจหรือทดสอบหรือสั่งให้รับการตรวจหรือทดสอบว่าผู้นั้นมีสารนั้น ๆ อยู่ในร่างกายหรือไม่

เจ้าพนักงานผู้มีอำนาจ วิธีการตรวจหรือทดสอบตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่อธิบดีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๐๓ ผู้ได้รับใบอนุญาตเป็นผู้ขับรถนอกจากจะต้องปฏิบัติตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๐๒ แล้ว จะต้อง

- (๑) ไม่ขับรถในเวลาที่ยังง่วงหรือจิตใจอ่อนความสามารถ
- (๒) ไม่รับบรรทุกบุคคลที่เป็นโรคเรื้อนหรือโรคติดต่อที่น่ารังเกียจไปกับผู้โดยสารอื่น
- (๓) ไม่รับบรรทุกศพ สัตว์ หรือสิ่งของที่อาจเกิดอันตรายหรือเป็นที่พึงรังเกียจไปกับผู้โดยสาร
- (๔)^{๒๗} ไม่รับบรรทุกน้ำมันเชื้อเพลิง ระเบิด หรือวัตถุอันตรายโดยฝ่าฝืนข้อห้ามตามที่อธิบดีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

^{๒๔} มาตรา ๑๐๒ (๓ ทวิ) เพิ่มโดยพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๕

^{๒๕} มาตรา ๑๐๒ (๓ ตริ) เพิ่มโดยพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๕

^{๒๖} มาตรา ๑๐๒ ทวิ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๕

^{๒๗} มาตรา ๑๐๓ (๔) แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ๕) พ.ศ.

(๕) ต้องหยุดหรือจอดรถ ณ สถานีขนส่งและปฏิบัติตามระเบียบเกี่ยวกับสถานีขนส่งตามมาตรา ๑๙ (๘) และ (๑๐)

มาตรา ๑๐๓ ทวิ^{๒๔} ภายใต้บังคับกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงานในการปฏิบัติหน้าที่ขับรถในรอบยี่สิบสี่ชั่วโมง ห้ามมิให้ผู้ได้รับใบอนุญาตเป็นผู้ขับรถปฏิบัติหน้าที่ขับรถติดต่อกันเกินสี่ชั่วโมงนับแต่ขณะเริ่มปฏิบัติหน้าที่ขับรถ แต่ถ้าในระหว่างนั้น ผู้ได้รับใบอนุญาตเป็นผู้ขับรถได้พักติดต่อกันเป็นเวลาไม่น้อยกว่าครึ่งชั่วโมง ก็ให้ปฏิบัติหน้าที่ขับรถต่อไปได้อีกไม่ เกินสี่ชั่วโมงติดต่อกัน

มาตรา ๑๐๔ ห้ามมิให้ผู้ได้รับใบอนุญาตปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ประจำรถกระทำการใด ๆ ให้ผู้โดยสารจำต้องลงจากรถก่อนที่จะได้โดยสารถึงจุดหมายปลายทาง โดยที่ได้ชำระค่าโดยสารถูกต้องตามอัตราที่กำหนดแล้ว

มาตรา ๑๐๕ ห้ามมิให้ผู้ได้รับใบอนุญาตเป็นผู้ขับรถละเว้นการหยุดรถเพื่อรับหรือส่งผู้โดยสาร ณ ที่ที่มีเครื่องหมายให้รถนั้นหยุด ในเมื่อปรากฏว่ามีผู้โดยสารต้องการให้หยุดรถเพื่อรับหรือส่ง

มาตรา ๑๐๖ ในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่ห้ามมิให้ผู้ได้รับใบอนุญาตเป็นผู้ขับรถกระทำการใด ๆ อันเป็นการละทิ้งหน้าที่โดยไม่มีเหตุอันสมควร

มาตรา ๑๐๖ ทวิ^{๒๕} ในกรณีที่มีความตกลงระหว่างรัฐบาลไทยกับรัฐบาลต่างประเทศ ว่าด้วยการยอมรับใบอนุญาตขับรถภายในประเทศซึ่งกันและกัน คนต่างตัวซึ่งได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง และมีใบอนุญาตขับรถที่ออกโดยพนักงานเจ้าหน้าที่หรือสมาคมยานยนต์ที่ได้รับอนุญาตจากรัฐบาลของประเทศที่มีความตกลงดังกล่าวกับรัฐบาลไทย อาจใช้ใบอนุญาตขับรถของประเทศนั้นขับรถในราชอาณาจักรได้ตามประเภทและชนิดของรถที่ระบุไว้ในใบอนุญาตขับรถนั้น แต่ต้องปฏิบัติตามอนุสัญญาและหรือความตกลงที่มีอยู่ระหว่างรัฐบาลไทยกับรัฐบาลของประเทศนั้น ๆ และตามบทบัญญัติทั้งหลายในส่วนที่เกี่ยวกับหน้าที่ของผู้ขับรถตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๐๗ ในการขนส่งประจำทางหรือการขนส่งไม่ประจำทางระหว่างจังหวัดหรือระหว่างประเทศไทยกับต่างประเทศ ห้ามมิให้ผู้ได้รับใบอนุญาตเป็นผู้ขับรถรับบรรทุกผู้โดยสารเกินจำนวนที่ผู้โดยสารที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต

มาตรา ๑๐๘ เมื่อปรากฏว่าผู้ได้รับใบอนุญาตปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ประจำรถผู้ใดขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๙๖ มาตรา ๙๗ มาตรา ๙๘ หรือมาตรา

^{๒๔} มาตรา ๑๐๓ ทวิ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๔๒

^{๒๕} มาตรา ๑๐๖ ทวิ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๐

๙๙ หรือบกพร่องไปในภายหลังเมื่อได้รับใบอนุญาตแล้ว ให้นายทะเบียนสั่งเพิกถอนใบอนุญาตของผู้นั้นเสีย

มาตรา ๑๐๙ ถ้าผู้ได้รับใบอนุญาตปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ประจำรถผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติทั้งหลายในหมวดนี้ ให้ผู้ตรวจการมีอำนาจยึดใบอนุญาตปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ประจำรถของผู้นั้น และสั่งเป็นหนังสือให้ผู้นั้นไปรายงานตนต่อนายทะเบียนภายในเจ็ดสิบสองชั่วโมง คำสั่งนั้นให้ถือว่าเป็นใบอนุญาตปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ประจำรถชั่วคราวภายในกำหนดเวลาดังกล่าวนั้น

ให้นายทะเบียนมีอำนาจสั่งพักใช้ใบอนุญาตนั้นได้ไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวัน หรือจะสั่งเพิกถอนใบอนุญาตนั้นเสียก็ได้

มาตรา ๑๑๐ ผู้ได้รับใบอนุญาตปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ประจำรถซึ่งถูกสั่งพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตมีสิทธิอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ทราบคำสั่ง

คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด

การอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่งไม่เป็นการทุเลาการบังคับตามคำสั่งพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาต

มาตรา ๑๑๑ ให้นำบทบัญญัติทั้งหลายในกฎหมายว่าด้วยรถยนต์และกฎหมายว่าด้วยจรรยาบรรณ ในส่วนที่เกี่ยวกับหน้าที่ของผู้ขับรถ ผู้เก็บค่าโดยสารและนายตรวจมาใช้บังคับโดยอนุโลม

หมวด ๘

ผู้โดยสาร

มาตรา ๑๑๒ ผู้โดยสารต้องชำระค่าขนส่งและค่าบริการอย่างอื่นตามอัตราที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๑๑๓ ผู้โดยสารต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดว่าด้วยความปลอดภัยและความสงบเรียบร้อยตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ตลอดเวลาที่อยู่ในระหว่างการโดยสาร

ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งต้องจัดให้มีการประกาศข้อกำหนดตามวรรคหนึ่งปิดไว้ ณ ที่เปิดเผยในรถ

หมวด ๙

สถานีขนส่ง

มาตรา ๑๑๔ สถานีขนส่งมี ๒ ประเภท คือ

(๑) สถานีขนส่งผู้โดยสาร

(๒) สถานีขนส่งสัตว์และหรือสิ่งของ

ลักษณะของสถานีขนส่งตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๑๕ ให้กรรมการขนส่งทางบกโดยอนุมัติคณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกกลาง จัดให้มีสถานีขนส่งขึ้นในเขตท้องที่กรุงเทพมหานครและในเขตท้องที่จังหวัดอื่น โดยจะดำเนินการเอง หรือจะมอบหมายให้รัฐวิสาหกิจหรือองค์การของรัฐเป็นผู้ดำเนินการก็ได้

ให้อธิบดีมีอำนาจกำหนดค่าบริการในการดำเนินการของสถานีขนส่งไม่เกินอัตราที่คณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกกลางกำหนด

บุคคลอื่นใดประสงค์จะจัดตั้งและดำเนินการสถานีขนส่ง ต้องได้รับอนุญาตจากนายทะเบียนกลางโดยอนุมัติของคณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกกลางก่อน

การขออนุญาตและการอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

การจัดให้มีหรือจัดตั้งสถานีขนส่งขึ้นที่ใด เมื่อใด ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๑๖ ให้อธิบดีมีอำนาจกำกับและควบคุมการดำเนินการที่เกี่ยวกับสถานีขนส่งให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ และเพื่อประโยชน์แห่งการนี้จะแต่งตั้งข้าราชการและหรือลูกจ้างสังกัดกรมการขนส่งทางบก ทำหน้าที่เป็นนายสถานีและเจ้าหน้าที่สถานีตามจำนวนที่เห็นสมควร มีอำนาจกำกับและควบคุมดังกล่าวด้วยก็ได้

มาตรา ๑๑๗ ในการบริหารงานที่เกี่ยวกับสถานีขนส่งของกรมการขนส่งทางบก ตามมาตรา ๑๑๕ วรรคหนึ่ง อธิบดีจะแต่งตั้งคณะกรรมการคณะหนึ่งประกอบด้วย ประธานกรรมการหนึ่งคน และกรรมการอื่นอีกไม่เกินแปดคนเพื่อดูแลควบคุมและดำเนินการที่เกี่ยวกับสถานีขนส่งก็ได้

กรรมการที่อธิบดีแต่งตั้งอยู่ในตำแหน่งคราวละสามปี กรรมการที่พ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการอีกได้

ให้คณะกรรมการเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นเลขานุการของคณะกรรมการ

ให้นำมาตรา ๑๒ และมาตรา ๑๓ มาใช้บังคับแก่การประชุมของคณะกรรมการนี้โดยอนุโลม

มาตรา ๑๑๘ ผู้ขอรับใบอนุญาตจัดตั้งและดำเนินการสถานีขนส่งตามมาตรา ๑๑๕ วรรคสาม ต้องมีคุณสมบัติและลักษณะตามมาตรา ๒๔

มาตรา ๑๑๙ ใบอนุญาตจัดตั้งและดำเนินการสถานีขนส่งให้มีอายุตามที่คณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกกลางกำหนดแต่ไม่เกินยี่สิบปีนับแต่วันที่ออกใบอนุญาต

ผู้ได้รับใบอนุญาตจัดตั้งและดำเนินการสถานีส่งซึ่งประสงค์จะขอต่ออายุใบอนุญาตจะต้องยื่นคำขอก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุไม่น้อยกว่าหนึ่งปี

การขอต่ออายุใบอนุญาตและการอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๒๐ ผู้ได้รับใบอนุญาตจัดตั้งและดำเนินการสถานีส่งมีหน้าที่ดูแลรับผิดชอบกิจการสถานีส่งรวมทั้งการรักษาความเรียบร้อย ความปลอดภัยในบริเวณสถานีส่งนั้น

มาตรา ๑๒๑ ผู้ได้รับใบอนุญาตจัดตั้งและดำเนินการสถานีส่งต้องจัดให้มีเจ้าหน้าที่ฝ่ายช่างประจำสถานีส่งตลอดเวลา โดยให้มีหน้าที่ตรวจสอบสภาพรถขนส่งประจำทางซึ่งต้องหยุดหรือจอดเพื่อการขนส่ง ณ สถานีส่งแห่งนั้น เพื่อให้เกิดความปลอดภัย คุณสมบัติและจำนวนเจ้าหน้าที่ฝ่ายช่างให้เป็นไปตามที่อธิบดีกำหนด

มาตรา ๑๒๒ ผู้ได้รับใบอนุญาตจัดตั้งและดำเนินการสถานีส่งต้องจัดให้มีผู้ซ่อมรถและบริการซ่อมรถเพื่อช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกแก่รถที่ใช้สถานีส่งนั้น

มาตรา ๑๒๓ ผู้ได้รับใบอนุญาตจัดตั้งและดำเนินการสถานีส่งต้องจัดให้มีบริเวณที่จอดพักรถตามที่อธิบดีกำหนด

มาตรา ๑๒๔ ผู้ได้รับใบอนุญาตจัดตั้งและดำเนินการสถานีส่งต้องจัดให้มีสมุดทะเบียนการเดินทางที่ผ่านเข้าออกสถานีส่งตามแบบที่อธิบดีกำหนด

สมุดทะเบียนการเดินทางต้องเก็บรักษาไว้ในที่ทำการของสถานีส่งแห่งนั้น พร้อมทั้งจะให้นายทะเบียน พนักงานตรวจสภาพหรือผู้ตรวจการตรวจดูได้ตลอดเวลา

มาตรา ๑๒๕ ให้ผู้ได้รับใบอนุญาตจัดตั้งและดำเนินการสถานีส่งเรียกเก็บค่าบริการเกี่ยวกับการดำเนินการของสถานีส่งได้ไม่เกินอัตราตามที่คณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกกลางกำหนด

หมวด ๑๐

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๑๒๖ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๓ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๔ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๗๔ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๒๗^{๑๐} ผู้ได้รับใบอนุญาตปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ประจำรถผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๖ วรรคสอง มาตรา ๑๐๑ มาตรา ๑๐๒ (๑) (๒) หรือ (๔) มาตรา ๑๐๓ มาตรา ๑๐๓ ทวิ มาตรา ๑๐๔ มาตรา ๑๐๕ มาตรา ๑๐๖ หรือมาตรา ๑๐๗ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา ๑๒๗ ทวิ^{๑๑} ผู้ได้รับใบอนุญาตปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ประจำรถผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๐๒ (๓) ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท แต่ถ้าผู้นั้นเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตเป็นผู้ขับรถ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ได้รับใบอนุญาตปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ประจำรถผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๐๒ (๓ ทวิ) หรือ (๓ ตรี) ต้องระวางโทษตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษหรือกฎหมายว่าด้วยวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท แล้วแต่กรณี แต่ถ้าผู้นั้นเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตเป็นผู้ขับรถ ต้องระวางโทษสูงกว่าที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษ หรือกฎหมายว่าด้วยวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท แล้วแต่กรณี อีกหนึ่งในสาม

มาตรา ๑๒๗ ตรี^{๑๒} ผู้ได้รับใบอนุญาตปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ประจำรถผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้ตรวจการ พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ ตามมาตรา ๑๐๒ ทวิ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

มาตรา ๑๒๗ จิตวา^{๑๓} ในกรณีที่ผู้ขับรถขับรถที่ใช้ในการขนส่งซึ่งก่อให้เกิดอันตรายหรือความเสียหายแก่ชีวิตและทรัพย์สินของบุคคลอื่น ถ้าปรากฏว่าในขณะที่ขับรถ ผู้ขับรถนั้นกระทำการฝ่าฝืนมาตรา ๑๐๒ (๓) (๓ ทวิ) หรือ (๓ ตรี) ให้ถือว่าผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๔๐ ทวิ วรรคสอง เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าตนมิได้มีส่วนรู้เห็นและได้ใช้ความระมัดระวังตามสมควรแล้วที่จะป้องกันมิให้ผู้ขับรถกระทำการดังกล่าว

มาตรา ๑๒๘ ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๗ วรรคสาม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๒๙ ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งประจำทางผู้ใดไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดตามมาตรา ๓๑ (๑) ต้องระวางโทษปรับตามจำนวนรถที่ขาดคันละไม่เกินห้าพันบาทต่อหนึ่งวันจนกว่าจะปฏิบัติให้ถูกต้อง

^{๑๐} มาตรา ๑๒๗ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๒

^{๑๑} มาตรา ๑๒๗ ทวิ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๒

^{๑๒} มาตรา ๑๒๗ ตรี เพิ่มโดยพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๕

^{๑๓} มาตรา ๑๒๗ จิตวา เพิ่มโดยพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๒

มาตรา ๑๓๐ ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งระหว่างประเทศผู้ใดไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดตามมาตรา ๓๑ (๑) ซึ่งได้นำมาใช้บังคับโดยอนุโลมตามมาตรา ๒๕ ต้องระวางโทษปรับตามจำนวนรถที่ขาดคันละไม่เกินห้าพันบาทต่อหนึ่งวันจนกว่าจะปฏิบัติให้ถูกต้อง

มาตรา ๑๓๑ ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งผู้ใดไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดตามมาตรา ๓๑ (๒) (๓) (๔) (๕) (๖) (๗) (๘) (๙) (๑๐) (๑๑) (๑๒) (๑๓) (๑๔) หรือ (๑๕) หรือในอนุมาตราหนึ่งอนุมาตราใดตามมาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ หรือมาตรา ๓๔ หรือไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๓๕ หรือมาตรา ๓๖ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท

มาตรา ๑๓๒ ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งระหว่างประเทศผู้ใดไม่ปฏิบัติตามอนุมาตราหนึ่งอนุมาตราใดตามมาตรา ๓๒ หรือมาตรา ๓๔ หรือไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๓๖ ซึ่งได้นำมาใช้บังคับโดยอนุโลมตามมาตรา ๒๕ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท

มาตรา ๑๓๓ ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๑ วรรคสอง มาตรา ๓๒ วรรคสอง มาตรา ๓๓ วรรคสอง มาตรา ๓๔ วรรคสอง มาตรา ๔๒ มาตรา ๔๗ หรือมาตรา ๑๑๓ วรรคสอง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

มาตรา ๑๓๔ ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งประจำทางผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๗ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท

มาตรา ๑๓๕ ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๘ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท

มาตรา ๑๓๖ ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการรับจัดการขนส่งผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๘ ซึ่งได้นำมาใช้บังคับโดยอนุโลมตามมาตรา ๗๐ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท

มาตรา ๑๓๗ ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๙ ต้องระวางโทษปรับตามจำนวนรถที่ใช้ทำการขนส่งนอกเส้นทางหรือนอกท้องที่ที่ได้รับอนุญาตคันละไม่เกินห้าพันบาทต่อหนึ่งวันจนกว่าจะปฏิบัติให้ถูกต้อง

มาตรา ๑๓๘ ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งไม่ประจำทางผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๔๐ ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่ห้าหมื่นบาทถึงสองแสนบาท

มาตรา ๑๓๘ ทวิ^{๙๙} ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งผู้โดยสารผู้โดยสารมาตรา ๔๐ ทวิ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งผู้โดยสารผู้โดยสารหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๔๐ ทวิ วรรคสอง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท

มาตรา ๑๓๙ ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งผู้โดยสารผู้โดยสารไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของนายทะเบียนตามมาตรา ๔๑ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท

มาตรา ๑๔๐ ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการรับจัดการขนส่งผู้โดยสารผู้โดยสารไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๔๒ หรือมาตรา ๔๗ ซึ่งได้นำมาใช้บังคับโดยอนุโลมตามมาตรา ๗๐ หรือมาตรา ๗๖ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

มาตรา ๑๔๑ ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งผู้โดยสารผู้โดยสารไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๔๓ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

มาตรา ๑๔๒ ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการรับจัดการขนส่งผู้โดยสารผู้โดยสารไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๔๓ ซึ่งได้นำมาใช้บังคับโดยอนุโลมตามมาตรา ๗๐ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

มาตรา ๑๔๓ ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งผู้โดยสารผู้โดยสารไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๔๔ มาตรา ๔๕ มาตรา ๗๙ หรือมาตรา ๘๐ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา ๑๔๔ ผู้ใดขัดขวางหรือไม่อำนวยความสะดวกแก่อธิบดี นายทะเบียน ผู้ตรวจการ หรือพนักงานตรวจสภาพ ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๔๙ หรือมาตรา ๕๙ ซึ่งได้นำมาใช้บังคับโดยอนุโลมตามมาตรา ๗๐ หรือมาตรา ๗๖ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา ๑๔๕ ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งผู้โดยสารผู้โดยสารไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของนายทะเบียนกลางซึ่งสั่งตามมาตรา ๕๓ หรือมาตรา ๖๘ ต้องระวางโทษปรับหนึ่งแสนบาท หรือปรับเป็นรายวันวันละห้าพันบาท จนกว่าจะปฏิบัติให้ถูกต้อง

มาตรา ๑๔๖ ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการรับจัดการขนส่งผู้โดยสารผู้โดยสารไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดในใบอนุญาตประกอบการรับจัดการขนส่ง ในอนุมาตราหนึ่งอนุมาตราใดตามมาตรา ๖๖ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท

มาตรา ๑๔๗ ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการรับจัดการขนส่งผู้โดยสารผู้โดยสารไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๖๖ วรรคสอง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

^{๙๙} มาตรา ๑๓๘ ทวิ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๕๒

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๑๔๘ ผู้ใดใช้รถโดยไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๗๑ หรือฝ่าฝืนคำสั่งของผู้ตรวจการหรือนายทะเบียนตามมาตรา ๘๓ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท

มาตรา ๑๔๙ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๗๘ มาตรา ๘๑ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๘๒ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา ๑๔๙/๑^{๙๔} เจ้าของรถหรือผู้ครอบครองรถผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๘๖/๔ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา ๑๕๐ เจ้าของรถผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๙๐ หรือมาตรา ๙๑ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพันบาท

มาตรา ๑๕๑ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๙๓ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท แต่ถ้าผู้ฝ่าฝืนปฏิบัติหน้าที่ผู้ขับรถ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๙๓ วรรคหนึ่ง และได้กระทำการใด ๆ อันเป็นความผิดที่กำหนดไว้สำหรับการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ได้รับใบอนุญาตปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ประจำรถตามพระราชบัญญัตินี้ นอกจากต้องระวางโทษตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้ถือว่าผู้นั้นกระทำความผิดและต้องระวางโทษสำหรับการกระทำนั้นเช่นเดียวกับผู้ได้รับใบอนุญาตปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ประจำรถด้วย^{๙๖}

มาตรา ๑๕๒ ผู้ได้รับใบอนุญาตปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ประจำรถผู้ใดปฏิบัติหน้าที่ในระหว่างที่ถูกพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตตามมาตรา ๑๐๙ หรือปฏิบัติหน้าที่ในระหว่างถูกยึดใบอนุญาตชั่วคราวตามกฎหมายว่าด้วยจราจรทางบก ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท แต่ถ้าผู้นั้นปฏิบัติหน้าที่ผู้ขับรถ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี และปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท

มาตรา ๑๕๓ ผู้โดยสารผู้ใดโดยสารรถโดยมีเจตนาไม่ชำระค่าขนส่งหรือชำระค่าขนส่งไม่ครบถ้วนตามอัตราที่กำหนด หรือไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวงซึ่งออกตามมาตรา ๑๑๓ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา ๑๕๔ ผู้ใดจัดตั้งและดำเนินการสถานีขนส่ง โดยไม่ได้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๑๑๔ วรรคสาม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

^{๙๔} มาตรา ๑๔๙/๑ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๕๖

^{๙๖} มาตรา ๑๕๑ วรรคสอง เพิ่มโดยพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ๘) พ.ศ.

มาตรา ๑๕๕ ผู้ได้รับใบอนุญาตจัดตั้งและดำเนินการสถานีขนส่งผู้โดยสารที่ไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๒๑ วรรคหนึ่ง มาตรา ๑๒๒ มาตรา ๑๒๓ หรือมาตรา ๑๒๔ ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท

มาตรา ๑๕๖ ผู้ได้รับใบอนุญาตเป็นผู้ขับรถผู้โดยสารไม่นำรถเข้าหยุดหรือจอดเพื่อรับส่งผู้โดยสารหรือขนถ่ายสินค้า ณ สถานีขนส่งตามที่คณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกกลางกำหนด ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่ห้าพันบาทถึงสองหมื่นบาท

มาตรา ๑๕๗ ผู้ได้รับใบอนุญาตเป็นผู้ขับรถซึ่งนำรถเข้าหยุดหรือจอดเพื่อรับส่งผู้โดยสารหรือขนถ่ายสินค้า ณ สถานีขนส่งผู้โดยสารไม่ชำระค่าบริการเกี่ยวกับการดำเนินการของสถานีขนส่งให้แก่สถานีขนส่งตามมาตรา ๑๒๕ ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่ห้าพันบาทถึงสองหมื่นบาท

มาตรา ๑๕๘ ผู้ได้รับใบอนุญาตจัดตั้งสถานตรวจสภาพรถผู้โดยสารโดยทุจริตหรือจงใจออกใบรับรองตรวจสภาพรถโดยไม่ตรงตามความเป็นจริง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี และปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท และนายทะเบียนกลางมีอำนาจสั่งเพิกถอนใบอนุญาตจัดตั้งสถานตรวจสภาพรถนั้นเสียได้

มาตรา ๑๕๙ ผู้ใดเรียกเก็บค่าขนส่ง ค่าบริการบริหารจัดการขนส่ง ค่าบริการเกี่ยวกับการดำเนินการของสถานีขนส่ง หรือค่าบริการอย่างอื่นผิดไปจากอัตราที่คณะกรรมการกำหนด ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา ๑๖๐ ผู้ใด

(๑) ใช้ใบอนุญาตหรือเครื่องหมายอย่างหนึ่งอย่างใดที่ทางราชการออกให้แก่ผู้อื่น

(๒) ใช้เครื่องหมายอย่างหนึ่งอย่างใดที่ทางราชการออกให้สำหรับรถคันหนึ่งกับรถอีกคันหนึ่ง

(๓) ยินยอมให้ผู้อื่นใช้ใบอนุญาตหรือเครื่องหมายอย่างหนึ่งอย่างใดที่ทางราชการออกให้แก่ตน

(๔) เปลี่ยนแปลงหรือปิดบังทั้งหมดหรือแต่บางส่วนไม่ว่าโดยวิธีใด ๆ ซึ่งแผ่นป้ายเลขทะเบียนรถ หรือ

(๕) ใช้รถที่ได้รับยกเว้นภาษีตามมาตรา ๘๘ ให้ผิดไปจากวัตถุประสงค์ที่ได้รับยกเว้น

ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๖๑ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติทั้งหลายในกฎหมายว่าด้วยรถยนต์หรือกฎหมายว่าด้วยจราจรทางบกในส่วนที่เกี่ยวกับหน้าที่ของผู้ขับรถ ผู้เก็บค่าโดยสาร และนายตรวจตามมาตรา ๑๑๑ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา ๑๖๒ ผู้ใดเปลี่ยนแปลง ย้าย ทำลาย หรือกระทำให้เสียหายด้วยประการใด ๆ แก่เครื่องหมายหรือสิ่งอื่นใดที่ทางราชการได้ทำขึ้นเพื่อประโยชน์ในการขนส่ง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา ๑๖๓ บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้มีโทษปรับสถานเดียว ให้อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายมีอำนาจเปรียบเทียบปรับผู้ต้องหาได้ เมื่อผู้ต้องหาได้ชำระค่าปรับตามจำนวนที่อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายเปรียบเทียบภายในสามสิบวันแล้ว ให้ถือว่าคดีเลิกกันตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ถ้าผู้ต้องหาไม่ยินยอมตามที่เปรียบเทียบ หรือเมื่อยินยอมแล้วไม่ชำระค่าปรับภายในกำหนดเวลาดังกล่าวให้ดำเนินคดีเพื่อฟ้องร้องต่อไป

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๑๖๔ ในระหว่างที่ยังมิได้มีการตราพระราชบัญญัติให้ยกเลิกหรือระเบียบตามพระราชบัญญัตินี้ ให้กฎกระทรวง ข้อกำหนด ระเบียบ ข้อบังคับ หรือประกาศใด ๆ ที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติการขนส่ง พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการขนส่ง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๐ และพระราชบัญญัติการขนส่ง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๑๔ ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ซึ่งไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้คงใช้บังคับต่อไป

มาตรา ๑๖๕^๓ บรรดาใบอนุญาตที่ได้ออกให้ตามพระราชบัญญัติการขนส่ง พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการขนส่ง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๑๔ และพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ ให้ใช้ได้ต่อไปจนกว่าจะสิ้นอายุ และถ้าจะต่ออายุใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ยื่นคำขอก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุ

บรรดารถที่ได้จดทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ไว้แล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ถ้ามีการแก้ไขตัดแปลงโครงรถหรือขนาดสัดส่วนของตัวถังกว้างหรือยาวกว่าที่กำหนดในกฎกระทรวงออกตามความในมาตรา ๗๑ แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ อยู่แล้ว ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และการแก้ไขตัดแปลงนั้นกระทำได้

^๓ มาตรา ๑๖๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.

โดยชอบตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ที่ใช้บังคับในขณะนั้น ให้ถือว่าเป็นรถที่ถูกต้องตามกฎหมายกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๗๑

มาตรา ๑๖๖ ให้ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่ง ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการรับจัดการขนส่ง และเจ้าของรถที่ได้รับอนุญาตตามพระราชบัญญัติการขนส่ง พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการขนส่ง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๑๘ ปฏิบัติการให้ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๑๖๗ รถที่ได้เสียภาษีตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ไว้แล้วก่อนที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับและยังไม่ถึงกำหนดเสียภาษีครั้งถัดไป ให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีตามพระราชบัญญัตินี้จนกว่าจะครบกำหนดเวลาที่ได้เสียภาษีไว้

ให้อธิบดีมีอำนาจกำหนดให้รถตามวรรคหนึ่ง ซึ่งจะชำระภาษีครั้งแรกตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องชำระภาษีคราวละกี่งวดก็ได้

มาตรา ๑๖๘ คำขออนุญาตใด ๆ ที่ได้ยื่นไว้ตามพระราชบัญญัติการขนส่ง พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการขนส่ง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๑๘ และยังอยู่ในระหว่างการพิจารณา ให้ถือว่าเป็นคำขออนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้โดยอนุโลม และถ้าคำขออนุญาตดังกล่าวมีข้อความแตกต่างไปจากคำขออนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ นายทะเบียนมีอำนาจสั่งให้แก้ไขเพิ่มเติมคำขออนุญาตเพื่อให้การเป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ได้

มาตรา ๑๖๙ ในเขตท้องที่จังหวัดใดในระหว่างที่ยังไม่มีขนส่งจังหวัด ให้อำนาจและหน้าที่ของขนส่งจังหวัด เป็นอำนาจและหน้าที่ของนายทะเบียนกลาง

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

ส. โทตระกิตย์

รองนายกรัฐมนตรี

บัญชีอัตราภาษีรถตามมาตรา ๘๕^{๓๔}

(๑) รถที่ใช้ในการขนส่งประจำทาง การขนส่งไม่ประจำทาง การขนส่งโดยสารขนาดเล็ก และการขนส่งส่วนบุคคล ให้จัดเก็บภาษีประจำปี ดังนี้

น้ำหนักรถเป็นกิโลกรัม	รถที่ใช้ในการขนส่งประจำทาง	รถที่ใช้ในการขนส่งไม่ประจำทาง	รถที่ใช้ในการขนส่งโดยสารขนาดเล็ก	รถที่ใช้ในการขนส่งส่วนบุคคล
ไม่มากกว่า ๕๐๐ กิโลกรัม	๓๐๐ บาท	๔๕๐ บาท	๓๐๐ บาท	๑๕๐ บาท
ตั้งแต่ ๕๐๑ ถึง ๗๕๐ กิโลกรัม	๔๐๐ บาท	๖๐๐ บาท	๔๐๐ บาท	๓๐๐ บาท
ตั้งแต่ ๗๕๑ ถึง ๑,๐๐๐ กิโลกรัม	๕๐๐ บาท	๗๕๐ บาท	๕๐๐ บาท	๔๕๐ บาท
ตั้งแต่ ๑,๐๐๑ ถึง ๑,๒๕๐ กิโลกรัม	๖๐๐ บาท	๙๐๐ บาท	๖๐๐ บาท	๕๐๐ บาท
ตั้งแต่ ๑,๒๕๑ ถึง ๑,๕๐๐ กิโลกรัม	๗๐๐ บาท	๑,๐๕๐ บาท	๗๐๐ บาท	๑,๐๐๐ บาท
ตั้งแต่ ๑,๕๐๑ ถึง ๑,๗๕๐ กิโลกรัม	๘๐๐ บาท	๑,๒๐๐ บาท	๘๐๐ บาท	๑,๓๐๐ บาท
ตั้งแต่ ๑,๗๕๑ ถึง ๒,๐๐๐ กิโลกรัม	๑,๑๐๐ บาท	๑,๖๕๐ บาท	๑,๑๐๐ บาท	๑,๖๐๐ บาท
ตั้งแต่ ๒,๐๐๑ ถึง ๒,๕๐๐ กิโลกรัม	๑,๓๐๐ บาท	๑,๙๕๐ บาท	๑,๓๐๐ บาท	๑,๙๐๐ บาท
ตั้งแต่ ๒,๕๐๑ ถึง ๓,๐๐๐ กิโลกรัม	๑,๕๐๐ บาท	๒,๒๕๐ บาท	๑,๕๐๐ บาท	๒,๒๐๐ บาท
ตั้งแต่ ๓,๐๐๑ ถึง ๓,๕๐๐ กิโลกรัม	๑,๗๐๐ บาท	๒,๕๕๐ บาท		๒,๕๐๐ บาท
ตั้งแต่ ๓,๕๐๑ ถึง ๔,๐๐๐ กิโลกรัม	๑,๙๐๐ บาท	๒,๘๕๐ บาท		๒,๖๐๐ บาท
ตั้งแต่ ๔,๐๐๑ ถึง ๔,๕๐๐ กิโลกรัม	๒,๑๐๐ บาท	๓,๑๕๐ บาท		๒,๘๐๐ บาท
ตั้งแต่ ๔,๕๐๑ ถึง ๕,๐๐๐ กิโลกรัม	๒,๓๐๐ บาท	๓,๔๕๐ บาท		๓,๐๐๐ บาท
ตั้งแต่ ๕,๐๐๑ ถึง ๖,๐๐๐ กิโลกรัม	๒,๕๐๐ บาท	๓,๗๕๐ บาท		๓,๒๐๐ บาท
ตั้งแต่ ๖,๐๐๑ ถึง ๗,๐๐๐ กิโลกรัม	๒,๗๐๐ บาท	๔,๐๕๐ บาท		๓,๔๐๐ บาท
ตั้งแต่ ๗,๐๐๑ กิโลกรัม ขึ้นไป	๒,๙๐๐ บาท	๔,๓๕๐ บาท		๓,๖๐๐ บาท

(๒) รถตาม (๑) ที่ใช้พลังงานไฟฟ้า หรือใช้พลังงานทดแทน พลังงานอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อม หรือพลังงานอย่างประหยัด ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ให้จัดเก็บภาษีประจำปีในอัตรากึ่งหนึ่งของอัตราที่กำหนดไว้ตาม (๑)

(๓) รถตาม (๑) ที่ใช้ก๊าซธรรมชาติซึ่งเป็นก๊าซไฮโดรคาร์บอนที่ประกอบด้วย ก๊าซมีเทนเป็นส่วนใหญ่เป็นเชื้อเพลิง ให้จัดเก็บภาษีประจำปี ดังนี้

(ก) ระบบเชื้อเพลิงที่ใช้ก๊าซธรรมชาติดังกล่าวเพียงอย่างเดียว ให้จัดเก็บในอัตรากึ่งหนึ่งของอัตราที่กำหนดไว้ตาม (๑)

(ข) ระบบเชื้อเพลิงที่ใช้ก๊าซธรรมชาติดังกล่าวร่วมกับหรือสลับกับน้ำมันเชื้อเพลิงให้จัดเก็บในอัตราสามในสี่ของอัตราที่กำหนดไว้ตาม (๑)

^{๓๔} บัญชีอัตราภาษีรถตามมาตรา ๘๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๐

อัตราค่าธรรมเนียม

(๑) ใบอนุญาตประกอบการขนส่งประจำทาง ต่อเส้นทางหนึ่ง	ฉบับละ	๑๕,๐๐๐ บาท
(๒) ใบอนุญาตประกอบการขนส่ง ไม่ประจำทาง	ฉบับละ	๔,๐๐๐ บาท
(๓) ใบอนุญาตประกอบการขนส่งโดย รถขนาดเล็ก	ฉบับละ	๑,๕๐๐ บาท
(๔) ใบอนุญาตประกอบการขนส่งส่วนบุคคล	ฉบับละ	๑,๕๐๐ บาท
(๕) ใบอนุญาตประกอบการขนส่งระหว่างประเทศ		
(ก) ตลอดปี	ฉบับละ	๕,๐๐๐ บาท
(ข) เฉพาะคราว	ฉบับละ	๕๐๐ บาท
(๖) ใบอนุญาตประกอบการรับจัดการขนส่ง	ฉบับละ	๕,๐๐๐ บาท
(๗) ใบอนุญาตจัดตั้งและดำเนินการ สถานีขนส่ง	ฉบับละ	๑๐๐,๐๐๐ บาท
(๘) ใบอนุญาตผู้ขับรถและใบอนุญาต นายตรวจ	ฉบับละ	๒๐๐ บาท
(๙) ใบอนุญาตผู้เก็บค่าโดยสารและ ใบอนุญาตผู้บริการ	ฉบับละ	๑๐๐ บาท
(๑๐) ใบอนุญาตจัดตั้งสถานตรวจสภาพรถ	ฉบับละ	๒๐,๐๐๐ บาท
(๑๑) ใบแทนใบอนุญาต	ฉบับละ	๕๐๐ บาท
(๑๒) การโอนทะเบียนรถ	ครั้งละ	๒๐๐ บาท
(๑๓) แผ่นป้ายเลขทะเบียนรถและ เครื่องหมาย	แผ่นละ	๑๐๐ บาท
(๑๔) คำขออนุญาตประกอบการขนส่ง ประจำทาง	ฉบับละ	๑๐๐ บาท
(๑๕) คำขออื่น ๆ	ฉบับละ	๒๐ บาท
(๑๖) การต่ออายุใบอนุญาต	ครั้งละเท่ากับค่าธรรมเนียม สำหรับใบอนุญาตแต่ละฉบับ	

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากกฎหมายว่าด้วยการขนส่งได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานานแล้ว และสภาพการณ์ในปัจจุบันได้เปลี่ยนแปลงไปเป็นอันมาก บทบัญญัติทั้งหลายที่ใช้บังคับอยู่ไม่เหมาะสมกับกาลสมัย สมควรปรับปรุงบทบัญญัติกฎหมายว่าด้วยการขนส่งเสียใหม่ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๓^{๓๔}

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากผลแห่งการประกาศใช้พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ ได้ส่งผลกระทบต่อบรรดารถบรรทุกขนส่งสินค้าของผู้ประกอบการขนส่งส่วนบุคคล คือ

ก. รถบรรทุกที่ใช้รถมีน้ำหนักน้อยกว่าหนึ่งพันหกร้อยกิโลกรัมทั่วพระราชอาณาจักรสำหรับประกอบการภายในครอบครัว ต่างได้รับความเดือดร้อนอย่างยิ่ง เพราะต้องไปยื่นขอจดทะเบียนขนส่งส่วนบุคคล และต้องใช้ใบอนุญาตขับขี่ของกรมการขนส่งทางบก นอกเหนือไปจากใบอนุญาตของกรมตำรวจที่มีอยู่แล้ว ก่อให้เกิดความเดือดร้อน เพราะรถบรรทุกขนาดเล็กเหล่านี้จำเป็นต้องใช้ความชำนาญเชี่ยวชาญเป็นพิเศษไม่ เนื่องจากเป็นรถที่ส่วนมากใช้ในธุรกิจส่วนตัว ภายในครัวเรือนและใช้ในการขนส่งพืชผลของเกษตรกร จึงสมควรได้รับการยกเว้นไม่ต้องไปจดทะเบียนกับกรมการขนส่งทางบก และการใช้ใบขับขี่ของกรมการขนส่งทางบก

ข. สำหรับรถบรรทุกขนาดใหญ่ ซึ่งได้ประกอบการขนส่งส่วนบุคคลตามใบอนุญาตนั้น การจำกัดท้องที่ทำการขนส่งนั้น ย่อมก่อให้เกิดความไม่สะดวกและเป็นธรรม เพราะผู้ประกอบการขนส่งส่วนบุคคลก็ย่อมหมายถึงประกอบธุรกิจส่วนตัวนั่นเอง ท้องที่ที่กำหนดให้แน่นอนย่อมเป็นเครื่องกีดขวางการปฏิบัติงาน เพราะการที่จะบรรทุกสินค้าของตนไปส่งยังที่ต่าง ๆ การที่จะต้องไปขออนุญาตเป็นครั้งคราวนั้นย่อมก่อให้เกิดภาวะสูญเปล่าทางเศรษฐกิจ เป็นการเพิ่มราคาทุนโดยไม่จำเป็น

ค. โดยทั่วไปการตรวจสภาพรถมักล่าช้า เมื่อนำรถไปขอรับการตรวจแล้วแต่ปรากฏว่ารถมีจำนวนมาก ตรวจสภาพไม่ทันหากนำไปวิ่งขนส่งก็ต้องถูกจับกุม และมีโทษสูง และการที่จอดรอการตรวจสภาพเป็นระยะนาน ๆ นั้น ย่อมทำให้เศรษฐกิจกระทบกระเทือน จึงสมควรกำหนดเวลาตรวจไว้ และหากความล่าช้าเป็นเพราะความผิดของพนักงานหรือผู้มีอำนาจตรวจสภาพ ก็ไม่สมควรเอาโทษแก่ผู้ประกอบการขนส่งที่ขอตรวจสภาพไว้แล้ว เพราะโทษมีกำหนดสูง

ง. การต่อใบอนุญาตตามบทเฉพาะกาลของใบอนุญาตประกอบการขนส่งซึ่งได้รับอนุญาตไว้แล้ว ก่อนใช้พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ ขนาดและส่วนซึ่งพนักงานตรวจสภาพตามกฎหมายเก่า ทั้งของกรมตำรวจและกรมการขนส่งทางบก ไม่เป็นระเบียบเดียวกัน และมีมาตรฐานต่างกัน ฉะนั้น การขอต่อใบอนุญาตใหม่จึงไม่สมควรนำเหตุผลของการผิดขนาด

^{๓๔} ราชกิจจานุเบกษา/เล่ม ๙๗/ตอนที่ ๑๖๐/ฉบับพิเศษ หน้า ๑/๑๕ ตุลาคม ๒๕๒๓

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

และส่วนมาเป็นข้อปฏิเสธ การขอต่อใบอนุญาตแก่นั้นอาศัยเหตุผลดังกล่าว จึงจำเป็นต้องแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติฉบับนี้

พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ พ.ศ. ๒๕๒๙^{๔๐}

มาตรา ๕ อัตราภาษีรถตามพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดนี้ ไม่ใช่บังคับแก่รถที่ได้จดทะเบียนและเสียภาษีรถประจำปีไว้แล้ว หรือที่ค้างชำระภาษีรถประจำปีก่อนวันที่พระราชกำหนดนี้ใช้บังคับ ทั้งนี้ สำหรับภาษีรถประจำปีที่เคยเสียไว้แล้ว หรือที่ค้างชำระนั้น

มาตรา ๖ รถที่ได้จดทะเบียนและเสียภาษีรถประจำปีไว้แล้วก่อนวันที่พระราชกำหนดนี้ใช้บังคับ หากเป็นรถที่ไม่ได้รับการลดภาษีรถประจำปีตามพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามความในมาตรา ๘๘ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดนี้ ให้เสียภาษีรถประจำปีสำหรับปีต่อไป ดังต่อไปนี้

(๑) ปีที่หนึ่ง ให้เสียในอัตรากึ่งหนึ่งของอัตราตามที่กำหนดในบัญชีอัตราภาษีรถตามมาตรา ๘๕

(๒) ปีที่สอง ให้เสียในอัตราสามในสี่ของอัตราตามที่กำหนดในบัญชีอัตราภาษีรถตามมาตรา ๘๕

(๓) ปีต่อไป ให้เสียในอัตราตามที่กำหนดในบัญชีอัตราภาษีรถตามมาตรา ๘๕

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชกำหนดฉบับนี้ คือ โดยที่ในปัจจุบันมีรถจำนวนมากใช้น้ำมันดีเซลหรือก๊าซเป็นเชื้อเพลิง ทำให้เกิดความจำเป็นในการส่งน้ำมันดีเซลหรือก๊าซเข้ามาในราชอาณาจักร ดังนั้น เพื่อป้องกันมิให้มีการเพิ่มจำนวนรถที่ใช้น้ำมันดีเซลหรือก๊าซเป็นเชื้อเพลิง และเพื่อเป็นการประหยัดเงินตราต่างประเทศในการนำเข้าน้ำมันเชื้อเพลิงดังกล่าวสมควรแก้ไขพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ และโดยที่เป็นการฉุกเฉินที่มีความจำเป็นเร่งด่วนในอันที่จะรักษาความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ จึงจำเป็นต้องตราพระราชกำหนดนี้

ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง การไม่อนุมัติพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ พ.ศ. ๒๕๒๙^{๔๑}

ตามที่คณะรัฐมนตรีได้เสนอขอให้สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาพิจารณานุมัติพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ พ.ศ. ๒๕๒๙ นั้น

^{๔๐} ราชกิจจานุเบกษา/เล่ม ๑๐๓/ตอนที่ ๑๕/ฉบับพิเศษ หน้า ๓๑/๓๑ มกราคม ๒๕๒๙

^{๔๑} ราชกิจจานุเบกษา/เล่ม ๑๐๓/ตอนที่ ๗๕/หน้า ๑๑/๖ พฤษภาคม ๒๕๒๙

ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ ๑/๒๕๒๙ (สมัยสามัญ) วันพฤหัสบดีที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๒๙ ที่ประชุมได้ลงมติไม่อนุมัติ

จึงประกาศมาตามความในมาตรา ๑๕๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๐^{๓๖}

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ประเทศไทยได้ทำความตกลงกับประเทศในสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ว่าด้วยการยอมรับใบอนุญาตขับรถภายในประเทศซึ่งกันและกัน และโดยที่ประเทศไทยอาจทำความตกลงในทำนองเดียวกันกับประเทศอื่น ๆ ด้วย ซึ่งความตกลงดังกล่าวจะมีผลให้ผู้มีใบอนุญาตขับรถที่ออกโดยพนักงานเจ้าหน้าที่หรือสมาคมยานยนต์ ที่ได้รับอนุญาตจากรัฐบาลของประเทศในสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ หรือจากรัฐบาลของประเทศที่ประเทศไทยมีความตกลงด้วย สามารถใช้ใบอนุญาตขับรถนั้นขับรถในประเทศไทยได้ ฉะนั้น เพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามพันธกรณีที่ประเทศไทยมีอยู่กับต่างประเทศตามความตกลงดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๕^{๓๗}

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากผู้ได้รับใบอนุญาตปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ประจำรถ โดยเฉพาะผู้ได้รับใบอนุญาตเป็นผู้ขับรถส่วนมากมักนิยมเสพยาเสพติดให้โทษหรือวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทในขณะปฏิบัติหน้าที่ ทำให้เกิดอุบัติเหตุสร้างความสูญเสียแก่ชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สินของประชาชนบนท้องถนนเป็นอันมาก สมควรมีบทบัญญัติกำหนดความผิดและกำหนดโทษเกี่ยวกับการเสพยาเสพติดให้โทษ หรือวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทในขณะปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว และให้อำนาจผู้ตรวจการ พนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจ สั่งให้ผู้ได้รับใบอนุญาตปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ประจำรถที่มีเหตุอันควรเชื่อว่าเมาสุราหรือของมีเมามาอย่างอื่นหรือเสพยาเสพติดให้โทษ หรือเสพวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท ในขณะปฏิบัติหน้าที่รับการตรวจหรือทดสอบถึงเหตุดังกล่าวได้ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๓๕^{๓๘}

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ปรากฏว่าอุบัติเหตุที่เกิดจากรถที่ใช้ในการขนส่งวัตถุอันตราย ได้ก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่ร่างกาย ชีวิต และทรัพย์สินของบุคคลภายนอก แต่โดยที่พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ ยังไม่มีบทบัญญัติควบคุมการขนส่งวัตถุอันตรายไว้อย่างเพียงพอและเหมาะสม สมควรแก้ไขปรับปรุง

^{๓๖} ราชกิจจานุเบกษา/เล่ม ๑๐๔/ตอนที่ ๒๗๐/ฉบับพิเศษ หน้า ๕๓/๒๘ ธันวาคม ๒๕๓๐

^{๓๗} ราชกิจจานุเบกษา/เล่ม ๑๐๙/ตอนที่ ๑๔/หน้า ๑๔/๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๕

^{๓๘} ราชกิจจานุเบกษา/เล่ม ๑๐๙/ตอนที่ ๓๘/หน้า ๙/๕ เมษายน ๒๕๓๕

พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ ในส่วนที่เกี่ยวกับการขนส่งวัตถุอันตรายเสียใหม่ เพื่อความปลอดภัยในการขนส่ง จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๓๗^{๔๔}

หมายเหตุ:- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ปัจจุบันมีผู้นำรถยนต์นั่งส่วนบุคคลเกินเจ็ดคนแต่ไม่เกินสิบสองคน หรือรถยนต์ส่วนบุคคลที่มีน้ำหนักไม่เกินหนึ่งพันหกหรือกิโลกรัม ซึ่งจดทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ ไปใช้ประกอบการขนส่งเพื่อสินจ้างในลักษณะที่เป็นการแก่งแย่งแข่งขันกับผู้ได้รับอนุญาตประกอบการขนส่งประจำทาง โดยมีได้รับอนุญาตให้ประกอบการขนส่งจากนายทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก และโดยที่บทบัญญัติของกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบกได้บัญญัติยกเว้นไว้มิให้ใช้บังคับแก่การขนส่งโดยรถยนต์ดังกล่าว เป็นเหตุให้ทางราชการไม่สามารถเข้าควบคุมและจัดระเบียบการขนส่งได้ จึงเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติการให้เป็นไปตามกฎหมาย สมควรปรับปรุงบทบัญญัติดังกล่าวให้เหมาะสม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๓๗^{๔๕}

มาตรา ๔ บรรดาใบอนุญาตปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ประจำรถที่ได้ออกให้ตามพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ ให้ใช้ได้ต่อไปจนกว่าจะสิ้นอายุ และถ้าผู้ได้รับใบอนุญาตประสงค์จะต่ออายุใบอนุญาต ให้นำความในมาตรา ๑๐๐ แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้มาใช้บังคับ

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบกที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน ได้กำหนดให้ใบอนุญาตปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ประจำรถมีอายุเพียงหนึ่งปี ทำให้ผู้ประกอบการอาชีพเป็นผู้ประจำรถจะต้องมาต่อใบอนุญาตทุก ๆ หนึ่งปี ซึ่งเป็นระยะเวลาที่สั้นมากทำให้เกิดความไม่สะดวกเสียเวลาและค่าใช้จ่ายแก่ผู้ประกอบการอาชีพดังกล่าวเป็นอย่างยิ่งในการที่จะต้องเดินทางมาต่อใบอนุญาตทุก ๆ ปี โดยเฉพาะผู้ที่เดินทางไปทำงานในจังหวัดอื่น การกำหนดระยะเวลาดังกล่าวจึงเป็นการเพิ่มภาระให้แก่ผู้ประกอบการอาชีพดังกล่าวโดยไม่จำเป็น จึงสมควรให้มีการขยายอายุของใบอนุญาตปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ประจำรถเพิ่มขึ้นจากหนึ่งปีเป็นสามปี จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๔๒^{๔๖}

^{๔๔} ราชกิจจานุเบกษา/เล่ม ๑๑๑/ตอนที่ ๒๖ ก/หน้า ๑/๒๑ มิถุนายน ๒๕๓๗

^{๔๕} ราชกิจจานุเบกษา/เล่ม ๑๑๑/ตอนที่ ๒๘ ก/หน้า ๑/๓๐ มิถุนายน ๒๕๓๗

^{๔๖} ราชกิจจานุเบกษา/เล่ม ๑๑๖/ตอนที่ ๒๐ ก/หน้า ๒๓/๒๕ มีนาคม ๒๕๔๒

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ในปัจจุบันอุบัติเหตุร้ายแรงที่เกิดบนท้องถนนอันเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่ชีวิตและทรัพย์สินของบุคคลต่าง ๆ นั้น มีสาเหตุมาจากการที่ผู้ขับรถเมาสูราหรือของมีนเมาอย่างอื่น เสพยาเสพติดให้โทษ หรือเสพวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท รวมทั้งการปฏิบัติหน้าที่ขับรถติดต่อกันนานเกินไปจนทำให้ผู้ขับรถเกิดความตึงเครียด ดังนั้น เพื่อเป็นการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุร้ายแรงอันเนื่องมาจากกรณีดังกล่าว สมควรกำหนดห้ามมิให้ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งใช้หรือยินยอมให้ผู้ขับรถซึ่งมีอาการหรือกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งดังกล่าวปฏิบัติหน้าที่ขับรถที่ใช้ในการขนส่ง และกำหนดให้มีหน้าที่ควบคุมดูแลและป้องกันมิให้ผู้ขับรถที่มีอาการหรือกระทำการเช่นนั้นขับรถที่ใช้ในการขนส่งด้วย รวมทั้งสมควรกำหนดให้ผู้ได้รับใบอนุญาตเป็นผู้ขับรถปฏิบัติหน้าที่ขับรถได้ไม่เกินสี่ชั่วโมงติดต่อกัน เพื่อไม่ให้เกิดความตึงเครียดจนเกินไป นอกจากนี้สมควรกำหนดให้ผู้ปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ประจำรถโดยไม่ได้รับใบอนุญาต และได้กระทำการใด ๆ อันเป็นความผิดที่กำหนดไว้สำหรับผู้ได้รับใบอนุญาตปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ประจำรถ ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับผู้ได้รับใบอนุญาตปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ประจำรถที่กระทำความผิดดังกล่าวด้วย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๕๒^{๔๔}

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ ยังมีได้บัญญัติให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ เพื่อที่จะให้มีการจัดสรรภาษีที่จัดเก็บได้ให้เป็นรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลได้ นอกจากนี้โดยที่ถ้อยคำเกี่ยวกับราชการส่วนท้องถิ่นในกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบกมีใช้อยู่หลายคำตามรูปแบบของราชการส่วนท้องถิ่นซึ่งมีอยู่หลากหลาย โดยเมื่อจัดตั้งราชการส่วนท้องถิ่นขึ้นใหม่ ก็จะต้องแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบกทุกครั้ง เพื่อให้ราชการส่วนท้องถิ่นนั้นได้รับการจัดสรรภาษีรูด ดังเช่นในกรณีขององค์การบริหารส่วนตำบลนี้เป็นต้น ฉะนั้น เพื่อให้องค์การบริหารส่วนตำบลได้รับจัดสรรภาษีรูด และเพื่อปรับปรุงถ้อยคำเกี่ยวกับราชการส่วนท้องถิ่นให้ครอบคลุมถึงราชการส่วนท้องถิ่นทุกประเภท จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

*พระราชกฤษฎีกาแก้ไขบทบัญญัติให้สอดคล้องกับการโอนอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๕๕ พ.ศ. ๒๕๕๕^{๔๕}

มาตรา ๘ ในพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ ให้แก้ไขคำว่า “เลขาธิการเร่งรัดพัฒนาชนบทหรือผู้แทน” เป็น “อธิบดีกรมทางหลวงชนบทหรือผู้แทน” และคำ

^{๔๔} ราชกิจจานุเบกษา/เล่ม ๑๑๖/ตอนที่ ๒๐ ก/หน้า ๒๗/๒๕ มีนาคม ๒๕๕๒

^{๔๕} ราชกิจจานุเบกษา/เล่ม ๑๑๙/ตอนที่ ๑๐๒ ก/หน้า ๖๖/๕ ตุลาคม ๒๕๕๕

ว่า “ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผนมหาดไทย” เป็น “ผู้อำนวยการสำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร”

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชกฤษฎีกาฉบับนี้ คือ โดยที่พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ ได้บัญญัติให้จัดตั้งส่วนราชการขึ้นใหม่โดยมีการกิจใหม่ ซึ่งได้มีการตราพระราชกฤษฎีกาโอนกิจการบริหารและอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม นั้นแล้ว และเนื่องจากพระราชบัญญัติดังกล่าวได้บัญญัติให้โอนอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการ รัฐมนตรีผู้ดำรงตำแหน่งหรือผู้ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในส่วนราชการเดิมมาเป็นของส่วนราชการใหม่ โดยให้มีการแก้ไขบทบัญญัติต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับอำนาจหน้าที่ที่โอนไปด้วย ฉะนั้น เพื่ออนุวัติให้เป็นไปตามหลักการที่ปรากฏในพระราชบัญญัติและพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว จึงสมควรแก้ไขบทบัญญัติของกฎหมายให้สอดคล้องกับการโอนส่วนราชการ เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องมีความชัดเจนในการใช้กฎหมายโดยไม่ต้องไปค้นหาในกฎหมายโอนอำนาจหน้าที่ว่าตามกฎหมายใดได้มีการโอนภารกิจของส่วนราชการหรือผู้รับผิดชอบตามกฎหมายนั้นไปเป็นของหน่วยงานใดหรือผู้ใดแล้ว โดยแก้ไขบทบัญญัติของกฎหมายให้มีการเปลี่ยนชื่อส่วนราชการ รัฐมนตรี ผู้ดำรงตำแหน่งหรือผู้ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการให้ตรงกับการโอนอำนาจหน้าที่ และเพิ่มผู้แทนส่วนราชการในคณะกรรมการให้ตรงตามภารกิจที่มีการตัดโอนจากส่วนราชการเดิมมาเป็นของส่วนราชการใหม่รวมทั้งตัดส่วนราชการเดิมที่มีการยุบเลิกแล้ว ซึ่งเป็นการแก้ไขให้ตรงตามพระราชบัญญัติและพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชกฤษฎีกานี้

พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๔๖^{๔๐}

มาตรา ๕ รถที่ค้างชำระภาษีรถประจำปีอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับให้ดำเนินการดังนี้

(๑) ให้นายทะเบียนประกาศหมายเลขทะเบียนพร้อมทั้งจำนวนภาษีค้างชำระไว้ ณ ที่ทำการนายทะเบียนและในสถานที่ที่อธิบดีประกาศกำหนดภายในหกสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

(๒) ให้เจ้าของรถหรือผู้ครอบครองรถทำความตกลงกับนายทะเบียนในการชำระภาษีค้างชำระภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนได้มีประกาศตาม (๑) โดยให้ได้รับยกเว้นเงินเพิ่ม หากมีภาษีค้างชำระเกินกว่าสามปี ให้คิดภาษีค้างชำระเพียงสามปี และให้ผ่อนชำระเป็นงวดได้ ตามระเบียบที่อธิบดีประกาศกำหนด

(๓) เจ้าของรถหรือผู้ครอบครองรถที่มีได้ดำเนินการตาม (๒) ต้องเสียภาษีค้างชำระทั้งหมด พร้อมทั้งเงินเพิ่มในอัตราร้อยละหนึ่งต่อเดือนของจำนวนภาษีที่ค้างชำระ

^{๔๐} ราชกิจจานุเบกษา/เล่ม ๑๒๐/ตอนที่ ๔๘ ก/หน้า ๙/๒๙ พฤษภาคม ๒๕๔๖

(๔) เมื่อครบกำหนดระยะเวลาตาม (๒) รถที่ค้างชำระภาษีรถประจำปีตั้งแต่สามปีขึ้นไป หรือรถที่ค้างชำระภาษีรถประจำปีไม่ถึงสามปี แต่ต่อมาภายหลังค้างชำระภาษีติดต่อกันครบสามปีให้ถือว่าทะเบียนรถเป็นอันระงับไป และให้เจ้าของรถหรือผู้ครอบครองรถมีหน้าที่ส่งคืนแผ่นป้ายเลขทะเบียนรถต่อนายทะเบียน และนำหนังสือแสดงการจดทะเบียนรถมาแสดงต่อนายทะเบียน เพื่อบันทึกหลักฐานการระงับทะเบียนรถภายในสามสิบวันนับแต่วันครบกำหนดระยะเวลาตาม (๒) หรือนับแต่วันค้างชำระภาษีติดต่อกันครบสามปี แล้วแต่กรณี

ให้นำมาตรา ๘๖/๒ มาตรา ๘๖/๓ วรรคสองและวรรคสาม และมาตรา ๘๖/๔ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้มาใช้บังคับโดยอนุโลม

เจ้าของรถหรือผู้ครอบครองรถผู้ใดไม่ส่งคืนแผ่นป้ายเลขทะเบียนรถและนำหนังสือแสดงการจดทะเบียนรถมาแสดงต่อนายทะเบียนตามความใน (๔) ให้นำโทษตามมาตรา ๑๔๙/๑ แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้มาใช้บังคับ

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ปัจจุบันมีเจ้าของรถเป็นจำนวนมากละเลยหรือหลีกเลี่ยงการชำระภาษีรถประจำปี ทำให้มีภาษีรถประจำปีค้างชำระเพิ่มขึ้นทุกปี และเมื่อมีการเปลี่ยนเจ้าของรถก็เกิดข้อโต้แย้งในภาระภาษีรถประจำปีที่ค้างชำระ สมควรปรับปรุงมาตรการในการจัดเก็บภาษีรถประจำปีที่ค้างชำระให้ได้ผลอย่างจริงจัง จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๐^{๑๐}

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากปัจจุบันสถานการณ์ราคาน้ำมันได้ปรับตัวสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งปัญหาทางด้านมลภาวะทางอากาศที่เพิ่มมากขึ้น และเพื่อเป็นการส่งเสริมให้มีการใช้พลังงานอื่นทดแทนการใช้ น้ำมันเชื้อเพลิง สนับสนุนการใช้พลังงานอย่างประหยัด และการใช้พลังงานสะอาดเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม อันจะเป็นการช่วยให้มีการใช้พลังงานอย่างเหมาะสมและคุ้มค่าและก่อให้เกิดผลดีต่อระบบเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมของประเทศ สมควรส่งเสริมการใช้รถที่ใช้พลังงานดังกล่าวโดยกำหนดให้มีอัตราภาษีประจำปีสำหรับรถเหล่านี้เป็นการเฉพาะ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ณัฐพร/แก้ไข

วศิน/ตรวจ

๖ ตุลาคม ๒๕๕๓

^{๑๐} ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๔/ตอนที่ ๑๐๒ ก/หน้า ๑/๓๐ ธันวาคม ๒๕๕๐

ที่ นร ๐๕๐๗/๑๙๙๕๙

๗ ตุลาคม ๒๕๕๗

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
ปฏิบัติหน้าที่
สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
เลขรับ ๕๒๗๙
วันที่ ๗ ต.ค. ๒๕๕๗
เวลา ๐๘.๒๕ น.

สำนักนายกรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติที่เสนอสภานิติบัญญัติแห่งชาติ จำนวน ๑๐ ฉบับ

กราบเรียน ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติในเรื่องนี้ จำนวน ๑๐ ฉบับ

กลุ่มงานบริหารทั่วไป
รับที่ ๑๒๕๖/๕๗ วันที่ ๗ ต.ค. ๕๗
เวลา ๐๙.๓๙ น. ส่ง ส.อ.ค.ค.พ.ว.น.
สำนักการประชุม

ด้วยคณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาลงมติให้เสนอ

๑. ร่างพระราชบัญญัติความรับผิดชอบทางแพ่งเพื่อความปลอดภัยจากมลพิษน้ำมัน พ.ศ.

๒. ร่างพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (ปรับปรุงหน่วยงานที่ได้รับ

ยกเว้นภาษีประจำปี)

๓. ร่างพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (กำหนดความผิดเกี่ยวกับการถ่ายวิดีโอ

ในโรงภาพยนตร์)

๔. ร่างพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คุ้มครองข้อมูลการบริหารสิทธิ)

๕. ร่างพระราชบัญญัติความลับทางการค้า (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

๖. ร่างพระราชบัญญัติกองอาสารักษาดินแดน (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

๗. ร่างพระราชบัญญัติจรรยาบรรณทางบก (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (ส่งใบสั่งทางไปรษณีย์)

๘. ร่างพระราชบัญญัติจรรยาบรรณทางบก (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (กำหนดสัญญาอนุญาต

เพิ่มเติมกำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่ใช้ไฟฉายเรืองแสงในการแสดงสัญญาณจราจรได้)

๙. ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.

๑๐. ร่างพระราชบัญญัติวิชาชีพเภสัชกรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

จำนวน ๑๐ ฉบับ ต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติเป็นเรื่องด่วน

จึงขอเสนอร่างพระราชบัญญัตินี้จำนวน ๑๐ ฉบับ พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผล และบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ มาเพื่อขอได้โปรดนำเสนอสภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาเป็นเรื่องด่วนต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

พลเอก

(ประยุทธ์ จันทร์โอชา)
นายกรัฐมนตรี

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๓๐๔ (อำนวยการ)

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๕๘

กลุ่มงานนิติคดี
รับที่ ๑๙๖(๒) / ๒๕๕๗
วันที่ ๗ ต.ค. ๕๗
เวลา ๐๙.๕๕ น.
สำนักการประชุม

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ..)
พ.ศ.

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ เพื่อยกเว้นการขอ
อนุญาตประกอบการขนส่งส่วนบุคคล และยกเว้นภาษีรถประจำปีให้แก่ส่วนราชการหรือหน่วยงาน
ของรัฐ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๙ และมาตรา ๘๘)

เหตุผล

เนื่องจากปัจจุบันได้มีการปรับปรุงการบริหารราชการ ทำให้มีหน่วยงานของรัฐ
รูปแบบต่าง ๆ เกิดขึ้นเพิ่มเติมจากหน่วยงานทางราชการที่มีอยู่เดิม อีกทั้งหน่วยงานทางราชการเดิม
บางหน่วยก็ได้มีการปรับเปลี่ยนฐานะหรือรูปแบบการดำเนินการใหม่ อันมีผลทำให้หน่วยงานนั้น ๆ
มิได้มีฐานะเป็นกระทรวง ทบวง กรม หรือหน่วยงานตามที่กฎหมายกำหนดให้ได้รับยกเว้นการขอ
อนุญาตประกอบการขนส่งส่วนบุคคลและยกเว้นภาษีรถประจำปี อย่างไรก็ตาม เนื่องจากหน่วยงาน
ที่เกิดขึ้นหรือปรับเปลี่ยนใหม่นั้นมีฐานะเป็นหน่วยงานของรัฐ สมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วย
การขนส่งทางบกเพื่อให้หน่วยงานดังกล่าวได้รับยกเว้นการขออนุญาตประกอบการขนส่งส่วนบุคคล
และยกเว้นภาษีรถประจำปี จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่าง
พระราชบัญญัติ
การขนส่งทางบก (ฉบับที่ ..)
พ.ศ.

.....
.....
.....

.....
.....
โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก

.....
.....
มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก
(ฉบับที่ ..) พ.ศ.”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๙ แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๙ บทบัญญัติแห่งมาตรา ๒๓ มิให้ใช้บังคับแก่การขนส่งส่วนบุคคล ซึ่งหน่วยงานของรัฐ วัด มัสยิด มิชซัง มูลนิธิ สภากาชาดไทย และสถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล เป็นผู้ประกอบการขนส่ง แต่ผู้ประกอบการขนส่งต้องปฏิบัติตามบทบัญญัติอื่นแห่งพระราชบัญญัตินี้เสมือนดังเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งส่วนบุคคลทุกประการ”

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๘๘ แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๘๘ รถที่ใช้ในการขนส่งส่วนบุคคลของส่วนราชการ องค์การตามรัฐธรรมนูญ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น มหาวิทยาลัยและสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ

องค์การมหาชน หน่วยงานอื่นของรัฐตามที่กำหนดในกฎกระทรวง วัด มัสยิด มิชซัง มูลนิธิ และสภากาชาดไทย ให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษี”

มาตรา ๕ บรรดาภาษีประจำปีของรถของหน่วยงานตามมาตรา ๘๘ แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ที่ค้างชำระไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้เป็นอันระงับไป

มาตรา ๖ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....
นายกรัฐมนตรี

บันทึกวิเคราะห์สรุป

สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
และร่างพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้เสนอร่างพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
และร่างพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้จัดทำบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่าง
พระราชบัญญัติทั้งสองฉบับ ดังต่อไปนี้

๑. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ

เดิมกรมการขนส่งทางบกได้มีหนังสือ ที่ คค ๐๔๐๔/๑๐๒ ลงวันที่ ๙ มกราคม ๒๕๕๐
ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า โดยที่พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง
กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ ได้มีการยุบเลิกทบวงมหาวิทยาลัย ซึ่งตามมาตรา ๘๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบ
บริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ กำหนดให้มหาวิทยาลัยในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย
มีฐานะเป็นนิติบุคคลในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาเท่านั้น โดยมีได้กำหนดให้มีฐานะ
เป็นกรมหรือเทียบเท่ากรม จึงมีประเด็นข้อกฎหมายที่จะต้องขอหารือว่า รถของมหาวิทยาลัย
หรือสถาบันการศึกษาดังกล่าวจะได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมและภาษีประจำปีหรือไม่ และสำนักงาน
คณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) ได้มีหนังสือที่ ศธ ๐๕๐๙.๖ (๒.๓)/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๙ มกราคม ๒๕๕๐
ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาสรุปความได้ว่า มหาวิทยาลัยของรัฐไม่สามารถจดทะเบียน
รถยนต์ที่จัดซื้อใหม่ได้เช่นที่เคยปฏิบัติมาแต่เดิม เนื่องจากเจ้าหน้าที่กรมการขนส่งทางบกให้เหตุผลว่า
มหาวิทยาลัยของรัฐมิได้มีฐานะเป็นกรมตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน
กรมการขนส่งทางบกจึงไม่อาจรับจดทะเบียนรถยนต์ของมหาวิทยาลัยของรัฐโดยให้ได้รับการยกเว้น
ไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมและภาษีประจำปีได้ ซึ่งเรื่องนี้ สกอ. เห็นว่าแม้มหาวิทยาลัยหรือสถาบัน
ในสังกัด สกอ. จะไม่มีกฎหมายระบุโดยชัดเจนว่ามีฐานะเป็นกรม แต่มหาวิทยาลัยหรือสถาบัน
ในสังกัด สกอ. ก็ยังคงมีอำนาจในการบริหารบรรดากิจการ ทรัพย์สิน หนี้ ข้าราชการ ลูกจ้าง
และเงินงบประมาณ ตลอดจนบังคับบัญชาข้าราชการ และลูกจ้างได้ โดยไม่มีความแตกต่างจาก
ส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรมแต่ประการใด

กรมการขนส่งทางบก และ สกอ. พิจารณาแล้วเห็นว่า กรณีดังกล่าวเป็นปัญหา
ข้อกฎหมายที่สำคัญ จึงได้เสนอให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาวินิจฉัยเพื่อยึดถือเป็น
แนวทางปฏิบัติที่ถูกต้องต่อไป

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ได้ให้ความเห็นตามบันทึกสำนักงาน
คณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง ฐานะของมหาวิทยาลัยของรัฐตามพระราชบัญญัติรถยนต์
พ.ศ. ๒๕๒๒ (เรื่องเสรีจที่ ๗๔๑-๗๔๒/๒๕๕๐) สรุปความได้ว่า บทบัญญัติมาตรา ๙ และมาตรา ๓๐
แห่งพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ มีวัตถุประสงค์ในการที่จะยกเว้นค่าธรรมเนียมและ

ภาษีประจำปีให้แก่รถของหน่วยงานต่างๆ ของรัฐทุกประเภททั้งส่วนกลางและส่วนท้องถิ่น แต่มาตรา ๙ (๓) กำหนดไว้ชัดเจนว่าให้ได้รับยกเว้นเฉพาะรถของกระทรวง ทบวง และกรมเท่านั้น การที่มหาวิทยาลัยของรัฐเคยได้รับการยกเว้นไว้ ก็เนื่องจากมีกฎหมายกำหนดให้มหาวิทยาลัยของรัฐ มีฐานะเป็นกรม แต่ในปัจจุบันกฎหมายจัดตั้งมหาวิทยาลัยของรัฐส่วนใหญ่มิได้กำหนดไว้เช่นนั้น แม้ว่าจะมีความประสงค์ให้เป็นหน่วยงานของรัฐในอีกรูปแบบหนึ่งก็ตาม แต่อย่างไรก็ตาม เมื่อเจตนารมณ์ของมาตรา ๙ (๓) แห่งพระราชบัญญัติรถยนต์ฯ ประสงค์จะยกเว้นค่าธรรมเนียมให้แก่รถของส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐแล้ว ก็สมควรแก้ไขกฎหมายเพื่อให้การยกเว้นนั้นครอบคลุมถึงหน่วยงานของรัฐในรูปแบบใหม่ด้วย คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) จึงได้ยกร่างพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. เพื่อแก้ไขในประเด็นดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีไปพร้อมกับการตอบข้อหารือดังกล่าว

ต่อมากระทรวงคมนาคมได้ขอเพิ่มเติมหลักการจากร่างพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ที่คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ได้ยกร่างขึ้น เพื่อปรับปรุงประเภทของหน่วยงานราชการที่ได้รับการยกเว้นค่าธรรมเนียมหรือภาษีประจำปีครอบคลุมถึงหน่วยงานของรัฐในรูปแบบใหม่ และยกเว้นค่าธรรมเนียมและภาษีประจำปีค้างชำระของหน่วยงานดังกล่าว และเสนอร่างพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ..) พ.ศ. เพื่อปรับปรุงประเภทของหน่วยงานราชการที่ได้รับการยกเว้นค่าธรรมเนียมหรือภาษีประจำปี และยกเว้นค่าธรรมเนียมและภาษีประจำปีค้างชำระของหน่วยงานราชการ รวมทั้งการขออนุญาตประกอบการขนส่งส่วนบุคคลให้กับรถที่นำไปใช้เพื่อการขนส่งมาเพื่อดำเนินการควบคู่กันด้วย

๒. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติทั้งสองฉบับ

๒.๑ ร่างพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ซึ่งได้ผ่านการพิจารณาของรัฐสภาและประกาศราชกิจจานุเบกษาบังคับใช้เป็นกฎหมายแล้ว มีสาระสำคัญโดยสรุปดังนี้

(๑) แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๙ (๓) แห่งพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๒๗ โดยกำหนดให้รถของส่วนราชการ องค์การตามรัฐธรรมนูญ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น มหาวิทยาลัยและสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ องค์การมหาชน และหน่วยงานอื่นของรัฐตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ทั้งนี้ เฉพาะรถที่มีได้ใช้ในทางการค้าหรือหากำไร ได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมและภาษีประจำปี เนื่องจากปัจจุบันได้มีหน่วยงานในภาครัฐรูปแบบต่างๆ เกิดขึ้นเพิ่มเติมจากหน่วยงานทางราชการที่มีอยู่เดิม อีกทั้งหน่วยงานทางราชการที่มีอยู่เดิมบางแห่งก็มีการปรับเปลี่ยนฐานะหรือรูปแบบการดำเนินการ อันทำให้บทบัญญัติของกฎหมายไม่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของกฎหมายซึ่งประสงค์จะยกเว้นค่าธรรมเนียมให้แก่รถของหน่วยงานในภาครัฐที่มีใช้รัฐวิสาหกิจ (ร่างมาตรา ๓)

(๒) กำหนดให้บรรดาค่าธรรมเนียมและภาษีประจำปีของรถของหน่วยงานตามมาตรา ๙ (๓) แห่งพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ที่ค้างชำระไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้เป็นอันระงับไป เนื่องจากตามบทบัญญัติของกฎหมายที่ผ่านมาไม่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของกฎหมายที่ประสงค์จะยกเว้นค่าธรรมเนียมและภาษีประจำปีให้แก่รถของหน่วยงานของรัฐที่มีใช้รัฐวิสาหกิจ ซึ่งทำให้ในทางปฏิบัติมีหน่วยงานบางหน่วยมิได้ดำเนินการตามกฎหมายเพราะเข้าใจว่าได้รับการยกเว้น จึงต้องกำหนดบทเฉพาะกาล

รองรับปัญหาการค้างชำระค่าธรรมเนียมและภาษีประจำปีของรถของหน่วยงานของรัฐที่ผ่านมา (ร่างมาตรา ๔)

(๓) กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๕)

๒.๒ ร่างพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว และเสนอต่อวุฒิสภาเพื่อพิจารณา ในคราวประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๑๗ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) วันจันทร์ที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๕๖ ที่ประชุมได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้แล้วลงมติให้แก้ไขเพิ่มเติม โดยเห็นชอบให้เฉพาะมหาวิทยาลัยและสถาบันอุดมศึกษาของรัฐเท่านั้นได้รับยกเว้นการขออนุญาตประกอบการขนส่งส่วนบุคคล และได้รับการยกเว้นค่าธรรมเนียมหรือภาษีประจำปี และนิรโทษกรรมค่าธรรมเนียมและภาษีประจำปีค้างชำระ ทั้งนี้ เมื่อวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๕๗ คณะกรรมการกฤษฎีกา คณะที่ ๑ ได้ดำเนินการพิจารณาความเร่งด่วนและความสอดคล้องกับนโยบาย คสช. ของร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ซึ่งกระทรวงคมนาคมได้พิจารณาแล้วเห็นชอบยืนยันร่างพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ฉบับที่วุฒิสภาแก้ไขเพื่อดำเนินการเสนอร่างกฎหมายฉบับดังกล่าวต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติต่อไป มีสาระสำคัญโดยสรุปดังนี้

(๑) แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๙ แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางบกพ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๔๒ โดยกำหนดให้การขนส่งส่วนบุคคลซึ่งหน่วยงานของรัฐ วัด มัสยิด มิชซัง มูลนิธิ สภากาชาดไทย และสถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล เป็นผู้ประกอบการขนส่ง โดยไม่ต้องขออนุญาตประกอบการขนส่งส่วนบุคคลตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๔๒ แต่ผู้ประกอบการขนส่งดังกล่าวต้องปฏิบัติตามบทบัญญัติอื่นแห่งพระราชบัญญัตินี้เสมือนดังเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งส่วนบุคคลทุกประการ ทั้งนี้ โดยมีเหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติมเช่นเดียวกับการเสนอร่างพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ใน ๒.๑ เพื่อให้สอดคล้องกับรูปแบบของหน่วยงานของรัฐในปัจจุบันที่ปรับเปลี่ยนไป

นอกจากนี้แล้วได้เพิ่ม “มัสยิด” และ “มิชซัง” ที่มีฐานะเป็นนิติบุคคลไว้ในร่างฯ ด้วย เพื่อให้เป็นไปตามหลักความเสมอภาคและเสรีภาพในการนับถือศาสนาในทำนองเดียวกับวัดในพุทธศาสนาที่เป็นนิติบุคคล (ร่างมาตรา ๓)

(๒) แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๘๘ แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางบกพ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๔๒ โดยกำหนดให้รถที่ใช้ในการขนส่งส่วนบุคคลของส่วนราชการ องค์การตามรัฐธรรมนูญ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น มหาวิทยาลัยและสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ องค์การมหาชน และหน่วยงานอื่นของรัฐตามที่กำหนดในกฎกระทรวง วัด มัสยิด มิชซัง มูลนิธิ และสภากาชาดไทย ให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีด้วยเหตุผลเช่นเดียวกับ (๑) (ร่างมาตรา ๔)

(๓) กำหนดให้บรรดาภาษีประจำปีของรถหน่วยงานตามมาตรา ๘๘ แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ที่ค้างชำระไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้เป็นอันระงับไป เนื่องจากตามบทบัญญัติของกฎหมายที่ผ่านมาไม่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของกฎหมายที่ประสงค์จะยกเว้นภาษีรถประจำปีให้แก่รถของหน่วยงานในภาครัฐ ซึ่งทำให้ในทางปฏิบัติมีหน่วยงานบางหน่วยมิได้ดำเนินการตามกฎหมายเพราะเข้าใจว่าได้รับ

(๕๕)

การยกเว้น จึงต้องกำหนดบทเฉพาะกาลรองรับปัญหาการค้างชำระภาษีประจำปีของรถ
ของหน่วยงานของรัฐที่ผ่านมา (ร่างมาตรา ๕)

(๔) กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้
(ร่างมาตรา ๖)

"การตราพระราชบัญญัติของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ"

"พระมหากษัตริย์ทรงตราพระราชบัญญัติโดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ร่างพระราชบัญญัติจะเสนอได้ก็แต่โดยสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติร่วมกันจำนวนไม่น้อยกว่ายี่สิบห้าคน หรือคณะรัฐมนตรี หรือสภาปฏิรูปแห่งชาติตามมาตรา ๓๑ วรรคสอง แต่ร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินจะเสนอได้ก็แต่โดยคณะรัฐมนตรี

ร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินตามวรรคสอง หมายความว่าร่างพระราชบัญญัติที่เกี่ยวกับการตั้งขึ้น ยกเลิก ลด เปลี่ยนแปลง แก้ไข ผ่อน หรือวางระเบียบการบังคับอันเกี่ยวกับภาษีหรืออากร การจัดสรร รับ รักษา หรือจ่ายเงินแผ่นดิน หรือการโอนงบประมาณรายจ่ายของแผ่นดิน การกู้เงิน การค้ำประกัน หรือการใช้จ่ายเงินกู้ หรือการดำเนินการที่ผูกพันทรัพย์สินของรัฐ หรือเงินตรา

ในกรณีเป็นที่สงสัยว่าร่างพระราชบัญญัติที่เสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินหรือไม่ ให้ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติเป็นผู้วินิจฉัย

ร่างพระราชบัญญัติที่เสนอโดยสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติหรือสภาปฏิรูปชาตินั้น คณะรัฐมนตรีอาจขอรับไปพิจารณาก่อนสภานิติบัญญัติแห่งชาติจะรับหลักการก็ได้

การตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญให้กระทำโดยวิธีการที่บัญญัติไว้ในมาตรานี้ แต่การเสนอร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ให้กระทำโดยคณะรัฐมนตรีหรือผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้น"

(บทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗, มาตรา ๑๔)

พิมพ์ที่ สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๑๕๖๑, ๐ ๒๒๔๔ ๑๗๔๑, ๐ ๒๘๓๑ ๙๔๗๑-๒, ๐ ๒๘๓๑ ๙๔๗๖